

Resolutieboek der stad Stavoren Aengeleijt den 28^e februarij Anno 1610 (inv.nrs. 15-17)

5 – 3 – 1610. Reglement voor de vergaderingen van de burgemeesters, schepenen en raad.

28 – 3 - 1610. Mr. Balthasar Oytziez krijgt geen pensien. De stadsbode moet hem dit direct aanzeggen.

3 – 7 - 1610. De 3 maandelijks inkomsten uit verpachtingen, stuiver en oortiesgeld.

24 – 8 – 1610 . Maken van de dijk naar het Zuiderhoofd op de haven van Stavoren.door Wijbe Pietersz.

29 - 8 - 1610. Wijbe Pieters, mr. timmerman, belooft zijn werk goed te doen.

29 – 8 – 1610. Opgave van kosten gemaakt door rentmr. Gerrijt Pietersz.

2 – 9 – 1610. De Magistraat besluit een goede en bekwame nieuwe school te bouwen op de plaats van de oude. Burgemr. Wijger Galthijez en Sijtzie Arentz worden hier speciaal me belast.

2 – 10 – 1610. Omdat Gerrit Pieters het rentmeesterschap niet langer kan waarnemen volgt Andries Andries hem voor het lopende jaar op.

7 – 11 – 1610. Het huis van Ock Feijckes, buiten de Noorderpoort, wordt door de stad aangekocht. Het materiaal wordt ten profijte van de stad gebruikt.

Mr. Pieter Alberts uit Leeuwarden wordt aangenomen als meester en organist. Hij moet en heeft beloofd om op iedere predikdag voor en na de preek psalmen en een paar muziekstukken te spelen. Hij moet in de winter een iedere avond tot believen van de magistraat een uur op het orgel spelen.. ook “De Friese orgels” blz. 349

Een keer helemaal uitwerken!

28 – 11 – 1610. Maatregelen tegen vreemde kooplui.

5 – 2 – 1611. Electie van nijuw raetsluijden bij den magistraet ende raetsluijden gedaen in voeghen als volcht.

Noordwestkwartier: Jacob Floris, Andries Andries Oudewaghen.

Noordtoostkwartier: Pieter Allerts, Jacob Poppes

Suijdoostkwartier: Allert Allerts Soutman, Pieter Sipckes

Suijdtwestkwartier:Douwe Allerts, Douwe Sijmens

Joost Janz is karckvooched geordt

Barndt Janz is gasthuijsvoocht geordt.

14 – 2 – 1611. De magistraat besluit 12000 car. gulden te lenen om: Een nieuwe zeedijk te maken. Te beginnen achter het stadshuis tot aan het gedemolieerde blokhuis.

Het verdiepen en verwijden van de zgn. Munnicke sloot van de Zuider Staverse Meer tot aan de stadsgracht en van de stadswal tot aan de zuiderzijl. Het maken van een stenen pijp op de post in de stadswal en een goede houten brug over de zuiderzijl.

Ook een keer uitschrijven!

Eed die de magistraat moet afleggen.

24 – 4 – 1611. Scholte Martens, burger van Stavoren verklaart dat hij nooit iets tegen de magistraat heeft ondernomen en als er publicaties circuleren met zijn naam eronder, dan heeft iemand anders dat buiten zijn medeweten gedaan.

De Dijksged. van Wijmbritseradeel, H.O.N. en Utingeradeel c.a willen de Noorderdijk verhogen en verzwaren. Stavoren wil de dijk dan verder verhogen tot aan het noorderhoofd.

19 – 8 – 1611. In een volgende brief belooft Stavoren dit stuk dijk te maken in 1612 en uit de stadsmiddelen te betalen. Ook Jacob Binckes ondertekent.

15 – 2 – 1612. Electie:

Noordwestkwartier:Focke Tietesz en Sijtzie Aerntsz

Noordtoostkwartier: Thomas Gerrijts en Jan Allert Hasssels

Suijdoostkwartier: Otte Rommerts en Rijnerdt Feijhles

Zuijdtwestkwartier: Claes Allerts en Pieter Pietersz d’olde F 64 Fockes.

17 – 2 – 1612. Andries Andries ook voor dit jaar benoemd tot rentmr.

17 – 2 -1612. Thomas Sipkes benoemd tot ontvanger. Zijn jaargeld bedraagt 18 cargld en de honderdste penning van zijn ontvang. Handtek: Thomas Sijpkesz.

17 – 2 – 1612. Benoemd tot bouwmeester: Jelle Poppes voor een jaargeld van 25 cargld.

5 – 3 – 1612. “Burgemrn, schepenen ende raedt der stadt Stavoren, mitsgaders de geswooren ende geeligerde gemeentsluijden aldaer, collegialiter bij de anderen opt raedthujs vergadert wesende hebben eendrachtelijck geresolveert ende beslooten dat men nu eerstdaaghs ende so haesten doenlijck sal zijn die vaert genaempt de Delft sal verwijden. Als namptlijcken van de Dubbelde Straete af noordt opgaende ses en dertich holdtvoeten wijdt tot aen die noorder stienen post toe, op eenen ijder zijde d’helfft van’t landt aff te graven. Te noord opt clooster vier en dertich holdtvoeten wijdt, op elcke zijde van dien gelijcke veel aff te graven ende neffens dien de Dubbelde Straete gelijcke vier en dertich holdtvoeten wijdt te macken”.

“Sal ock die Delft voorsch. overal langhsheen gelijcke diep gegraven werden als die Munke Sloot int verleden jaere diep gemaect is. Item sal d’selvighe vaert oock mede van handt op beide zijden met eijckenholt besluijt holt worden. D’opstaende paelen viertien holtvoet lsng, acht duijmen breedt ende ses duijmen dick. Vier holdtvoeten van de graffte eijnde aff te meten. Die welcke met een heijmer groot bequamelijck geslaghen sullen worden tot discretie van de opsichters daertoe te ordineren, so dat d’selve eenen ijder opstaende paelle derdehalff holtvoeten van malcanderen sullen comen te staen.

Die leggers ofte sluijdtholten sullen ’t aldermeesten langh moeten wesen 21 holtvoeten, acht duijmen dick ende ses duijmen breedt bij de smalste eijnden te meten. Alles sonder enighe wancant ofte spijn, dewelcke dicht ende prefect op malcanderen gelast. Ijder las andehalff holtvoet langh gemaect sullen worden”.

“Is oock noch mede beslooten dat die Suijderzijlroede van gelijcke diepte als de Delft verdiept sal worden. Achtendertich holtvoeten wijdt met sluijdtwallen te maecken als vooren gedisponeert is”.

“pijp in die Noorderwaterpoort ofte Innevaert van wijdte, hoochte ende diepte als tot behoef ende proffijt van die stadt bevonden sal worden te behooren. Actum..... den 5° martij 1612”.
Claus Drijverz. Brouwer, Wijger Gaelties, Toenis Rutgers, Jacob Binckes, Allert Thomas, Allert Allertsz, T. Fockes, Sijttije Aernts, Douwe Sijmonsz, Tomas Garrijts, Jan Allerts Hassels, Pijeter Pijeters ou, Pijeter Allerts, Pijeter Reijners, Pijeter Auckes, Joost Aants, Jelle Jansen, Poppe Allerts, Foecke Tites 30. F. Andringa.

5 – 3 – 1612. Achtervolghende voorgaende resolutie in de voorgaende naestaende actegementioneert is mede geordht, geresolveert ende beslooten dat die burgermrn deser stede op te oostzijde op te olde burchwal, bij de huijscamers ende schuijers aldaer staende langhs, wij vuijt daer eerstdaeghs een goede en bequame straete sullen doen leggen ende laeten maecken. Acht holdtvoeten breedt ofte so veel meer ofte min als goedt ende proffijttelijck befonden sal worden toe te behoren ende dat tot coste ende lasten van de geenen dien hun die plaetsen ende steden aldaer v D’welcke kosten bij de voeten opgenomen ende bij de burgemrn ende hun gecommiteerden omme geslaghen ende gequotiseert sullen worden. Doch bij aldien eenighe burgeren ende innegesetenen aen de selve straete seeckere quantiteit balstien begeren te leveren, sal d’selve haer betaelinghe indie oncosten van de straete te maecken .

Actum aldus gedaen, geresolveert opten raethujs binnen Stavoren desen 5° martij anno 1612.
Claus Drijverz. Brouwer, Wijger Gaelties, Toenis Rutgers, Jacob Binckes, Allert Thomas, Allert Allertsz, T. Fockes, Sijttije Aernts, Douwe Sijmonsz, Tomas Garrijts, Jan Allerts Hassels, Foecke Tites 30. F. Andringa, Pijeter Sijpkesz.

29 – 5 – 1612. Besteding van het opgraven van de Delft op het zuid.

27 – 1 – 1613. Brouwers en bierstekers wordt verboden op zondagen en voor zonsopkomst en na zonsondergang bier uit te zetten. Herbergiers, tappers en slijters mogen op deze tijden ook geen bier inslaan. Bierstekers e.d moeten bij de invoer van bier de cedula van de pachter kunnen tonen waar uit blijkt, dat zij de accijns hebben betaald.

De contributie (Wijmbritseradeel en H.O.N) moet een buitenbeugel paal slaan achter de stad Stavoren aan de westkant van de zijl tot aan het gedemolieerde blokhuis en 2 duikelhoofden maken en onderhouden, maar doet dit niet. Stavoren protesteert verschillende keren bij G.S. en verzoekt G.S. om dijkgraaf Hettinga opdracht voor dit werk te geven.

Verzoek aan G.S. tot reparatie van het beschadigde noorderhoofd.

Electie van raadslieden in 1616

Noordwestkwartier: Harmen Janz Bode en Jacob Florisz

Noordtoostkwartier: .Laes Heres en Jacob Gerbens

Suijdttoostkwartier: Scholte Martens en Gerrijt Gerrijts

Suijdtwestkwartier: Douwe Sijmens en Douwe Allerts

Karchvoochdt: Andries Andriesz

Gasthuijsvoochdt: Thomas Douwes

Rentmr: Andries Andries voorschr.

Ontfangher: Thomas Sipckes

13 – 2 – 1613. Dominee Adamus Westerman krijgt ieder kwartaal 125 car gld salaris.

F. 65 Fockes.

25 – 7 – 1613. Besteding van 3 percelen aardwerken, uit te graven uit de noorderhaven.

16 – 9 – 1613. Sijuerdt Annes zal de stad in 3 termijnen 150 car. glds betalen voor het ophogen en repareren van zijn sluitwal.

9 – 11 – 1613. “vergaedert wesende , gestempt, resolveert ende besloten dat het clochuijs nijet wel reparabel sijnde, eerstdaghs die clocken int selve clochuijs hangende op te wal gesett sullen worden. Alle quaet ende onheijl die bij gebrake van alsulcx gewenet ende voorkomen mach worden. Alles tot nader dispositie.

5 – 11 – 1613. Instructie voor de schoolmeester.

16 – 12 – 1614.is geresolveert dat Tziedtger Rijuerdtz, als rector met twintich zijner schoolieren so lantinsche als duijtsche om ha...op tenschool. Die schoole sal gehouden wesen ende latijnsche alhier te school sullen mede bij den voorgen. rector te schoole gaan ende de schoolpen. van dien alleen ontfanghen en genieten. Sal dien volghens mr. Wopke, orgalist wederom metten ouvrighe sijnder, tot noch toe bij den rector mede geleert hebbende, wederom in de plaetze van die onderschool treden ende die selve tuijschen dit ende Lichtmissedach naestcomende aldaer leren ende instrueren gelijk oock mr. Doede tot voorschr. dach toe zijne scholieren bij hem behouden ende instrueren. Ende nae Lichtmissedach sullen mr. Doede ende mr. Wopcke die resterende scholieren halff ende halff deelen ende elcx d'zijne naestelijck leren ende instrueren, mits elcx d'helft van de schoolpenningen genietende, met ock t'gene dat van bij schoolmr. geraecken sal op te comen

Actum den 16 x bries 1614.

23 – 12 – 1613. Stadsreglement. Het is verboden vuil in de Delft te gooien, nu die pas is verbreed en verdiept.

Om brand te voorkomen, geen as vermengd met vuur buiten de huizen gooien. Enz.

13 – 1 – 1614.?

7 – 1 – 1614. electie nieuwe raadsleden of gezworen gemeentslieden.

Noordwestkwartier: Andries Andriesz olde burgemr. en Fucke Titesz

Noordtoostkwartier: Pieter Allerdts en Jan Allerdts

Suidtoostkwartier: Allerdts Allerdts olde burgemr en Sijuerdt Jacobs

Suijdtwestkwartier: Jelle Melijs en Pieter Pieterz d'olde. Getekend: T 66 Fockes.

8 – 2 – 1614. Andries Andriesz olde rentmr. is voort komende jaere int selve office gecontinueert.

Pieter Thomasz is voort lopende jare voor ontfangher van de florenene rentmr gecollegieert.

Scholte Martens is voort lopende jare voor kerckmr. geordoneert.

Thomas Hannes ende Jasper Dijlen zijn beiden voor gasthuijsvoochden voort lopende jare geordoneert

“Jencke Roijntzies, olde wachtmr. is geordoneert voor stadsbode omme t’ selvighe ampt wel ende getrouwelijck te bedienen voor den profijtte van vijftich car. gulden jarlijck, met den 35 strs *weeks* van den lantschappe opkoomende.. Daeran vrije waaghouders ’t raedthuijs daerin bij Gilbert de Schot bewoont ende gebruijckt wordt, met ock vrije turffbrant. ’t Oprapen in ’t boelgoed tottet bodeampt alnu behoerende. Des dat hij ock geholden sal wesen ’t marcktmrs-ampt te bedienen bij pro..... Also gedaen”. Enz.

24 – 2 – 1614. “Is geresolveert dat men een nijeuwe brughe van greenen holdt sal doen maecken neffens de steijger over die olde stadsgracht op ’t landt Allerdt Thomas bij den zijdersijl naer ende die voorgen. steijger te bestraten. Alles tot laste van die stad Stavoren”. Geordoneert en gecommiteert burgemr. Thomas Rutgers en Wijger Galthijes.

3 – 3 – 1614. Benoemd tot wachtmr. en bouwmr. Harmen Janz Bode.

Hij verdient als wachtmr. 40 gulden per jaar. Als hij ’s nachts zelf wacht houdt krijgt hij dubbel wachtgeld dat door de burgerij wordt betaald. Verder zijn deel van de boetes.

Als bouwmeester krijgt hij 25 gulden en als er grote werken worden aanbesteed iets extra’s.

Geschil tussen Reijn Jochems en andere burgers over de gerechtigheden van 3 huissteden, waar nu de woningen van Jacob Feijtes, Maerten Heijns en Laes Herse op staan.

29 – 4 – 1614. Artikelen waarin wordt vastgesteld welk gedeelte van de zeedijk ten noorden van de haven ten laste komt van het land en wat Stavoren moet betalen. Opgesteld door Jelmer van Feijtsma, ontvanger generaal in overleg met de Magistraat van Stavoren

Hieronder: “d’stadt Stavoren compt jaerlijcx van ’t lantschap vijftien Liewarder schuijten swart ende vijftien schuijten witte turff, tzamen dertich swart ende witte halff ende halff, omme in die corpsegarde gebrant te worden. Daervoor de stad jaerlijcx placht te ontfanghen f 75 - -.”.

21 – 12 – 1614. Besluit tot opslatten en verwijden van de oude stadsgracht en het maken van een “besluiting” om er een goede vaarweg van te maken voor pramen en schepen, zowel heen als terug. De modder, aarde en slijk zal op het land naast de oude gracht geworpen of gekruid worden om dit land op te hogen en er goede huissteden te kunnen maken, omdat de stad van dag tot dag toeneemt in inwonertal. De eigenaren van dit land mogen het daarom niet langer voor weiland of bouwland gebruiken.

Overeenkomst tussen de dijkgraaf en de dijksgedeputeerden van Wijmbritseradeel, H.O.N, Utingeradeel en de stad Stavoren. De noordersluis moet geheel los worden gegraven. Men besluit hiervoor geld te negotieren.

Dit is een copie van de oorspronkelijke acte.

18 - 8 – 1614. De magistraat verleent Jan Cortten voor 16 jaar octrooi om materialen vanuit Holland of elders te mogen invoeren, verwerken en opslaan.

Electie van de raedtsluijden ofte geswooren gemeentsluijden der stede Stavoren den 1615 gedaen den 30^e januarij anno 1615.

Noordwestquartier: Jacob Floris, Floris Jacobs

Noordtoostquartier: Thonis Rutgers, Thomas Gerrijs

Suijdttoostquartier: Scholte Martens, Oene Martens

Suijdtwestquartier: Jacob Binckes, Sijtzie Ottes

Kerckvoochdt: Scholte Martens, docter Elius Heijdoma

Gasthuijsvoochden: Jasper Dickes....., Oijcke Jelles.

Gasthuijsmoeder: Barthhijen Jans..... In plaetse van Raijcke Andries geord. met Taijcke Arents.

Op huijden den naestlaesten januarij 1615 hebben recht ende raet, bij den anderen opt raethuijs collegialiter vergadert wesende, eendrachtelijck geresolveert ende besloten dat men eerstdaghs uijtschrijvinghe sal doen om te besteden seecker een boven *tronij* op ten clockhuijs te maecken op het olde fundament omme die clocken daerinne te moghen hangen ende dat op allen alsodanighe conditien ende articulen als dan ten tijde bevonden sal worden te behoren. Ter ordonantie van gerechte ende raedt voorschr. bij mij T 66 Fockus. 1 30 1615.

31 – 1 – 1615. Benoemd tot rentmr. Andries Andries. Hij moet zelf de restanten zoveel mogelijk invorderen. De wachtmr. en de bierdragers zullen hem daarbij helpen.

10 – 3 – 1615 ”Op huijden den 10^e martij anno 1615 zijn burgemrn, recht ende raedt der stadt Stavoren, t’zamen bij den anderen op ’t raethuijs vergadert wesende, eendrachtelijck geresolveert ende geslooten dat also geacht wordt ’t fundament van ’t olde clockhuijs niet guedt te wesen om daeroppe een stienen thooren te bouwen sal men daeromme een guedt bequame clockhuijs op ten voirge plaetzedoen bouwen ende optimmeren omme die clocken daerinne te moegen hanghen. Ende dat tot te timmeringhe van dien sal opgenomen worden bij de kerckmrs deser stede totte somme van 1500 ld op drie jaeren, te weten ijder jaere 500 ld, mits dat die burgemrs, recht ende raedt vanwegen d’ stadt voor de principale *zomme* vast sullen staen ende omme tot .. van ’t selve werck sal men stracx om twee ofte drie bequame timmerluijden ontbieden omme een guede bequame besteck te maecken ende dien volgens voirts vuijt schovinghe te doen omme op eem seckere gepresigeerde dach te procederen totte bestedinghe van de bowinghe ende optimmeringhe van ’t selvighe clockhuijs op allen alsodanige artlen alsdan in raede bevonden sal worden toe te behooren. T’oirconde onser handen hier onder gestelt op dach, jaer ende maent als voren.

Douwe Douwes, Thomas Fijekesz, Douwe Sijmons, Wijgger Gealtus, SAijttije Aerndts, Claes Drijverz.Brouwer, Allert Thomas, Jacob Florijs, Florijs Jacob, Toenijs Rutgers 51. Sijttije Ottes”.

17 – 3 – 1615 ”Volghende voorgaende acte van resolutie hebben burgemrn, recht ende raedt ter presentie van de kerckmrs deser stede, t’samen bij den anderen opt raedthuijs vergadert wesende, d’sacke mr. Abraham des stadt Bolswaerdt mr. timmerman.....per sch...ghe alhier binnen Stavoren ge.....sijnde gecommuniceert ende overgeleijt omme een bequame clockhuijs in voorighe acte gementioneert te maecken. Ende alwaer van d’selve mr. timmerman al een patroon ontworpen en seeckere artlen geconcipieert ende gemaect hadde,, waeroppe die bestedinghe vant selvighe werck gedaen solde worden. En wij dan t’sam onder handt met die voorgen. mr. timmerman voorgemelte werck overgeslaghen ende tsamen gecalculeert hebbende alsselvighe welderde halff duijsent car. gulden solde moeten kosten voor ende alear ’t selvighe werck behoorlijck opgetimmert ende gemaect solde connen worden. Om nochtans totte timmerringe van de selvighe bij voorgaende acte meer nijet geconsenteert en is als één duijsent vijffhondert car. guldens ...So is dien volghens op huijden door ondergeschr. eendrachtelijck geresolveert ende besloten dat die kerckmrs

voorschr. eerstdaeghs sullen procederen totte bouwinghe ende timmeringhe van een stienen tooren. D'selvighe so verre macken totdat die vijftien hondert car. gulden in voirghe acte gemelt, bij hun daertoe op....., sullen wesen verbouwt ende vertimmert namptlijckI die daerinne sullen mogen strecken sonder meer ofte 't warezij daertoe wijder last vercreghen omme alle 't werk also te doen. D'selvighe kerckmrs present zijnde dat aengenomen hebben nae te comen endevan op alles guede stighe toesicht te hebben dat 't werck wettelijck in guede ordre, ten meest oirbair ende profijtt gedaen ende verricht sal worden.

Actum aldus gedaen ende gesloten opt raedthuijs voorschr. den 17^e martij anno 1615”..
20 - 7 - 1615.

Een advies van de Staten over de fortificatien van Stavoren aan de Magistraat. Men wil de verdedigingswerken van Stavoren, aangelegd door Willem Lodewijk repareren of verder uitbouwen.. De Staten geven hiervoor 9000 gulden ineens. Te betalen in 2 jaar.

Het afschrift is van T ⁶⁷.Fockes op 17 - 7 - 1615

Stemminghe van den gesworen gemeentsluijden voor den jaere 1628.

Noordwestquartier: Douwe Thomasz, Anne Gerrijtsz

Noordoostquartier: Willem Allertsz, Sijuert Iberda

Suijdoostquartier: Hijlcke Hamckesz, Jacob Jacobsz

Suijdwestquartier: Bruijn Jellesz, Claes Allertsz

Aldus.....11 feb: 1628 F ³⁷Eikema

Feijcke Tetmans Eikema als rentmr.

Hijlcke Alberts ontfanger

Kerckvoochden: Holle Piersz, Thijs Albertsz

Gasthuijsvoochd: Mr. Hijlcke Albertsz, Agge Wijpckes

Aldus gedaen.....den 11 feb: 1628. In kennisse van mij F ³⁷Eikema.

28 - 11 - 1628. Copie van het gerecht van Stavoren

Gerrijt Saeckles en Hendrick Vrijdach, brouwers in Stavoren, beklagen zich dat enige burgers en inwoners de tonnen waarin zij hun bier krijgen zelf houden, vernielen of in stukken zagen. Ze vragen het gerecht maatregelen tegen deze deliquenten te nemen, ook tegen inwoners van Bolsward en Workum, en de wachtmeester te bevelen hier tegen op te treden.

Het gerecht beveelt dat voor iedere ton die achtergehouden of “qualijcken getracteert” wordt een boete van 3 car. gulden moet worden betaald boven de waarde van de ton. Wachtmeester Harmen Jansz moet hierop toezicht houden.

“aen de E. M. heren Gedep. Staeten van Vrieslant”.

De participanten in de bedijking van de Staverse meren zeggen dat veel inwoners van onze provincie schade hebben geleden door de “inbruecke der suijder seedijcken, also oock sij remonstranten daerdoor in particulier in haer bedijkinghe gecreghen hebben. Om welke te stoppen also het mangelt aen materije ende nae daerbij gelegen is een stuck lant, wesende lantschaps Muncke Lant bij der stadt Stavoren aengeveerdet ende gepresideert hadden sij remonstranten aen d' Magistraet der voorschr. stede versocht hen te consenteren ut het voorschr. lant so veel eerde te laeten haelen als tot stoppinghe van de inbrueck nodich soude wesen onder praesentatie van so veel daer vergraeven mochte werden ('t welck nae vermoeden weijnich roeden souden bedraeghen) tot seggen van goede mannen gerne te willen vergoeden ende betaelen. In welke versoeck, hoewel redelijck ende billich, die Magistraet weijgert te consenteren, eensdeels vermits de landen verhuijert sijn, anderdeels vermits het haer niet soude vrijstaen sulcke graevingh in de selve landen te consenteren,

blijkende bij de missieve hier annex. So veel 't eerste aengaet sijn d'remonstranten wilich ende eerbieden sich mits desen de huijders het interest 't welck sij bij graevingh van weijnich roeden sullen lijden tot seggen van onparthijdiche te boeten. Dat voorts de Magistraet seijt haer niet vrij te staen sulcke graevinghe in de voorschr. landen te consenteren, moeten de remonstranten bekennen so te sijn in respect dat het lantschaps Muncke lant ende daeromme U.E.M. consent daertoe voornamelijk gerequireert werdt, weshalven d'remonstranten haer adresseren aen U.E.M. gansch dienstelijk versoeckende om haer auctoriteit in desen te willen enterponderen ende *gratieselijk* de remonstranten onder voorgaende presentatie ende verclaeringhe d'vergraevinghe van enighe weijnighe roeden te consenteren ende d'magistraet voorgemelt so veel node te ordonneren om sulcx toe te staen ten eijnde sij remonstranten de bedijkingh die sij op octroj van de Heren Staeten deser provincie hebben aengevanghen bequaemelijcken moghen utfuijren. 't Welck doende etc. Onder stonde Ernst van Harinxma, J. van de Sande, Orck van Doijem ende G. Jongestal, elx met halen.

In margine van 't request stonde:

De Magistraet werdt geordonnert de heren supplianten onder haere gedaene presentatie de versochte graevinghe te consenteren. Huijden de 14^e maj anno 1628
Accordeert metten originale requeste. In kennisse van mij F 37 Eikema".

Electie van de gesworen gemeentsluijden deser stede Stavoren:

Noordwestquartier: Agge Wijpckes, Sijmen Sijjuerts

Noordoostquartier: Joucke Piersz, Thijs Allertsz

Suijdoostquartier: Mr. Hijlcke Alberts, Gerrijt Witt

Suijdwestquartier: Douwe Sijmens, Pieter Pieters d'oude

Actum aldus gedaen.....huijden den 6^e feb: 1629. In kennisse van mij F 38 Eikema.

Electie van stadts andere officieren.

Feike Tetmans rentmr.

Mr. Hijlcke Alberts ontfangen

Kerckvoochden: Holle Piers, Thijs Albertsz

Gasthuijsvoochd: Agge Wijpckes, doctor Johannes Juwema.

Aldus gedaen, ...op huijden den 7^e feb: anno 1629

12 – 3 – 1629. Luijthijen Hendricxdr, echteluijdvrouwe van Pier Lijcklesz te Workum zal aan het gerecht te Stavoren binnen 4 dagen de attestatie tonen waaruit blijkt dat zij de impost van f 64, haar opgelegd door de pachter Hans Pieters c.s, heeft betaald. Dr. Johannis Juwema stelt zich borg voor haar.

“met de hantschrijvinghe van Feijcke Tetmans en Johan van Juwema en Luijthien Pijers”.

4 – 3 – 1629. Ged. Van Friesland geven op 5 september 1628 Thomas Gerrijts en zijn broer Evert Gerrijts voor de stokerij die door hen en hun zonen is opgericht vrijstelling van impost op graan. Ze willen in de stokerij brandewijn maken van tarwe, rogge, gerst en andere granen. Ze mogen deze granen vrij invoeren en malen, maar mogen deze granen nergens anders voor gebruiken, dan voor het maken van brandewijn. Wanneer zij brandewijn leveren aan tappers e.d moeten ze dit bij de pachter of zijn collecteur aangeven, zodat de tappers de impost zullen betalen.

28 – 4 – 1629. Sijmon Pieters, Ged. van Friesland en commissaris over de verpachtingen komt op het raadhuis in Stavoren en laat een resolutie van de Ged. Staten van Friesland aan de omstanders voorlezen, waaruit blijkt dat Thomas Gerrijts en zijn broer Evert Gerrijts “genieten vrij impost van 't gemael der graenen welke sij toten colerije te gebruijck van node soude hebben”.

12 – 6 – 1629. Articulen bij de gemene backers deser stede Stavoren aen den E. burgemrs, schepenen ende raedt sampt gesworen gemeentsluijden deser voorschr. stede overgegeven, beroerende de settinghe van het broot als andersints, op welcke versoekende approbatie so volcht.

Aldus gedaen bij ons ondergeschr. backers: o.a.
Berendt Berns Kruse, Tijs Alberts, Anne Martens.
Tijaeke Wijepers
Dit is Eipe Tiercx selffs gesette hantmerck
Dit is Pieter Heijns selffs gesette hantmerck

Electie van gesworen gemeentsluijden deser stede Stavoren voor den tegenwoordighe jaere 1630 gedaen.

Noordwestquartier: Douwe Thomas, Anne Gerrijtsz
Noordoostquartier: Olphert Heres, *Ies* Tziernes
Suijdoostquartier: Hijlcke Hampckesz, Sijmen Thomas Sepckes
Suijdwestquartier: Taebe Sijmens, Agge Sijttijes.
Aldus gedaen.....Huijden den 16 feb: anno 1630

Electie van vordere officieren voor den voorschr. jaere 1630.

Feijcke Thomas rentmr.
Hijlcke Alberts ontfanger
Kerckvoochden: Thijs Allerts, Focke Wijbrants Cuijper
Gasthuijsvoochden: Dr. Johannes Juwema, Wijbrant Jongestall.
Aldus gedaen.....huijden den 16^e feb: anno 1630. In kennisse van mij F 39 Eikema

28 – 8 – 1630. Verscheidene mensen zijn achter met het betalen van zowel de vorige als de stadsbelastingen voor het lopende jaar. De burgemrs enz. besluiten om deze resten, zo mogelijk goedschiks en anders kwaadschiks door executie in te vorderen en willen hiermee de volgende week al beginnen, voordat de nieuwe aanslagen worden vastgesteld.

Alle aanwezigen, 11 man, tekenen.

10 – 9 – 1630. Afgelopen maandag ontstond een kwestie met de stadsbode Jencke Reijnnesz De bode zegt dat een oude rekening hem niet is uitbetaald. Hylcke Alberts de stadsrentmr. zegt dat dit wel is gebeurd, maar de rekening is niet getekend. Als de bode onder ede verklaart dat hij het geld niet heeft gekregen, krijgt hij na stemming door de aanwezigen zijn geld, 91 gld., alsnog.

Electie der officieren in Stavoren, namentlijk de gemeentsluijden so volght

Noordwestquartier: Wijbe Jansz, Sijmen Sijuertsz
Noordoostquartier: Otte Rinnertsz, Thijs Allerts
Suijdoostquartier: Jacob Jacobs, Hijlcke Alberts
Suijdwestquartier: Pieter Pieters d'oude, Jan Wijbesz
Aldus gedaen.....huijden den 18^e feb: anno 1630.
Feijcke Tetmans nae ouder gewoonte gecontinueert als rentmr.
Hijlcke Alberts ontfanger
Karckvoochden: Focke Wijbrantsz, Aete Harmensz
Gasthuijs: Wijbrant Jongestall, Sijmen Thomasz
Aldus gedaen.....huijden den 18^e feb: anno 1631. In kennisse van mij F 40 Eikema

24 – 3 – 1631. De Delft moet worden uitgediept. Dit moet door laijcken gebeuren. Om de kosten te drukken wil men dit werk aanbesteden door uitschrijving en aanplakken in de stad.

24 – 8 – 1631. Ds. Bernardus Schotanus is gestorven. De synode zegt dat zijn wed. recht heeft op het laatste deel van het tractement De Magistraat wil opschieten met het beroepingswerk, want de winter en misweer staan voor de deur en als Stavoren geen eigen dominee heeft wordt er dan misschien helemaal niet gepreekt. De wed. krijgt wat haar toekomt. (Voor het beroepen van een dominee heeft men immers toestemming van de classis nodig).

26 – 1- 1632 zullen hen houden aan de art. die op 12 juni 1629 zijn geregistreerd. Bij de zetting van “wijtenbroot” zullen ze zich reguleren volgens de zetting zoals deze in Harlingen is vastgesteld.

Electie van gesworen gemeentsluijden der stede Stavoren voor den jaere 1632:

Florijs Hannesz, Anne Gerrijtsz, Thomas Gerrijtsz, Olphert Heres, Hijlcke Hampckes, Gerrijt Saeckles, Reijner Everts, Douwe Sijmons.

Aldus gedaen ende geeligeert op den raethuijse der stede Stavoren. Huijden den 6^e febr. anno 1632. In kennisse van mij F 41 Eikema.

Rentmr: Hijlcke Alberts

Ontfanger: Jan Wijbes

Karckvoochden: Aete Jansen, Holle Piers

Gasthuijvoochd: Sijmen Thomas ende Agge Wijpckes.

Aldus gedaen ende geresolveert op den raethuijse der stede stavoren. Huijden den 7^e febr. anno 1632. In kennisse van mij F 41 Eikema.

Op huijden den 7^e febr. anno 1632 hebben burgemrs ende raedt sampt gesworen gemeentsluijden der stede Stavoren t’samen bij de anderen vergadert wesende eendrachtelijk geresolveert ende besloten dat men eerstdaeghs sal procederen tot verhogingh van de kercke ende dat tot alsulcken hoochte als naderhants bij voorschr. burgemrs ende gesworen gemeentsluijden bevonden sal worden. Des dat de oncosten daerover vallende sullen comen tot laste van de genen dien hen de graeven aengaen ende becrodighen. Actum ut supra bij ons: Douwe Hendricks, Reiner Everts. Florijs Hannes.

9 – 11 – 1632. Hijlcke 44 Alberts is gekozen tot rentmeester en legt de eed af.

Jan Wijbes is gekozen tot ontvanger van de floerenrenten en belooft dit getrouwelijk en onder verband van zijn goederen te doen.

24 – 1 – 1633. Lijst van de tol en bakengelden per jaar voor ieder schip, gespecificeerd per havenplaats of land. Dit geld is nodig voor het onderhoud der boeien en bakens.

14 – 2 – 1633. “Electie van gesworen gemeentsluijden in Stavoren voor desen jaere.

Noordwestquartier: Reijner Evertsz, Tziaerd Sijttiesz.

Noordoostquartier: Laes Heresz, Thijs Allertsz.

Suijdoostquartier: Sijmon Thomasz, Holle Piersz.

Suijdwestquartier: Agge Wijpckes, Lubbe Jarichs.

Aldus gedaen, geresolveert, geeligeert ende gecoren, dien volghens de personen boven verhaelt alle tesaem geëdicht nae voorlesinghe der selver eed. Alles in kennisse van mij secr. tot Stavoren op huijden den 14^e feb: anno 1633. F 42 Eikema.

Electie van verdere officieren als volcht:

Rentmr: Hylcke Alberts

Ontfanger: Jan Wijbes
Kerckvoochd: Aete Harmes, Agge Sijtties.
Gasthuijsvoochd: Agge Wijpckes en Hijlcke Hampckes
Aldus gedaen ende geeligeert. In kennisse van mij secr. tot Stavoren.
Huijden den 15^e febr. 1633. F 42 Eikema”.

“Op huijden den 2^e aprilis anno 1633 compareerde op den raethuijse der stede Stavoren collegialiter den burgemrn ende raed sampt gesworen gemeentsluijden der voorschr. stede. d’Welcke eendrachtelijk geresolveert ende besloten hebben dat men met den eersten sal doen roepen ende voor den Hove doen citeren Feijcke Tetmans Eikema als man ende voochd over Reiner Pietersdr. omme te becomen conditie van de gerechte helft van het achterstallig, ‘t gene de stadt alsnoch soude moghen competeren. Tot dien fine bij desen geautoriseert ende genomineert de E. Wijbrant Jongestall als burgemr. ende Laes Heres als gesworen gemeentsman, tegenwoordigh volmachten op den Landsdach, omme so veel doenlijck de stadtsadvocaat Martinus Boelama daertoe verstaen de saecke opt spoedichste te bevorderen. Met belofte d’selve volmachten als mede de advocaat in alles te indemneren, onder verbant der stadtsgoederen. Actum ut supra. t’Oirconde onser handen.
Gaerriet Saeckeles, Gerrit Witten van Hulsen, Tijaerdt Sijtties, Sijmon Thomas”.

20 – 5 – 1633. De stad wil door middel van executie de restanten van de nog niet betaalde schattingen en florenen innen.

Burgemr, schepenen ende raedt, sampt gesworen gemeentsluiden binnen Stavoren collegialiter opt raethuis aldaer vergaert wesende, hebben eendrachtelijk toegestaen ende mits desen in huijeringhe gelaten Douwe Jans burger alhier alle last hebbende van de Groenlanse Compaingie, offe den camer van dien binnen den stede Amsterdam ende tot profijt van de selve seckere anderhalff eijsen maedtlandt gelegen op de Wijmberts binnen deser stede jurisdictie, omme aldaer te mogen maecken ende tot voorschr. landt te gebruikken tot henne traenbranderie. Met belofte ’t selvige landt tot henne profijtte geduerende de huijeringe tot alle tijden ende voor allen menschen opspraecke te bevrien ende hen neffens dien in het vrie gebruik mainctineren. Onder verbant soo nae ’t rechte, des belovende de voorgenoemde Douwe Jans in sijn vorige qlt.. gelijk hij aenneemt ende belooft mits desen onder verbandt sijnder goederen met submissie div. derselvige ende sijn persoon den riale executie deser stede jaerlicx ter saecke van hieringhe aen den voorschr. stede rentmr te voldoen ende te betalen den suma van sestich car. gulden, ijder tot 20 strs gereckent, namentlijk op den (*niet ingevuld*). Ende dat geduerende den tijde ende soo lange de voorschr. compaingie ende camer vandien den selvighen branderie aldaer gebruikken. ’t Oirconde hebben burgemrn ende swooren ghemeente voornoempt zampt Douwe Jansen desen benefens mij secretaris binnen Stavoren bevestight. Huijden den 22^e augusthij anno 1633. Evert Hendreijex. Tijaerdt Sijtties. F. Eikema.

“Op huijden den 16^e septembris 1633..... gehoord hebbende ’t rappoort van den burgemr. Wijbrant Jongestall zampt Laes Heeres mede geswooren gemeentsman, beijde volmachten op den tegenwoordige landsdach, voorts met voorbeducht gelesen hebbende den vorslach bij den heer gecomitteerde aengaende den questie tussen landen ende steden ghemaect ende overgelevert sijnde in dato den 13^e septembris 1633, d’selve dan ripelijck duergesien hebbende, ist dat wij ons in enige maten daerinne wel soudent ’t reguleren”..
De Magistraat geeft de volmachten toestemming om met het voortstel in te stemmen.

25 – 9 – 1633. Burgemeester Douwe Hendriks moet de penningen, die hij binnenkort zal beuren, van de verpachte impost aan de heer Tetrardus Gauma, gebruiken om rekeningen te betalen, die door 2 burgemrs en de gezwoeren gemeente of door 3 burgemrs zijn ondertekend.

5 – 11 – 1633. Zes leden van de burgemrs en schepenen en 2 leden van de gezwoeren gemeente moeten bij provisie een nieuwe rentmr. kiezen. De 2 leden van de gezwoeren gemeente willen niet samen met de burgemrs stemmen en lopen weg. De burgemrs kiezen hierop bij provisie Douwe Hendriks, ook een burgmr. De belastingen moeten immers worden geïnd want anders kunnen de rekeningen niet worden betaald.

5 – 2 – 1634. Burgem., schepenen en raad nodigen de leden van de gezwoeren gemeente, Tziaerd Sijtties, Laes Heres, Holle Piers, Sijmon Thomas, Agge Wijpckes en Lubbe Jarichs, uit om op het raadhuis te komen om voor het komende jaar nieuwe gezwoerenen te kiezen. De bode nodigt hen persoonlijk 2 keer maar ze komen niet. Dan gaat de secr. Hij treft alleen Tziaerd Sijtties en Lubbe Jarichs. De burgemrs kiezen hierop zelf nieuwe gemeentsluiden op 7 febr. 1634.

NB. Reijner Evertsz en Thijs Allertsz worden niet genoemd, maar zij hoorden ook bij de gemeentsluiden.

Rentmr: Douwe Hendricx

Ontfanger: Jan Wijbes

Karckvoochden: Agge Sijtties ende Jacob Boijes

Gasthuijsvoochden: Hylcke Hampckes, Focke Wijbrants

Aldus gedaen ge..... ende gecoren bij de burgemrs, schepenen ende raed, sampt geswoeren gemeentsluijden tot Stavoren. Huijden den 6^e feb.:. anno 1634.

In kennisse van mij F 43 Eikema

7 – 2 – 1634. “Naemen der geswoeren gemeentsluijden sijn dese.

Noordwestquartier: Joost Jongestall, Evert Hendricx

Noordoostquartier: Folpert Jarichs, Hans Abbas

Suijdoostquartier: Garrijt Saeckeles, Tzierck Rinnerts

Suijdwestquartier: Bruijn Jelles, Marten Ottes.

Aldus gedaen ende gecoren bij de burgemrs, schepenen ende raedt der stadt Stavoren hebben d’selve gecoren geswoeren gemeentsluijden de eed gepraesteert exempt Tzierck Rinnerts ende Bruijn Jelles, die vermits de absentie ‘tselve niet condon doen. Alles in kennisse van mij secr. tot Stavoren. Acte op den raethuijse der voorschr. stede.

Huijden den 6^e feb.:. anno 1634. F 41 Eikema

In de marge: “Op huijden den 21^e febr. heeft Bruijn Jelles mede persisteert bij de eed voorgaende bij hem gedaen”.

“Op huijden den 13^e febr. anno 1634 is bij de burgemrn, schepenen ende raed der stadt Stavoren geresolveert ende eendrachtelijck besloten dat voortaan alle mesusen ende fraudien dien alhier binnen deser stede geraecken voor te vallen, ’t sij van deser stede ingesetenen ofte vremdelinghen, bij de burgemr., die welcke ten tijde van de mesusen ende fraudien gepleeght werden praesident bevonden werdt te wesen, sal worden gevordert ende geïnnet na utwijssen der ordonnantie ofte andersints bij middel van accoort aff te maecken. Opdat also voortaan alle misbruijcken mach worden voorgecomen .

Actum op den raethuijse der voorschr. stede, op dato ut supra.

Ter orhtie van de burgemrs voorschr. F 43 Eikema 2 13 1634”.

“De personen dien tot gecommiteerde van de brede gemeente deser stede bij de burgemrs geordonneert sijn, sijn dese.

Noorwestquartier: Reijner Pieters ende Andries Andries Oudewaeghen

Noordoostquartier: Thomas Gaerijts ende Hendrik Vrijdach

Suijdoostquartier: Reijner Floris ende Sijmon Thomas

Suijdwestquartier: Jan Jansen Soon ende Jan Wijbes

Aldus gedaen ende geelgeert op den raethuijse der stede Stavoren, huijden den 24^e feb.: anno 1634”.

6 – 3 – 1634. Men besluit slijk uit de haven te “laijcken”. In het midden van de haven moet in het zand een(slingh (slenk, geul?)worden gemaakt van 45 voet breed en 1½ voet diep. Dit karwei moet betaald worden door voor 2000 gulden, of zoveel meer of minder als nodig is, lijfrenten uit te schrijven.

1 – 4 – 1634. Wijbrant Annesz heeft voor 1300 gld stadsobligaties. Hij wil zijn geld terug tegen inlevering van deze obligaties. De stad heeft geen geld en besluit voor 1300 gld lijfrentes á 11 ten honderd uit te geven en Wijbrant hiermee te betalen.

7 – 7 – 1634. De volmachten brengen verslag uit. De Raad leest het rapport van Jongestall en het *proiect* dat op 5 juli 1634 door het mindergetal is voorgesteld. De Staverse raad blijft bij haar resolutie van 16 sept. 1633. De volmachten, W. Jongestall en Laes Heres moeten zich hieraan houden. Mochten in het *proiect* veranderingen worden doorgevoerd, dan moeten de volmachten zich voegen bij de grootste partij (de meeste stemmen) van de steden.

20 – 10 – 1634. Rekening van de ontvangsten en uitgaven van rentmr. Douwe Hendricx voor het verdiepen van de Noorderhaven, tot last van de stad. De totale kosten bedroegen 4121 gld en 9 str. Pieter bierdrager wordt 2 keer genoemd voor samen 37 gld en 20 str.

“Op huijden den 11^e octobris anno 1634 compareerde Chrijstian Thomas Juwema, harbargier in “De witte Swaen”, die welcke verclaerde hoedat de magistraet deser stede hem wel ende duegdelijck betaelt hadde alle alsulcke verteringh als voor datum deses tot last van de stadt tot sijn huijse verteert ende gevallen is, weshalven de magistraet bedanckende ende mits desen quiterende. Belovende onder verbant sijnder goederen de magistraet neffens dien meer niet te maenen dan desen papier van quitantie. t’Oirconde sijn hant hieronder benefens de secr. gestelt op dato ut supra”.

F 44 Eikema

p. ma. Chrijstiani 26 Thomas Juwema

“Den 2^e decembris 1634. is bij burgemrs, schepenen, raed sampt gesworen gemeentsluijden tot Stavoren, als collegialiter op den raethuijse deser stede vergadert wesende, duer rappoort van de heren Jongestall ende Hans Abbas, tegenwoordighe volmachten op den Lansdach voorgedraeghen dat onder andere de stadt Stavoren bij deselvighe toegevallen waere een stipendium om een bequaem persoon daeroppe te laeten studeren volghens des Lants coustume. Is bij recht ende raedt het selvighe stipendium toegestaen oppe den persoon van Jelte Buwes ofte genoempt Gellinius Boëtij, de sone van Buwe Jeltes ende Sijenschtien Thonisdr., in tijden echtel. binnen der voorm. stede.

In kennisse van mij secr. tot Stavoren op dato ut supra”. F. Eikema.

“Den 21^e januarij 1635.

De burgemrs sampt gesworen gemeentsluijden op den raethuijse vergadert wesende ende gesien de acte van aennemingh van Feicke Tetmans Eikema ende Reijner Pietersdr echte-

luijden, bij welcke sij alsnoch ten achteren sijn 1217 ld, 16 strs, 12 pen, *vermogende de selve* in dato den 21^e januarij voorschr. Ende de stadt de pen. ten hoogsten van dien heeft, ist dat wij autoriseren ende mits desen comitteren Douwe Hendricx, onse stadtsrentmr. omme te negotieren so veel penningen als boven verhaelt sijn. Belovende de selven rentmr. neffens dien te bevrijen, cost ende schadeloos te ontheffen ende indemneren onder verbant onser stadtsgoederen ende submissie so naer rechte. T'oirconde subscriptie, huijden op dato ut supra. Jacob Garbrants, R. Ridders. Hans Abbas, Marten Ottes. 1635”.

“Op huijden den 4^e febr. anno 1635 geprocedeert tot stemminghe van gesworen gemeentsluijden in voeghen als volght:

Noordwestquartier: Frans van Hermans, Eijpe Tziercx Broersma

Noordoostquartier: Allert Wijnckes, Sijmon Folperts

Suijdoostquartier: Jacob Imes, Wijbrant Garrijts

Suijdwestquartier: Harmen Jansen Smidt, Feicke Tetmans Eikema

Op huijden den 10^e febr. anno 1635 hebben de personen hier voren geroert den behoorlijcken eed daertoe staende gepresteert. Exempt Harmen Jans Smidt dien alsnu absent gebleven is.

Alles in kennisse van mij secr. tot Stavoren op date ut supra. F. Eikema.

Op huijden den 10^e geprocedeert tot stemminghe van stads officieren.

Marten Ottes rentmr.

Jan Wijbes ontfanger

Kerckvoochden: Jacob Boijes, Allert Wijnckesz

Gasthuijsvoochden: Focke Wijbrants, Jacob Jacobsz

Aldus gedaen.....den 10^e febr. anno 1635. F. 44 Eikema”.

“Poincten ende articulen bij burgemrs, schepenen ende raed, sampt gesworen gemeentsluijden, op den raethuijse binnen Stavoren collegialiter bij malcanderen vergadert wesende, geconcipteert ende gemaect op 't stuck van 't reijsen naer den Lansdach, waernae voortaan de volmachten deser stede hen sullen hebben te reguleren” 5 punten.

O.a. De volmachten mogen niets besluiten zonder van te voren in Stavoren rapport te hebben uitgebracht en advies te hebben ingewonnen. Ze krijgen alleen hun daggeld.

17 – 9 – 1635. “Articulen geconcipteert bij de burgers der stede Stavoren omme te wesen de voet van regeringhe binnen der voorschr. stede in voeghen so volcht”. 21 punten.

“Aldus gedaen ende gearresteert bij ons ondergeschr. gecommiteerden duer speciale last van de ingesetenen deser stede Stavoren in dato de 17^e septembris presentis anni. Actum op ten raethuijse aldaer, huijden den 22^e septembris anno 1635.

Douwe Sijmons, Gaerit Saeckeles, Sijmon Thomas, Hilcke Albertsz 1635 9 22 47,

Agge Sijtjies, Hendrick Frijdach, Tomas Garrijts,.....”.

12 – 10 – 1635. Na onderzoek blijven de art. die zijn vastgesteld voor het reizen naar de Landsdag onverkort van kracht.

6 – 7 – 1635. De volmachten naar de landsdag moeten zich met hun advies over de rekening van ontvanger Johan van Bootsma voegen bij de meeste stemmen van de volmachten der steden.

17 – 11 – 1635 “Instructie ofte reglement voor die burgemrs tot Stavoren, geconcipteert bij de brede gemeente dato de 1635”. 19 punten, met kleine wijzigingen (verbeteringen) van 30 januari 1639 in de marge.

Deel 2.

Op huijden den 22^e septembris 1635 hebben de vroetschappen der stede Stavoren op den raedhuijs, ter presentie ende audiëntie van de Ed. heeren commissarien der Ed. Mog. Heeren Gedep. Staten van Vrieslandt, in conformite van hun reglement geprocedeert tot lottinge van de electeurs. Ende zijn tot electeurs gebleven naevolgende personen.

Electeurs.
 Holle Piers
 Douwe Douwesz abst. Hylcke Alerts in plaets.
 Tierck Jarichs abst. Agge Wypkes
 Olphert Heeres
 Folckert Auckes

Namen van de burgemeesteren
 Bij de vijff electeurs
 den 22^e septembris 1635
 gestelt soo volght.

Burgemeesteren.
 Thomas Gerrijtsz
 Laes Heeres
 Douwe Sijmonsz
 Sijmon Thomas
 Gerrijt Sakeles
 Agge Sijties
 Reijner Evertsz
 Andries Andries Oudewagen.

(zie vervolg: zelfde onderwerp)

Naemen van de vroedschappen soo ende gelijk deselve bij de brede gemeente bij meeste stemmen zijn genomineert ende geeligeert omme voortaan geduijrende haer leven te regeren ende die stadtsaecten te administreren volgens ende nae d'inhoudt van haer beraemde voet ende reglement.

Douwe Sijmonsz	Douwe Douwesz
Thomas Gerrijtsz	Hijlcke Allertsz
Sijmon Thomas	Agge Wijpkjes
Gerrijt Sakeles	Heere Thomas
Andries Andries Oudewagen	Allert Winckes
Reijner Floris	Tierck Jarichsz
Laes Heere	Olphert Heeres
Lubbe Jarichsz	Jan Simonsz
Agge Sijties	Folckert Aukesz
Reijner Evertsz	Evert Hendricx
Holle Piers	Jacob Tinesz
Jurien Dircx	Hendrik Vrijdach

Aldus openbaerlijck nae gedaene clockluijdinge ter gewoontelijken plaetse van 't stadthuijs der stede Stavoren gepubliceert ter presentie van de heeren Abraham van Roorda, Suffridus Rispens ende Julius van Harinxma als geordonneerde commissarissen der Ed. Mog. Heeren Gedep. Staten van Vrieslandt, desen 22^e septembris 1635.

Me praesente
D. Blaix (of D. Claix).

Hierna legden de heren de eed af en ondertekenden dit stuk allemaal.
Hijlcke Allertsz als: Hilcke Allertsz en onder zijn naam 1635 8/22 47
Allert Winckes kon niet schrijven. Er staat Allert Winckes eigen gesette merck.
Achter Agge Wijkkes staat Loijter, dus Agge Wijkkes Loijter.
Wat een Loijter is weet ik niet. Heb jij me daar al eens naar gevraagd?
Bij Evert Hendrijcx staat: Evert Hendrijcks Crogher, tenminste dat denk ik, maar ik kon het niet erg goed lezen. Heb jij wel eens van zoiets als Crogher gehoord?

“Op huijden den 7^e augusti anno 1624.....eendrachtelijcken geresolveert ende beslooten, dat men metten eersten sal versoecken comissarium van den Hove van Vrieslant omme de here Joost Jongestall voor den selven gemelte here comissarijs te roepen ende van hem te eijtschen de rekeningh van sijn rentampt sampt de deferenten van des voorschr. Jongestalls naest voorgaende gedaene rekeningh te doen revideren so doenlijck, so niet voor den welgemelten heer comissarijs te maeken process ende voorts te doen so ende gelijk de saecke vereijtschen sall. Actum aldus.... Bij ons: Laes Heres, Thomas Sijpkcs, Douwe Sijmonsz, Sijttije Aerndts, Agge Sijtijes, G. 60 Allerts, Tomes Garrijtsz, Otte Rinnerts”

Electie van de gesworen gemeentsluijden op huijden den 5^e feb: anno 1625 bij recht ende raedt voor tegenwoordighe jaer geeligeert ende gecoren. Actum ut supra.

Noordwest. Anne Gerrijtsz, Sijmen Sijtuertsz

Noordoost. Joucke Piersz, Jacob Garbrantsz

Suijdoost. Gerrijt Saecklesz, Jacob Jacobsz

Suijdwest. Pieter pietersz d'oude, sijttie Ottesz

Actum aldus gedaen ende geeligeert in praesentie van mij secr. tot Stavoren, huijden den 5^e feb: anno 1625. F 34 Eikema. 2 – 5 – 1625.

Electie van de vordere officieren bij de tegenwoordighe magistraet metten gesworen gemeentsluijden gedaen in voeghen en manieren nae

Feijke Tetmans rentemr.

Hijlcke Alberts ontfanger

Kerckvoochden. Foltper Jarichs, Reijner Rinnerts

Gasthuijsvoochden. Heijmen Jansz, Anne Gerrijtsz.

Aldus gedaen...huijden den 7^e feb: anno 1625. In kennisse van ons. F 34 Eikema

“Op huijden den 8^e aprilis anno 1625....eendrachtelijck beslooten. de nieuwe voorgeslaegene beswaerenisse... geensints te consenteren dan dat de stede genieten ende ontfanghen den derdendeelen so wel van de oude als nieuwe impositien, ofte andersints dat d'selvighe stede van de corpusgelden van desen tijt aff werde ontslaeghen. Verstaende andersints d'selvighe nieuwe beswaerenissen te strecken tot schaede ende naedele van de steden deser provincie int generael ende onsen stadt int particulier enden neffens ons also geheel onlijdelijcken. Lastighen ende bevelen daeromme onse volmachtenomme hen naer het innehouden deses te reguleren ende in geenderleije wijse ijets wes buijten d'selvighe te approberen..... Ter ordonantie van recht ende raedt sampt geswooren gemeentsluijden der stadt Stavoren. F 34 Eikema”.

“Op huijden den 24^e junij anno 1625 comparerden opt raethuijs collegialiter burgemrn, schepenen ende raedt welcke bij desen alsnoch auctoriseren ende bevelen Harmen Jansen, wachtmr. deser stede, omme hem te vervoeghen aen Agge Andries en de Allert Jelles, als

volmachtighen van Meneite Gemeijnte, d'selvighe met executie te constringeren, 't sij met haelen van pant als andersints om d'costen gevallen ende gedaen bij 't kijnt van Jelle Frieskes ende tot desselfs kints costpen. betaelt, mitsgaders d'costen daerover tot datien deses gevallen. Actum aldus gedaen ende geresolveert opt raethuijs deser stede. Huijden op dach ende date ut supra bij ons: G. ⁶⁰ Allerts, A Andries, W. ³⁶ Jongestall, Sijttije Aerndts, Laes Heres, Thomas Sijpkcs, Douwe Sijmons”.

Conditijen ende artlen waerna de backers ende ingesetenen deser stede Stavoren op het stuck van de settinghe der broden als andersijnts van nu voortan hun sullen moeten en hebben te reguleren. Versoecken derhalven den ondergeschr. approbatije ende moderatije van de gerechte.

“...seeckere artlenom goeden politien t'onderhouden ende op alles goede ordeninghe te hebben, den approbatije op den selvighe seer nodich is ende sij supplianten oock beneffens den magistraet duer den gemenen roep seer gelasteert als dat alhier ghelijck op anderen plaetsen ut saecke van settijnghe van de prijsen der broden als andersijnts op den backers geen regard genomen wordt”.

Namen der bakkers: Daerbij ges Ipe Taeckes merck, Jan Berents Kruse, Bernt Berents Kruse, Jan Mertens, Tijs Alberts, Gaerit Hilbrants. Accordeert metten principael. In kennisse van mij secr. tot Stavoren. F. Eikema. 1626

De aantekeningen in de marge zijn van 3 januari 1625.

Naemen der personen welcke voort tegenwoordighe jaer 1626 tot gesworen gemeentsluijden aengenomen sijn, als te weten.

Int noordwestquartier: Wijbrant Jongestall, Agge Sijttiesz

Int noordoostquartier: Hendrick Vrijdach, Evert Pieters

Int suijdoostquartier: Mr. Hijlcke Albertsz, Reijner Evertsz

Int suijdoostquartier: Douwe Sijmons, Andries Andriesz

Aldus gedaen, huijden den 21 feb: 1626. In kennisse van mij F. Eikema.

Naemen der stadsofficieren

Feicke Eikema rentemr.

Mr. Hijlcke Albertsz ontfanger

Harmen Jans wachtmr. ende boumr. met conditie dat hij bij sijn bedieninghe neerstich opsicht hebbe.

Kerckvoochden: Folpert Jarichs, Thonis Jochems

Gasthuisvoochden: Anne Gerrijtsz, Heijman Jans

Aldus gedaen.....den 22^e feb: anno 1626. F ³⁵ Eikema.

Op huijden den 1^e aprilisgehoort het rapport onser volmachten

Op huijden den 29^e aprilis 1626 hebben tot de verpachtinghe van het schudden en de till van de Noordersluijs vor een geheel jaer, ingaende den 1^e maij en eijndigende den 1^e maij a 1627, beide daeghen metter sonnenopganch ende dat ter presentie van mij secr. tot Stavoren.

Een strijkgeld van 2 rijksd. Gestreken door Frans Eikema secr. Hij heeft (in 't geheim) f 212 geschreven.

De sluis wordt gemijnt door Harmen Claes, burger van Stavoren voor f 230.

Hij zal Allerheiligerdag en mei dag telkens de heft betalen.

Jan Jansen Heijman stelt zich borg.

Op huijden den 17^e januarij anno 1627 compareerde op ten raethuijs collegialiter recht ende raedt deser stede Stavoren die welcke verclaerden, gelijk sij verclaeren mits desen, tot hunne stadspensionarijs ende visitator aennemen, geeligeert ende gecoren te hebben den E. Hoochgeleerden Dron. Hendricum Rhala professorem historiarum binnen Franuker, d'welcke 't selve wel ende getrouwelijck te bedienen aengenomen heeft sonder daervoer enighe tractementen te willen genieten. Actum aldus gedaen op ten raethuijse voorschr., huijden op date ut supra. In kennisse van mij F 36Eikema

Electie van de sworn gemeentsluijden tot Stavoren

In 't noortwestquartier: Douwe Douwes d'junge, Sijmen Sijueris

In 't noortoostquartier: Olphert Heres, Jacob Gerbrants

In 't suiidoostquartier: Gerrijt Saeckeles, Gerrit Witte

In 't suiidoostquartier: Pieter Pieters d'oude, Wijbe Jans Scherrijer

Actum.....6 feb: 1627. In kennisse van mij F 36 Eikema

In de marge:

Op huijden den 6^e feb: anno 1627 hebben de de gesworen gemeentsluijden hier besijden staende de eed behoorlijck in handen van Otte Riemers als praesiderende burgemr. geprasteert. exempt nochtans Jacob Gerbrants ende Pieter Pieters d'oude welcke duer absentie sulcx niet hebben connen doen. Actum ut supra.

Electie van stadts verder officieren.

Mr. Hylcke Alberts ontfanger

Harmen Jans *Budde* wachtmr.

Kerckvoochden: Thonis Jochemsz, Holle Piers

Gasthuijsvoochd: Anne Gerrijts, Heijman Jans

Acten aldus gedaen.....den 6^e feb: 1627. F 36 Eikema

Copie.

25 – 7 1627.

Eed die de waagmeesters in Friesland moesten afleggen, vastgesteld door Gedep. Staten. Ze moesten zich houden aan de door de ijtgmeesters vastgestelde maten en gewichten zoals deze in de plakaten waren vastgesteld.

Voor Stavoren: praesend. burgemr. Sijttie Aernts, waeghmr. tot Stavoren: *Imke* Reijnties:

Merk van de stad Stavoren: S T.

Cuijpers: Sipke Joost tot Stavoren. Merk: een hoofdletter A met een horizontale streep op de bovenste punt.

Focke Wijbrants tot Stavoren Merk: F V

Agge Jansz tot Stavoren. Merk: A :

Brouwers: in Stavoren: Gerrijt Saeckeles hebbende sijn eijghen cuijper in sijn brouwerije 't marck: T.S.

Accordeert in kennisse van mij secr. tot Stavoren, den 25 julij 1627 F. Eikema.

30 – 7 – 1627. Register van de stukken, genummerd a t/m j, die Wijbrant Jongestall aan de magistraat overdraagt. Het eerste stuk is van 27 juni 1580 en het laatste van 7 juli 1623.

Burgemeester Douwe Sijmons tekent voor ontvangst.

Op huijden den 25^e octobris anno 1627 sijn collegialiter.....die welcke eendrachtelijck verclaerden overgedraeghen te hebben aen de armevoochden van de Gereformeerde Kercke der voorschr. stede alle alsulcke huijsinge bestaende in twee camers staende en gelegen op 't gedemolieerde blockhuijs deser stede, welcke bij wijlen Jacob Frans bewoont placht te worden. Bij den welgemelten Magistraet bij 't lichten van segel gecoft vermoghende de artlen

daeraff gemaect ende 't decreet daeroppe te volghen. Volghende dien is geresolveert dat so lange de voorschr. huijsinghe tot de arme weeshuijs alhier gebruijckt mach werden, dat d'selve grontpacht, naemenlijck ter somme van 3 ld 5 strs bedraeghende, bij de selve armvoochden niet en sullen werden betaelt, dan d'selve tot de tijde voorschr. daeraff *geexomeneert* ende ontslaeghen sal weesen.

Deel 5.

Op huijden den 22^e septembris 1635 hebben de vroetschappen der stede Stavoren op den raedhuijs, ter presentie ende audiëntie van de Ed. heeren commissarien der Ed. Mog. Heeren Gedep. Staten van Vrieslandt, in conformite van hun reglement geprocedeert tot lottinge van de electeurs. Ende zijn tot electeurs gebleven naevolgende personen.

Electeurs.

Holle Piers

Douwe Douwesz abst. Hylcke Alberts in plaets.

Tierck Jarichs abst. Agge Wypkes

Olphert Heeres

Folckert Auckes

Namen van de burgemeesteren bij de vijff electeurs den 22^e septembris 1635 gestelt soo volghet.

Burgemeesteren.

Thomas Gerrijtsz

Laes Heeres

Douwe Sijmonsz

Sijmon Thomas

Gerrijt Sakeles

Agge Sijtius

Reijner Evertsz

Andries Andries Oudewagen.

Forme des eeds die d'Mag. tot Stavoren doet in 't aennemen van hun officie.

Alsoo ick neffens anderen in desen stadt te regeren geordonneert ben, soo gelove en sweere ick bij ende voor de Nederlantsche geunieerde provincien in 't generael ende dese provincie van Vrieslandt in 't particulier tot wederstant van de coninck van Spanguen malecontenten ende al haeren aefangen op te setten lijff ende goet. Die overheijt van de voorseijde provincien; als generaele staten, raedt van state en de welgeboren graeff Hendrick van Nassauw etc, midtsgaders die particuliere staten van Vrielandt, elcx nae zijne wettelijcke commissie respectelijck trouw, hou ende gehoorsaem te zijn. Alle 't geene wat deselve overheijden tot meeste nut, vorndel ende beste van de gemeene saecke in de landen en steden van Vrieslandt, 't zij inlandts regeringe ofte chrijgssaken nodich ende rardsaem sullen vinden, voor mij selfs trouwelijcken te helpen effectueren ende d'andere ingesetenen deser stadt tot gehoorsaemheijt, vrede ende eenicheijt te wijsen ende vermaenen.

Ende voorts generalijcken alle mijne raetslagen tot meeste rust ende eendracht van dese provincie te richten. Die stadt met behoorlijcke fortificatien, ammunitie, proviand, wacht ende andere nootdruft ende toesicht wel te doen versien ende bewaren.

Den ijder mensche, recht in deser stadt soeckende, tot zijn gerechticheijt te helpen.

Niemandt in zijn recht wettelijcke te becorten, offe in eenige ontamelijcke maniere te beswaren, met des gemeene stadtdoet ende nutsinge trouwelijck tot proffijt van de stadt te handelen. Ende mij door geendeleije boete, schade, eere, schande, vrientschap, gunst, haet

offe nijt tegens 't geene voorschr. is bewegen laten, doch voor mijselven generleij proffijten te soecken, dan sooveelen mij rechtelijcken toegelaten is. Benevens dien de letteren van octroij, sampt voet ende reglement van regieringhe, op huijden aen ons Magistaeten deser stede overgelevert, in alle manieren te onderhouden ende doen onderhouden naer inhoud van deselve en de secreten van de camer niet te openbaren. Soo waerlijck mij helpe Godt almachtich.

Remonstrantie voor de ingesetenen van de stede Stavoren.
Aen de ED. Mo. Heeren Gedeputeerde Staten van Vrieslandt.

De ingesetenen der stede Stavoren vertoonen met behoorlijcke eerbiedinge hoe dat de W.E. heeren staten deser provincie van Vrieslandt, binnen Leeuwarden vergadert zijnde, gelieft heeft nae lange deliberatie om den welstandt van de staet deser landen te beter te verseecken, den 25^e julij laestleden resolutie ende octroij hier met annex te beraemen ende te sluijten. Waeromme de steden in generael, tot noch toe bij toe leverantie onder 't hoff geweest zijnde, te vergunnen vrije electie van hunne magistraeten. 't Welck bij de magistraet deser stede, hunne ingesetenen, ofte tenminste d' breede gemeente van dien bij haer in tijden van voorvallende swaricheden voormaels geroepen, nuijt is geopenbaert. 't Welck wel behoorde te geschieden, overmidts ondersaten niet en zijn geschapen tot behoeff van de prince ofte heere, maer d' prince ofte overheijt om der ondersaten wille, sonder dewelcke hij geene prince en is. Ende om die met redenen en recht te regeeren, voor te staen ende lieff te hebben als een vader zijn kinderen ende een herder zijn schapen. Soo behoorde de gedachte Magistraet voorschr. Raedtslijck stellinge (een saeck van grote importantie ende insicht) wel met hunne ingesetenen in deliberatie te nemen. Maer contrarie bemerckende ende ziende gedachte Magistr.liever te willen verblijven onder volcomen gehoorsaemheijt als vrij ende onbedwonge te regeeren exempt d' onschuldige hier ondergeschr. ende in dier voegen d'ingesetenen van hunne overicheijt alhier in t' amplecteeeren van een vrije raedtsbestellinge verlaten worden. Nochtans nu met autoriteijt van de Staten van 't landt voorschr. raedtbestellinge d'ingesetenen aengeboden wordende en zij in consentie ende welstandt van 't gemeene best, tot wechnemen van alle cuijperijen verstaen gedrongen te zijn met dankbaerheijt aen te nemen, overmerckt hebbende de hooge noot sich daertoe aen te leijden nae 't exempel van naebuijrighe steden. Soo is 't, dat de ondergeschr. personen, alle burgers deser stede ende patrioten van 't vaderlandt, bij desen versoecken dat Z. Ed. Mog. College één ofte twee commissarien gelieven te committeeren, die welcke sich binnen Stavoren vervoegen ende aldaer op te nemen de stemmen van de burgers tot een vroedschap der voorschr. stede, ten eijnde het vroedschap alle jaren haer eijgen magistraten ende officieren sullen kiezen. Alles nae inhoud van de articulen bij de voorschr. burgers nu in desen jaere 1635 daer oppe geconcipteert. Waer op de nieuwe raedtsbestellinge formelijcxt ende vredsaeinst soude kennen bevordert worden waer nae tempore *conuio* personen g'eligeert ende gecommitteert mogen worden tot regieringe deser stede. Ten eijnde het gemeene best in alle gehoorsaemheijt, rust ende vrede, ter eeren Godes, tot dienste van 't landt ende tot onse eijgen welvaren, bij alle goede toesicht mag worden gaede geslagen ende ter harte genomen, versoeckende U. E. Mo te gelieven op desen schriftelijck te disponeren.

't Welck doende etc. Actum Stavoren den 28^e augusti 1635.

Onder de principale was geteijckent
Douwe Sijmons, Thomas Gerrijts,
Gaerriet Saeckeles, Hilcke Alberts,
Laes Heeres, Sijmon Thomas,
Agge Wijkkes Loijter, Claes Sijtjes,

Agge Pijters, Anne Gerrijts Lestman,
Lubbe Jarichsz houtcooper,
Tiaerd Sijtties, HPiers, Jacob Jacobsz,
Allert Wijnckes merck met eiggender
handt gestelt, Jippe Tiaerts
merck met eiggender hant ghestelt,
Jan Pieters merck met eiggender
hant gestelt, Lambert Dircxsz,
Bartle Foppes, Oege Jarichsz,
Evert Hendricx Oste?roe? (Ostefroes),
Tiete Holckesz,
Folckert Auckes, Arijaen Cornelis,
Hendrick Vrijdach Brouwer,
Johan van Juwema, Barent
Barentsz Kruse, Olphert Heeres,
Pieter Pietersz d'olde, Jaettie
Hilbrantsz, Agge Hynties,
Sijmon Jansz, Jacob Boeijensz
glasmaecker ende schilder,
Goijcken Abbes, Hijlcke Hamckes,
Evert Allerts, Dirck Bartels,
Evert Gerrijtsz moutmaecker,
Pieter Jelles, dit is het
merck van Jan Jouckes, Hendrick
Jouckes, Douwe Jelles, Focke
Wijbrantsz, Frijescke Sijevertzs,
Tiaerck Jacobsz, Reijner Claesz,
Gerrijt Witten van Hulsen burgemr,
Douwe Hendricks burgemeester,
F van Heermans, Wijbrandt Gerrijtsz
raedtpersoon, Jan Wijbesz,
Hendrick Jellesz, Bruijn Jelles,
Heijmen Jansz, Feijcke Tetmans,
Eikema als geswooren gemeentsman,
Sijmon Folperts als geswooren
meensman.
Accordeert metten principale
Eeqtr. In kennisse van mij
38D. Claix
22 – 9 - 1635

Octrooi

De gedeputeerde Staten van Vrieslandt doen te weten E. gecommiteert ende geauthoriseert te hebben, commiteren ende authoriseren mits desen den edelen, erentfesten, achtbare, wijse, voorsienige, seer discrete heeren Abraham van Roorda, Suffridus Rispens ende Julius van Harinxma, onse medebroederen, om hen op 't spoedichsten te verwoegen binnen der stede Stavoren, omme d'ingesetenen derselver stede over het benoemen van een voet ende reglement van raedtsbestellingen ende de pendentien van dien te verstaen. ende vereenigen indien doenlijk. In dien met parthijen stucken over te nemen ende inde verschillen finalijcken

te termineren ende disponeren, sulcx als zij voor den dienst van de landen bevinden sullen te behooren. Ende dienvolgens haer te doen hebben het effect van een octroij, in conformiteit van de resolutie in dato den 25^e july 1635, dienaengaende bij de Staten van 't landt genomen. Belovende voor voor vast, goet ende van waerden te houden 't geene in desen bij ons gecommiteerden gedaen ende gehandelt sal worden, als ofte het 't selve in pleine collegue ware gedaen ende hen daeraff costeloos ende schadeloos te ontheffen.

Belasten een yder die desen aengaet offe sal worden verthoont de gemelte heeren gecommiteerden onse medebroederen in 't exerceren van dese hunne commissie geensins te turberen nochte verhinderen, maer alle gehoorsaemheijt te bewijzen so ende als behoort, waeraen der landen dienst ende onse ernstighe meijninge geschieden sal. Gegeven binnen Leeuwarden onder 't zegel der Staten van Vrielandt ende derselver secretaris handt, desen septembris 1635. Was geparagrapheert C Oosterzee. Leger stonde 't landtschapszegel ende ter ordonnantie der heren Gedep.Staten van Vrieslandt. Geteijckent L. Beijma.

Accordeert metten principale.
In kennisse van mij
D. Claix.

Letteren van octroije door crachte van de resolutie der Ed. Mo.Heeren Staten van Vrieslandt van dato den 25^e july 1635, verleent aen de ingesetenen van Stavoren.

De Staten van Vrieslandt!

Allen den geenen die desen zullen zien off hooren lesen salut. Alsoo wij altoos van gevoelen zijn geweest ende alsnoch zijn dat het bestellen van Magistraten ende overheden, onder anderen in de steden van de voorgeschr. Provincie, is mede een] point van hoocheijt ende heerlijkheijt deser landtschappe ende mitsdien staende alleen tot directie van ons off van den genen dien wij sulcx bij onse brieven specialijck verleenen ende octroijeren.

Soo ist dat wij ontfangen hebbende de remonstrantien der ingesetenen van verscheidene onse steden waer bij deselve ons in 't lange verthoonden den beswaerlijckheijden van den tot noch toe gepleechde verkiesinge van hun magistraten ende daerbij versochten van dien maniere van bestellinge bevrijt te mogen zijn. Ende wederom van ons gepermitteert en toegestaen vrijheijt om binnen hun respectieve steden van nu voortaan jaerlijcx ten eijnde des jaers hun magistraetspersonen selff te stellen ende als het nodich is te veranderen op alsulcken voet ende reglement als zij ingesetenen der steden ten overstaen van ons off onse gecommiteerden ten meesten dienste van 't landt ende specialijcken van hun steden bereijt waren te beraemen ende daerover versochten onse brieven van octroije hen mede gedeijlt te worden. Soo is 't dat wij voorschr. versoeck wel geexamineert ende nae rijpe deliberatie ondersocht hebbende 't selve om veel goede insichten bevonden hebben te wesen redelijck ende te strecken tot rust, reputatie ende een sonderlingen dienst van de voorschr. landtschappe.

Al waerom is het dat wij ingevolge ende conformiteit van de resolutie ten landtschappe genomen op den 25^e july 1635, daerbij den ingesetenen der steden vrijheijt van hun magistraetsverkiesinge ende dienstige brieven van octroij toegestaen ende beloofd zijn, als nu bij desen den selven ingesetenen der steden consenteren, vergunnen ende octroijeren om den voorschr. desen gepleegden maniere van Magistraets-voorbij te gaen ende jaerlijcx op nieuwe jaersavont selff in hun steden te verkiesen ende bestellen den magistraets-personen op alsulcken reglement ende voet als zij ingesetenen ten overstaen van ons off onse gecommiteerden zullen geraecken te beraemen. Opdat sulcx geschiedende bij goede ordre,

alle ongerusticheden ende tweedrachten voortaan buijten de regeringhe derselver steden geweest ende voorgecomen mogen worden. Van welcke onsen octroije, opdat een ijder, daer van kennisse kriegende, zich van onse goede geneijgentheijt ende oprechte meijninge mogen hebben te verseecken. Wandt wij verstaen sulcx alles ten meesten dienst van 't gemeene beste te behooren. Ende gegeven binnen Leeuwarden onder 't zegel der Staten van Vrieslandt ende derselver secretaris handt, desen 22^e augusti 1635. Was gearagra-
pheert: C Oosterzee (vt). Leger stonde:

Bij de Staten van Vrielandt, ter retatie van de heren Gedepde, der Staten voorschr. Geteijckent L Beijma. Ter sijden stonde 't Lantschapszegel in rooden wasse op een vierkant papier gedruckt.

Accordeert metten principalen. In kennisse van mij.

D. Claix

Naemen van de vroedschappen die bij de meeste stemmen zijn genomineert gedurende haer leven te regeren ende de stadtszaken te administreren volgens haer beraemde voet ende reglement:

Douwe Sijmonsz, Douwe Douwes, Thomas Gerrijtsz, Hijlcke Allertsz, Sijmon Thomas, Agge Wijpckes, Gerrijt Sakeles, Heere Thomas, Andries Andries Oudewagen, Allert Winckes, Reijner Floris, Tierck Jarichsz, Laes Heeres, Olphert Heeres, Lubbu Jarichsz, Jan Simonsz, Reijner Evertsz, Folckert Auckes, Agge Sijtjes, Evert Hendricx, Holle Piers, Jacob Times, Jurien Dircx (wegens op 27-2-1636 opgevolgd door Willem Allertsz). Hendricj Vrijdach.

Aldus openbaerlijk nae gesaene clockluijdinge ter gewoontelijken plaetse van 't stadthuys der stede Stavoren gepubliceert ter presentie van de heeren Abraham van Roorda, Suffridus Rispens ende Julius van Harinxma als geordonneerde commissarissen der Ed. Mog. Heeren Ged. Staten van Vr. desen 22 sept. 1635. Me present D. Blaix.

Daarna volgt de eed die de vroetschap is gehouden te presenteren.

Op huijden den 23^e septembris anno 1635 hebben burgemeesteren ende vroetschap in Stavoren, op ten raethuijse der voorschr. stede collegialiter vergadert wesende, als nu uittet midden volgens de geconcipieerde artkl tot volmachten op ten tegenwoordighe lantsdach bij meeste stemmen geeligeert ende gecoren de heren Douwe Sijmens uitten burgemrs ende Jacob Imes utten vroetschap, omme van wegen voorschr. onse stadt te compareren ende alle voorvallende saecken te raemen ende resolveren als sulcx ten meesten nutt ende profijtje van desen lande van Frieslandt in 't geheel ende onse stadt in particulier bevonden sal worden. Tot welcken eijnde hij behoerlijcke procuratie sal werden verlenicht, des dat de volmacht niemant anders sullen moghen substitueren als geene die met hen elcx in hun respective collegue resorteren. Actum gedaen gestelt ende geresolveert op 't raethuijs aldaer.

't Oirconde de hantschrijvinghe van twee utten burgemrs ende twee utten vroetschap. Dato ut supra.

Gaerriet Saeckeles

1635

Heere Thomas

1635

Agge Sijtjes

1635

A W

Op 27 febr, 1636 heeft Willem Allertsz als gecoren wesende tot vroetschap i.p.v. Jurgien Dirck door desselfs doodlijcken affgagh den eed hier van gepresenteerd en verteijckent. Willem Allertsz.

Op huijden den 27° oktobris anno 1635 hebben burgemrn mitsgaders de vroetschap binnen Stavoren op den raethuijse der voorschr. stede vergadert wesende voor hen ontboden Douwe Hendricx oude rentmr ende hem met vruntschap vermaent ende versocht dat hi de registers van de schattinghe, verleden jaer omgeslaeghen, wilde overleveren omme gecopieert ende metten ersten omslach mach werden gemaect, 't welck meer als tijt is te moeten geschieden. d' Welcke rentmr., daerinne weijgerich stellende, so hebben burgemrs sampt de vroetschap den selvighen rentmr. wederom tot overvloet de wachtmr. deser stede hem gesonden omme alsnoch op vrientlijcke wijze de registers te worden, dien alsnoch daerinne naelaetich is. So dan geconsidereert hebbende de nootwendicheijt van omslach dien niet uttgesteld kan worden indien de stadt buyten schade sal moghen blijven. So hebben burgemrs sampt vroetschap goet gevonden te committeren, gelijk sij commiteren ende ordoneren mits desen, Harmen Innes, wachtmr. Deser stede, omme d'selve rentmr. met inlaghe door hem ende sijn adsistenten te constringeren ende aldaer te verblijven totter tijt ende solange hij d'selve registers sal hebben overgelevert, des dat hem d'selve ende naedat desen sullen wesen gecopieert, wederom ter hant gestelt sullen werden. Aldus gedaen ende geresolveert op den raethuijse voorschr. Op dato ut supra.

Gaerrit Saeckeles	Agge Syttyes
1635	1635
Evert Hendrijcx 1635	Tijarck Jarijcx
Crogher	

Op huijden de 30e octobris anno 1635, op den raethuijse der stede Stavoren collegialiter vergaedert wesende de burgemrs mitsgaders de vroetschap, die welcke geconsidereert hebbende dat wanneer de gaerlegginghe van de burgemrs en de vroetschap geschiede op seecker 2 uurs precijs, de voorschr. burgemrs ende vroetschap enighe van dien uttblijven ende lange uttblijven, waerdoor de stadtsaecten versloft ofte verachttert werden, so hebben burgemrs ende vroetschap goet gevonden dat degenen, so burgemrs als vroetschap, langer als een halve iur over de praesigeerde uir uttblijven gehouden sullen wesen te betaelen twe strs, dien bijeen sullen werden vergadert ende generaelijck alle jaeren wederom bij de voorschr. burgemrs ende vroetschap geparticipeert ende ontfanghen te werden Aldus op den raethuijse der stede stavoren. Huijden Op dato ut supra.

Agge Sytties	Reiner Evertsz
1635	1635
Evert Hendrijcx	Heere Tomijs
Crogher 1635	1635

Op huijden 3 novembris anno 1635, de burgemrs mitsgaders de vroetschap op ten raethuijse deser stede vergadert wesende, hebben tot rentmr. voor desen jaere geelingeert ende gecoren Hijlcke Allerts,

mede vroetschap. Die welcke belooft heeft den selven ampt wel ende getrouwelijck te administreren, des stades resten in't geheel te vorderen, sonder enighsints in rekeninghe te brengen anders als van den onvermoghenden, bij burgemrs sampt den vroetschap geroijeert ofte gecommiteert werden.

Ende sal mede de rentmr. gehouden wesen voor sijne goede bedieninghe genoechsamen borgen te stellen, die welcke onder renunttiatie van discussie ofte divisie gehouden sullen wesen als eijghen opgeleijde schult daerover te respuderen.

't Oirconde heeft de rentmr. dessen benefens de praesident burgemr, één utten vroetschap ende de secr bevestight. Huijden actum ut supra.

Agge Sytties	Reiner Evertsz
--------------	----------------

1635	1635
A W (Allert Wynckes)	Hilcke Allerts
Hendrick Frijdach	1635 11/3 47
F. Eikema 11 – 3 – 1635	

Op huijden dato als voren hebben burgemrs mitsgaders de vroetschap binnen Stavoren op den raethuijse der voorschr. stede vergadert wesende, hebben goet gevonden dat van nu voortaan de gerechticheijt van't beluijden der doden ontfanghen en genoten sullen werden bij de kerckvoogden voor die tijt daertoe gestelt. Dien oock gehouden sullen wesen alle jaeren praesijis tot vermaninghe van burgemrs ende vroetschap reckeringhe te doen en de school van het luijdgelt betaelen. alle vaendeljaeren onder genoechsamen quitantie, dien de karckvoogden in reckeringh van uitgaev gevalideert sal worden. Actum op den raethuijse der voorschr. Gedaen ut supra. Bij ons

Agge Sytties	Reiner Evertsz
1635	1635
Hendrick Frijdach	A W. (Allert Wynckes)

Also ick Hylcke Allerts, mede vroetschap ende burger in Stavoren, verleden den 3^e novembris 1635 bij meeste stemmen van burgemrs ende vroetschap tot het renteampt deser stede voorschr. gecoren ben, is 't dat ick aenneme ende belove ick de selvighen mijn ampt wel ende getrouwelijck te bedienen, de stedel. middelen ende incompsten tot mijn selfs last ende costen te vorderen, d'selve wederom t' beheren so behoort ende dat op alsulcke profijtten als voorgaende rentmrs genoten hebben. Alles conform de art. van de 3^e septembris 35 hier voren geregistreert. Daervoor alle mijne goederen, geen uttgsondert, te hepothieren ende t'onderpant stellende.

Ende opdat de voorschr. stadt ofte desselfs regierders neffens dien des te beter sullen wesen verseeckert.

So hebben wij Graete Reijners ende Sijwert Pieters, beijde burgers in Stavoren t'saemen ofte elcx in solidum ende voort geheel, ons waerborghe gestelt, ende stellen ons borge mits desen, vor den genoemde Hylcke Allerts ende dat voor alsulcken ontfangh als hij van stadtsweghe geraecken sal moghen te krijghen. Belovende ende aennemende van Graete ende Sijwert voor ons ende ons erffgenaemen onder renunciatie van beneficije discussionis, divisionis et ordinis, bij faute van enighe betaelinghe d'selve als ons eijghen opgeleijde schult te voldoen.

Daervoor alle onse goederen, geen uitgesondert, hepothierende ende t'onderpant stellende, d'selvighe ende onse personen den hove ende allen gerechte submitteren. Des neme ick Hylcke Allerts d'selve mijne borghen te bevrijen, cost ende schadeloos t'ontheffen ende indemneren onder verbant submissiones ende real executie als voorschr. 't Oirconde hebben wij Hylcke Allerts de original ende Graete Reijners ende Sijwert Pieters als borghen desen elcx benefens de secretaris bevestight. Huijden den 12^e novembris anno 1635.

Hilcke Alberts	Graete Reijners
1635 11/12 47	Sijuerdt Pieters
	1635

F. Eikema 1635.

Lijst van burgemeesteren en vroedschap (datum niet bekend)

Douwe Sijmonsz, Thomes Garrijtsz, Gerrit Saeckeles, Jacob Times, Hendrick Frijdach, Sijmon Thomas (1635), Laes heres, H. Piers, Reijner Florijs, Hilcke Allertsz (1635 8/22 47), Lubbe Jarichs, Heere Allerts Winckes (handmerk), Agge Wijpckes Loijter, Folkert Auckis,

Evert Hendrijcks (Croger), Agge Sijtjies (1635), Jan Sijemes Douwes, Reinier Everts (1635), Tijarck Jaerichs, Andrijes Andrijes Oudewagen.

Op huijden den 5^e januarij anno 1636 hebben burgemrs, mitsgaders de vroetschap geprocedeert tot stemminghe van de voorschr. Stadtsofficieren als volgt:

Hijlcke Alberts rentmr.
Jan Wijbes ontfanger
karckvoochden Allert Wijnckes ende Holle Piers
gasthuisvoochden Jacob Jacobs ende Hijlcke Alberts

Aldus gedaen ende geeligeert op ten raethuijse
der stede Stavoren, huijden den 5^e januarij 1636.

In kennisse van mij F. 45 Eikema 1 – 5 - 1636

Articulen ende ordonnantien gemaakt ende geconcipteert bij burgemrs, schepenen ende raed mitsgaders den vroetschap tot Stavoren op 't stuck van 't graeffmaecken ende waernaede graeffmaecker dezer stede ende alle anderen hen sullen hebben te reguleren.

In den eersten sal van nu voortaan de graeffmaecker genieten ende ontfanghen sal van een oude doot van achtien jaeren ende daerboven voor een enkel graff in de kercke van een cleijne steen (ofte stenen) sal voor het openen als graeven alsmede toeleggen te saemen twee car. gulden.

Item van een graff dat twee diep werdt gegraeven sal de graeffmaecker daeraff genieten twee car. gulden ende thien str.

Item bij aldien een groot schreijn ofte dootvatt gehaelt werdt, sal hebben ende ontfangen met utt 't graeffmaecken ende weder toe vloeren 't saemen drie gulden ende thien str.

Item van een graff daer op een steen van twee graeven daer opleijt, sal de graeffmaecker genieten voor een enckel graff drie Car. gulden.

Item van een diergelijck graff dat twee diep gemaect werdt sal de graeffmaecker genieten de somme van drie gulden ende thien str.

Ende bijaldien daer een dootvatt ofte schreijn daerutt werdt gehaelt sal daeraff met het naedien weder toeleggen ontfanghen vier car. gulden.

Voorts van alle grote stenen naer advenant.

Item van een graff van een doot van 8 jaren tot 18 jaren sal de dootgraver, ende dat éen graff diep, ontfanghen ende genieten, gedect sijnde met een steen of cleijne steen, de som van dertich str.

Item van twee graeven diep 36 str.

Ende bijaldien daer een schreijn ofte dootvatt uitt wert gehaelt, sal daeraff ontfanghen ende genieten twee gulden ende thien str.

Ende van groter stenen van graeven naer advenant, in voeghen hier voren van de oude doden verhaelt staet.

Item van een jongh kint ende voorts tot 8 jaeren toe sal de dootgraver van een graff met een steen ofte cleijne steen ontfanghen twintich str.

Item daer een groter steen op leijt ende twee graeven diep gemaect wordende sal de dootgraver genieten 30 str.

Ende sal de dootgraver de graeven tot sijne costen gehouden weesen tot sijn costen wederom toe leggen ende slecht vloeren. De grote stenen voorsichtelijcken handelen dat d'selve niet gerampeert nochte beschadicht werden. Bij pene ende verbeurte van sijn verdiende loon.

Van de graeven buijten de kercke.
op het karckhoff leghende:

In den eersten van een graff van een oude doot sal de dootgraever ontfanghen ende genieten 20 strs ende van twee graeven diep 25 strs.

Item bij aldien een kiste ofte dootvatt daer utt wert gehaelt sal de dootgraever daer aff ontfanghen ende genieten 30 strs.

Item van de doode van 8 tot 18 jaeren toe sal de doot graever van een enckel graff genieten twaleff strs.

Ende van twee graven diep sal betaelt werden vijftich strs

Item van een graff daer een kiste ofte dootvatt uttgehaelt werdt sal betaelt werden twintich strs.

Item van een jongh kint voorts tot 8 jaeren toe sal sal van een graff betaelt werden acht strs.

Wordt mits desen de dootgraever geordonneert omme de graeven in de karccke nae exspiratie van drie daeghen nae date van de brgraevinghe wederom toe te leggen, wel ende perfectelijcken te vloeren. Bij pene ende verbuerte van een car. gulden ende dat een ijderen dach ende dat so langhe 't voorschr. graff ongetoelecht ofte open sal geraecken te legghen. d'Welcke penen sullen comen ende geapliceert werden ten profijtte van de armen.

Is mede goetgevonden ende wel expresselijck geresolveert dat van nu voortan op sondaeghen ofte andere heijlige daeghen, ende wanneer nae de middags gepraedickt werdt, geen begravinghe van doden en sal moghen geschieden voor de clocke drie weg sal hebben geslaeghen. Waernae de dootgraever hem sal hebben te reguleren.

Aldus gedaen ende gearresteert op ten raethuijse der stede Stavoren. Huijden den vijften januarij 1636.

Douwe Sijmons

Laes Heeres

Douwe Douwes

Olfert Heeresz

Op huijden den 15^e januarij anno 1636 compareerden op ten raethuijse der stede Stavoren de burgemrs mitsgaders de vroetschap der voorschr. stede, die welcke aengemerckt hebben dat de oude rentmr. Feicke Tetmans Eickema aen de stadt verstrecke sijn laestgedaene rekeningh,

suijver ten achter gebleven waere de somme van één duijsent twee hondert seventich car. gulden, sestien strs, 12 pen, waeraff de stadt oock enichsints interesten competeerde.

Waeromme sij dan de voorschr. rentmr. voor hen ontboden hebbende hem 't selve voorgehouden hoedat de de stadt de penninghen sonder enighe interessens langer conne laeten staen, waerdoor de stadt schade hadde te lijden. 't Welcke de voorschr. oude rentmr verstaen hebbende neffens dien met de burgemrs mitsgaders de vroetschap te vrede te wesen de voorschr. interesten te liquideren ofte andersins te accorderen. So is eene communicatie geacordeert dat de rentmr. eens sal voldoen ende aen de stadt betaelen, sowel van principael als interesten de somme van derthien hondert vijftich car. gulden, de gulden tot xx strs, des dat de interesten tot meij 1636 naestcomende mede gerekent sijn ende dat op naestvolghende termijn als meij 1636 voorschr. den somme van vier hondert car. gulden ende de resterende somme als 950 gld op twee naestvolghene meijedaghen, telckens de gerechte helfte, des dat de rentmr. mede gehouden sal wesen de interesten van de twee termijnen ende voorts tot de halften betaelen gehouden sal wesen mede te voldoen tegens ses ten hondert.

Dat alles onder verbant sijnde gevallen ende submitterende van raede der voorschr. stede.

Met alle welcke voorschr. contract de voorschr. stadt ende voorschr. rentmr. in 't geheel sijn geacordeert ende geliquideert weshalven elxander bed

Annulerende ende te niete doende alle andere acten, so.....als andersints.....

deser gemaect. Waeraff burgemrs mitsgaders de vroetschap hem beloven te bevrijen ende indemneren so behoort.

Actum ut supra

Douwe Sijmonsz
Douwe Douwes
Feicke Tetmans Eikema ss (subscrivet)

Tomes Gaerrijtsz

Onder aan stond:

In verminderinghe van dese schult heeft de secr. Frans Eikema van wegghen sijn broeders erffgen. betaelt aen de rentmr. Hylcke Alberts de somme van 400 ld ende noch betaelt aen de rentmr. Wijbrant Garrijtsz gelijcke 400 gulden. Alles vermoghens de quitantie daeraff sijnde. Actum den 28^e septembris 1638. Gaerit Saeckeles !638.

Alsoo die jongheluiden als vrijers ende vrijsters, mitsgadersandere jonghers binnen deeser steede bij der straeten zeer ongeregelt, woest ende ongetempt haer dragen met lopen, sijngghen ende crijsen langhs der straeten. Cloppen ende stoten aen de goede luijden haere deuren ende andere onnutticheijden dien daeghelijcken ghepleechtworden.

Ende vermits alsulcx langher niet geleden behoort te worden, soo is 't dat burgemeesteren, scheepenen ende raedt, mitsgaders den vroetschap deser steede Stavoren hebben verboden ende interdiceren, verbieden ende interdiceren bij deesen well expresselijcken, dat gheen persoon, 't zij jonck ofte oldt, van wat stadt, conditie hij zij hem zall moghen vervorderen omme 's avonts bijder straete te lopen sijngghen, crijsen ofte enighe rumoer met cloppen ofte stoten aende duren te brdrijven. Bij poene van 't overste cleedt met een daelder van 30 stuijvers te verbeuren, soo vaeck ende meenichmaell alsoo danighe personen op ter daedt van alsulcx bevonden ofte gegrepen sall worden. Bij welcke voorgen poenen ende breucken oock mede verboden wordt het neijuw jaer te sijngghen ofte met trommen ofte met schieten te vercondighen, volgende voorgaende ordonnantie ende placcaten daeroppe gestatueerd, hier voormaels ghepubliceerdt.

Oock alsoo veel ende verscheijden clachten daeghelijcks voorcomen dat die goede luijden stoepen ofte die floerijngghen van de uttgancck voor de huijsen oppe ghebroocken, opghewroet ende zeer overdadichlijck verdorven worden, soo is 't dat burgemrn ende vroetschap voorschr elcx ende eenen jegelijcken des aengaende well ernstelijcken ghewaerschouwt willen hebben omme van alsoo danighe ghewaltelijcke attentaten ende onnutticheeden aff te laeten. Bij faulte van alsulcx sal men allen alsoodanighen persoon ofte persoonen, 't zij oock wie het weesen mach, die bevonden wordt eenighe stoepen ofte floerijngghen van stoepen omghewroet, opghebroocken ofte andersints behendert ofte beschadicht te hebben, sall datelijck in de ghevanckenisse gesett worden tot water ende broodt ende dien volghens ghecorrigeert ende nae eijsch dier saecken ghestraft worden naer behooren. Elcx hebbe hem desen aengaende te wachten voor schade en de oghemack.

Actum aldus gedaen, gheresloveert ende ghearresteert bij den burgemeesteren mitsgaders den vroetschap binnen Stavoren op den raedthuijse aldaer.

Huijden den 18^e februarij anno 1636,
ghepubliceert den 12^e martij anno 1636,
ter ordonnantie der selver.

Burgemrs, schepenen ende raedt, mitsgaders de vroetschap binnen Stavoren op den raethuijse aldaer collegialiter vergadert wesende, in consideratie genomen hebbende de grote insolentie ende ongeregeltheijden dien tot desen tijt alhier binnen deser stede gesien sijn geweest, 't welck niet en behoort in desen te geschieden. Waeromme is 't dat

wij bij desen met onsen opene placonen
(dat alle onse ingesetenen, 't sij jongh ofte out, 't sij inwonenden ofte vreemdelingh) ofte
oock allen ende een ijderen binnen deser stede arriverende ofte frequenterende wel
eerstelijck willen vermaent hebben dat sij hen voortsaeen sullen reguleren nae 't geen hier
articulatim geregistreert ende verhaelt staet.

Eerstelijck ende also de sondach als oock andere hoochtijden ende bededaghen in heijlicheijt
doorgebracht behoorde te worden, is geresolveert ten eijnde Godesdienst niet verhindert
wordt dat niemant,

brandewijn ofte andere wijnen ofte bieren ter cope hebbende, enighe persoon ofte personen
sal moghen tappen ofte schenken nocte sulcx niet te laten doen. Te weten op sondaeghen des
morgens nae acht uren, nocte onder den predicatien op hoochtijden ofte bededaeghen in 't
geheel niet. Bij pene dat de wijn ofte biertappers ofte schenkers boven de breucken in des
lanschaps ordonantien verhaelt verbeurt sullen hebben drie car. gulden.

't Sij dat het geschiet met sijn kennisse, ofte niet van ijemant van sijn huijsgesin. Ende
sullen de brandewijndrinckers ofte andere wijn ofte biernuttighers op den voorschr.
onbehoorlijcken tijt verbeurt hebben gelijcke drie car. gulden.

Welcke breucken geapliceert sullen worden: de derde parth tot profijtt van de magistraet, de
derde parth tot profijtt van de armen ende de derde parth tot profijtt van de wachtmr. ende sijn
dienaers.

Sullen van gelijcken oock mede de brandewijn slijtters, wijn ofte biertappers des avonts nae
thien uren aen oude nocte jongheluiden wijn, brandewijn nocte bier moghen tappen
nocte gelaeghen houden. Bij pene ende verbeurte van een pont vlaems voor den eersten
mael, voor den 2den mael twee pont vlaems ende voor den derden mael bij verbott van sijn
neringh. Welcke breucken geapliceert sullen werden in voeghen voren verhaelt.

Van gelijcken sal oock niemant vortaen binnen dese stede op heijlige daeghen hem ervorderen
te waschen, schuieren ofte enigh ander werck te doen.

Oock voor ende onder de predicatie te moghen balslaen, caetssen, sijelen nocte
ongeregeltheijden in 't minste doen. Bij pene van 30 strs tot profijtte van wachtmr. ende de
dienaers.

Wort bij desen oock mede wel strengelijcken verboden dat geen slachters ofte andere wijje
het soude moghen wesen, van nu voortaeen geenighe osse, koe ofte rierevleijs als oock mede
kalffs ende schapevleijs alhier ter stede te marckt moghen brengen, welcke enighsins
uttgesneden sal sijn nocte oock alhier in de slachthuysen moghen uttsnijden noch
beschadighen. Bij verbeurte van 't selvighe vleijs. 't Welck geapliceert sal werden: de derde
parth tot profijtt van de magistraet ende de derde parth tot profijtte van de armen ende de
resterende derde parth tot profijtte van de wachtmr ende sijn dienaers.

Gelijck oock mede geen gertigh ofte ander vleijs van verdronken, ongesonde beesten ter
marckt gebracht sal werden om te vercopen ofte in tonnen ofte andere vaeten te sluten. Bij
verbeurte van 't selve vleesch ende daer te boven in de boete van een pont vlaems tot profijtt
als voren.

Ende also wel behoort dat binnen deser stede goede en oprechte ellen, maeten ende
gewichten gebruijckt werden, is geresolveert dat voortaeen een ijderen coopman ofte die
enighe waeren ter cope hout, hij sij oock wat waeren het souden moghen wesen, gehouden
sullen wesen oprechte ellen, maeten ende gewichten enderleije binnen hun huysen te houden.
Waeronder oock mede verstaen werden de halff van mengelen ende ander minder gedeelte
van kannen ofte maeten, hoedanich d'selve soude moghen wesen ende dat bijaldien contrarije

bevonden wordt naer gelegentheijt der saecke ende tot discretie van de magistraet gestraft werden.

Dat oock de kuijpers binnen deser stede alle de biervaeten ende buttervaeten, 't sij groot ofte cleijn, in behoorlijcke grote ende gesette gewicht sullen maecken, d'selve met hun marck teijkenen. Bij faute vandien sullen de voorschr vaeten voor verbuert geacht werden ende daer te boven van een ijder vatt, niet behoorlijck gemaect wesend sal de kuijper vervallen sijn in de pene van dertich strs tot profijtte als voren.

Wordt mits desen de burgemrs mitsgaders de wachtmr. geautoriseert om op alles goede opsicht te hebben, dat dese onse besluiten volcomenlijck geobserveert ende achtervolcht te worden.

Gelijck oock mede de praesiderend burgemr geordonneert wordt in sijn maent op alles goede reguaardt te nemen ende voorts de broot ende butter weginghe nae voorgaend gebruick te doen so behoort.

Aldus gedaen, geresolveert ende arresteert bij burgemrs mitsgaders de vroetschap binnen Stavoren op den raethuijse aldaer, huijden den 18^e febr. 1636.

Ter ordtie der selver

F 45 Eikema 2 – 18 – 36.

Gepubliceert den 12^e martij 1636,

van 't raethuijse nae behoorlijcke clockeluijdinghe.

Op huijden den 11 septembris 1638,

de burgemrs, schepenen ende raedt sampt de vroetschap tot Stavoren op ten raethuijse vergadert wesende, geexamineert hebbende de voren gemelte artlen, approberen ende ratificeren d'selve mits desen. Bevelende ijderen bij pene in de articulen verhaelt hen daer nae te regelen. Actum voor 't recht.

Ut supra den 31 – 9 bris.

Ter ordtie der selver F. Eikema

Articulen ende ordonantien ghemaect ende geconcipteert bij den burgemeesteren, schepenen ende raedt, mitsgaders den vroetschap binnen Stavoren op 't stuck van een rattelwacht, waerinne allen ende een ideren hem sall hebben te reguleeren.

Inden eersten sall de rattelwacht gehouden weesen om te beginnen van den Raethuijspost aff, nae het Noordt te ratelen ende te roepen ende voorts van het Noordt aff de oostzijde langhs den geheele stadt om ofte deur tot hij wederom aen de Raethuijstpost sall gecomen sijn. Dat de ratelwacht mede sall gehouden weesen om voor ider brugh eenmaell en tusschen ider brugh eenmaell te roepen.

Dat de ratelwacht mede sall gehouden weesen des winters 's avonts thien uren te beginnen om te roepen ende op te holden de clocke vier uren 's morgens.

Dat hij gehouden sall weesen des somers 's avonts tot thien uren te beginnen ende 's morgens tot twee uren op te holden.

Dat den ratelwacht mede gehouden sall wesen den eerstemaell het Noordt om te raetelen ende den andermaell het het Suijdt omme geratelt ende 't selve alsoo elckemaell te veranderen ende te vervolgen.

Dat den schoolmeester Thiebbe Albada gehouden sall weesen alle avonts de cleijne clocke inden grote toorn tot thien uren te luijden, soo 's winters als somers.

Dat mr. Thijebbe mede gehouden weesen sall d'selvighe clocke tot vijff uren 's morgens te luiden ende dat soowell 's winters als somers ende dat hij een quartier ure sall moeten luiden.

Dat d'ratelwacht Pieter Balles een ijder weecke genieten sall een daelder van 30 stuijvers. Ende sullen beginnen op huijden den 10^e martij 1636. Aldus gedaen ende geresolveert bij burgemeesteren mitsgaders den vroetschappe binnen Stavoren

op date den 18^e febr. Absente secrtaris.

Ter ordonantie van magisstraet mitsgaders den vroetschappe voorschr.

Feicke Tetmans Eikema 36 – 10 – 3.

Alsoo die Magistraet ende Vroetschap deser steede Stavoren dagelijcx veell ende meenigherleije clachten voorcomen, dat eenige jongegesellen, vrijers ende vrijsters (haer goede eere, naem, faem ende reputatie vergetenende) bij daghe, nachte ende ontijde onderstaen die goede luiden ende ingesetenen deser steede in 't heijmelijck haere deuren ghewaltlijcken op te breecken ofte andersints over muieren ende stecken te climmen in de howen om karssen, appelen, peeren ende dierghelijcke fruijt te steelen, mitsgaders oock die goede ingesetenen te berowen ende affhandich te maecken hoenders, eijnden ende dierghelijcke tot huijsholdinghe nodich, 't welcke alle dinghen sijn van zeer quader consequentie ende ghevolghe. Ende soo daerinne niet promptelijcken voorsien worde staet te bevreesen dat ten laetsten een zeer grote ruine ende verderff van 't gemeene beste ende die goede ingesetenen daerutt solde volghen. Waeromme 't selvighe alles bemerckt, in consideratie ghenomen ende met alder ernst ter harten getrocken zijnde,

soo is 't dat burgemrn, scheepenen ende raedt, mitsgaders de vroetschap deeser steede Stavoren well ernstelijcken interdiceren, verbieden ende beveelen allen ende eenen iegelijcken, van wat staet, qualiteijt ofte conditie die zijn mach, omme hun van alsulcke ghewalten, roverie ende dieueverie van hoenderen, eijnden, appelen, peeren, kerssen ofte dierghelijcke andere goederen ofte fruijt te steelen te sullen wachten ende aff te holden. Ende dat bij poene ofte breucke die gheene die over alsulcx te doen bevonden wordt telckens verbeurdt sall hebben twee pont vlaems ofte twaleff caroliguldens. Die darde parth tot behoeff ofte proffijtte der armen. D'tweede darde parth tot proffijtte van de magistaet ende die derde derde parth tot proffijtte van de wachtmr. met sijn dienaers die daer d'executie aff doen sall. Alle welcke poenen ende breucken die contraventeurs t'allen tijden (haer fautten in 't licht comende) onderworpen sullen sijn ende soo 't zelve aende jongheluiden niet te becomen en is, sall 't zelve aen hunne olderen, voormonden ofte broodtheeren ghevordert ofte gheinnet worden. Ende ofte oock iemant in 't zelvighe doent ghequetst, lam ofte blauw gheslaghen mochte worden sall die breucken aen den stock hanghen.

Waernaee eenen iegelijcken hem diesaengaende sall hebben te richten ende te reguleeren.

Actum aldus ghedaen, gheresolveert ende ghearresteert bij burgemrn mitsgaders den vroetschap binnen Stavoren op den raethuijse aldaer. Huijden den 18^e febr. anno 1636.

Gepubliceert den 12^e martij 1636, ter ordonnantie der selver.

Op huijden den 14^e martij anno 1636, de burgemrs mitsgaders de vroetschappe tot Stavoren op ten raethuijse der voorschr. stede collegialiter vergadert wesende, in consideratie genomen hebbende dat de stadt grotelijckx met negotiatie van penninghen tegens ses ten hondert los renten beswaert waere, utt welcke schult de stadt niet en can geraecken ten sij met lightinghe van lijffrenten. Waeromme dan de burgemrs sampt de vroetschappe goet gevonden hebben volghens 't reglement utt het midden van de brede gemeente uten ijder quartier twee personen

te committeren ende voor hen te ontbieden, als Tiaerdt Sijtties, Anne Gaerijts, Evert Allerts, Evert Gaerrijs, Hijlcke Hamckes, Jacob Jacobs, Jelle Wijbes en Jan Wijbes. Die welcke, exempt Hijlcke Hampckes ende Jelle Wijbes, op ten raethuijse comparerende over voorschr. reden van negotiatie metten burgemrs ende vroetschap in communicatie gecomen waeren. En dat de burgemrs ende vroetschap mitsgaders de presente gecommiteerden utten brede gemeente hebben geresolveert, gelijk sij resolveren mits desen, dat men tot last van de stadt op lijffrenten soude negotieren de somma van thien duijsent Car. gulden ende metten selve aff te lossen gelijcke thien duijsent gulden staende tot last van de stadt op los renten. Ende dat de lijffrenten gestelt souden werden tegens elleff ten hondert in voeghen voorgaende de lijffrenten gestelt sijn. Committeren mits desen de stadtsrentmr en de ontfangen elcx de helft daeraff de bedieninghe van ontfangh ende uttgave sullen hebben, des genietende daervoor elcx vijftien car. gulden. Is mede goet gevonden dat men eerst daeghs amplackinghe sal doen, opdat een ijder sulx bekent gemaect werde. Aldus gedaen op ten raethuijse der stede voorschr., huijden op dato ut supra.

Gaerit Saeckeles 1636, Agge Sijtties, out 44 jaer, 1636

Heere Tomijs, Hendrick Frijdach.

NB. In de marge stond: "De burgemrs ende vroetschap op ten raethuijse vergadert wesende, gesien hebbende dat de thien duijsent Car. gld, in den art. gemelt, ten vollen niet en sijn opgenomen ende affgelost vermits de renten tot 11 ten hondert gestelt waeren, is 't dat geresolveert is dat men tot suppletie van de 10.000 ld. voorts sal lichten ende opnemen tegens 12 ten hondert ende daermede betaelen de loss renten volgens 't register daeraff opgelecht.

Actum den 11 octobris 1638.

Gaerit Saeckeles 1638 Heere Tomijs

Den 6^e junij anno 1636.

Is bij burgemrs ende vroetschap geresolveert dat men eerst daeghs soude doen repareren het orgel in de kercke, hebbende tot dien eijnde gecontracteert met mr Anthonis Verbeeck, orgelmaecker wesende tot Amsterdam op ten Haerlumerdijck in 't waepen van Schaeghen, den welcke 't selve aengenomen heeft te repareren ende van goede resigratie (registratie? !) te maecken so behoert, des daervoor genietende één hondert ende vijftich Cag., gereet gelt, bij opleveringhe van 't voorschr. werck te betaelen. Actum ut supra.

Op huijden den 9e septembris anno 1636 hebben de burgmrn mitsgaders den vroetschappe tot Stavoren den orgell binnen de kerkcke opghenomen, dat d'selve well gerepareert is ende den oorgellmaecker mr. Anthonis Verbeeck heeft mits desen beloofd ende gheaccordeert metten gedachten burgemrn ende vroetschappe om den orgell, een jaer nae datum desen, goedt ende perffect te onderhouden ende dat voor de somma van twalf car. guldens en thien stuivers. Actum aldus gedaen ende geaccordeert op den raedthuijse der voorschr. stede. Huijden op date ut supra.

Ter ordonantie van burgemrn ende vroetschappe voorschr.

Feicke Tetmans Eickema 1636.

Op huijden den 12^e augusti anno 1636 de burgemrs mitsgaders de vroetschap, op den raethuijse der stede Stavoren vergadert wesende, hebben goet gevonden dat alle inwoonders hen burgerschap sullen winnen ende de eed van getrouwicheijt praesteren, naementlijck alsulcke personen dien alsnoch geen vijff jaeren binnen deser stede gewoont hebben ende de penninghen daeraff *procederende* gecommietteert te werden volghens de art. ende reglement. 't Oirconde desen door de praesiderende burgemr ende naest presid. burgemr. ende vroetschap doen ende bevestighen. Huijden op date ut supra.

Tomes Garrijtsz

Laes Heres

.....

Douwe Douwes

Op huijden den 13^e septembris anno 1636

d' burgemrn mitsgaders d' vroetschappe op den raethuijse der stede Stavoren vergaedert wesende door wetelijcke convocatie verstaen hebbende, dat Volckert Auckes verleden vrijdach ofte saterdach op den lantsdach voor volmacht van Stavoren hem meede heeft vervoecht ende aldaer meede stemminge ghedaen in 't vergeven van ampten ende andere besoiingnes, hoewel op verleden donderdach, sijnde den 8^e september anno voorschr., bij burgemrn ende vroetschappe door wettelijcke gaeroepinge op 't raethuijs bij malcanderen vergaedert weesende eendrachtelijk hebben geresolveert dat hij Volckert voorschr. voor volmacht nae Leeuwerden niet soude trecken.

om ijets in eenige landtsaecken te mogen besoiingneeren. Sulcx dat sijn doen gantselijck onwettelijck is. Waeromme burgemrn ende vroetschappen wel exprisselijcken protesteren de nullitate van de stemmigen ende andere besoiingen bij den voorschr. Volckert Auckesz gedaen, aengesien sulcx is streckende tot merckelijcke disreputatie ende naedeel van onse stadt, want sijn procuratie genoehsaem ingeroepen was gelijk alsnoch sijn procuratie ingeroepen is door den wachtmr deeser steede door last van burgemrn ende vroetschappe. Aldus gedaen op ten raethuijse der voorschr. stede ter vergaederinge van de burgemrn ende vroetschappe voorschr. 't Oirconde onse handen. Actum uijt supra.

Tomijs Garrijtsz

Sijmon Thomas

H. Piers

Jacob Imes

Op huijden den 3^e oktobris anno 1636 de burgemrn mitsgaders de vroetschappe op ten raethuijse binnen Stavoren collegialiter vergadert wesende hebben bij gemeene advijsse goet gevonden ende nodich geacht dat voor desen weecke ijemant van wegghen desen stadt op ten lantsdach hem vervoeghe.

Hebbende over sulcx voor dess gecommiteert de here Douwe Sijmons omme hem te vervoegghen op ten lantsdach ende aldaer op ten lanschapshuijse benefens de andere heren volmachten te resolveren, raemen ende sluijten. Alles wel ten meesten profijtte van gemene beste soude moghen strecken. Doch bij aldien sijn E vermits sijn swackheijt sulcx niet conde verrichten so hebben de burgemrn ende vroetschap de welgedachte here macht ende autoriteit gegeven één in sijn plaetse te moghen substitueren, approberen ende vrij maken, houdende alles wes bij de welgedachten heer Douwe Sijmons ofte desselffs gesubstitueerde daerinne gedaen, gebesoiingeert sal moghen werden. Met belofte hem van alles te bevrijen. Onder verbant so nae recht. 't Oirconde hebben burgemrs, naementlijck de praesid. ende naestpres. burgemr ende 2 utten vroetschap verteijckent. Huijden op dato ut supra.

Laes Heres

Agge Sijtjies

44 1636

Hilcke Albertsz

Reijner Floris

1636 3/10 48

Op huijden den 4e octobris anno 1636 de burgemrn mitsgaders de vroetschap der stede Stavoren op ten raethuijse aldaer collegialiter vergadert wesende ende verstaen hebbende het hastich vertreck van Folckert Auckes naer Leeuwarden, met vermoeden om hem te vervoegghen op ten lantsdach, niettegenstaende hem sulcx wel expresselijck waere verboden met protestatie in forma. Wijders te sien utten selven in dato de 15^e septembris 1636, hier voren geregistreert. So is 't dat de burgemrn mitsgaders de vroetschappe, insisterende voorgaende acte van protestatie, bij de welcke als nog protesteren de nullitate van alle actien ende actitaten bij de genoemde Folckert Auckes, voor desen gedaen en alsnog te doen.

Annulerende ende te niete doende alle 't gene wes bij hem gedaen waere ende alsnoch wijders gedaen te moghen werden. Verstreckende dess den genoemde Folckert Auckes door één ofte twee notarissen wettelijck geinsinueert te werden. 't Oirconde hebben burgemrn ende vroetschappe desen door twee utten burgemrn ende twee utten vroetschappe bevestight. Huijden op dato ut supra.

Laes Heres	Agge Sijtjes
Hilcke Alberts	44 1636
1636 10/11? 48	Reijner Florijs

Op huijden de 21e septembris anno 1636

de burgemrn mitsgaders de vroetschap op ten raethuijse deser stede collegialiter vergadert wesende hebben voor een jaer ende vorder op behach van wedersijden tot rector ende organist deser stede aengenomen de persoon van mr. Anthonis Verbeeck, die welcke aengenomen heeft de voorschr. bejide ampten ofte bedieninghen wel te recht te sullen becleden, alsoock de duijtsche clercken sijnes vermogens te institueren ende de uurwercken *rebell* sijnde naer sijn beste kennisse te repareren. Ende dat voor een tractement van twe hondert vijff ende 't seventich car. gulden mitsgaders een vereringhe aen sijn huijsvrouwe van een prouince rijder tot 12 ld. Sullende sijn. aenvanck nemen op alerheijligendach in desen presenten jaere. Aldus gedaen ende geresolveert op ten raethuijse voorschr., opdato ut supra. Ende is desen daer vande presid. ende naest presid burgemr sampt twe utten vroetschappe doen bevestigen. op ten 17^e novembris anno 1636.

Sijmon Thomas	Gaerrit Saeckeles
1636	1636
Agge Wijpckes	Reijner Florijs
Loijter	

Alhoewel het armehuijs ofte gasthuijs binnen deser stede Stavoren mett de middelen ende profijttten daertoe sijnde behoort gebruijkt ende geimploiert te werden tot arme noodruftighe personen, is 't nochtans dat het langhe tijt grotelicx is misbruijckt geweest tot veel ongeregelheden, te weten dat vele vagebonden ende bedelaers, dien de luijegheijt liever hebben als den arbeit, van buijten incomende hen daerinne dagelijcx be-
geven, met grote menigte op de huijssen omlopen tot grote beswaringhe van de burgerije. Sulcx oock is streckende tot nadeel van de armen binnen deser stede voorschr. woon-
achtich. Jae was so verre gecomen dat enighe wat sij daeghs als aelmoese vergadert hadden des avonts aen Holants bier ende toeback in overdaedt comen duerbrenghen, waerduer sij droncken sijnde vele ongeregeltheijden pleegghden, 't welcke geensints behoorde getollereert ofte toegelaeten, maer ten contrarije geweert te werden. Sulcx de burgemrs ende vroetschappe binnen deser voorschr stede op ten raethuijse aldaer bij malcanderen vergadert duer hen wachtmr ende sijn dienaers hebben gesocht te verhinderen dat geen bedelarije in dese voorschr. stadt solde geschieden opdat alsulcke misbruijcken ende ongeregeltheijden voorgecomen moghen werden. Dan als de voorschr. gasthuijs tot een beijert gebruijkt werdende, hebben de voorschr. burgemrs ende vroetschappe raetsaem bevonden nae het doen van andere steden omme de beijert geheel utt te roijen ende tot bewoninghe ende ge-
bruijck van arme wesen van burgers affcomstich bequaem te maecken ende te gebruijcken, waertoe het ingestelt ende behoort gebruijkt te werden ten eijnde gevolcht mach werden: "Daer sal geen bedelaer in Israël sijn". Doch also het een saecke van gewichte ende importantie is, so is ten raede goet gevonden om met overroepinghe van de brede gemeente te weten dat naer ordre ende oude gewoonte utt ijder quartier twe personen gecoren ende geroepen moghen werden Daer mede wijders te spreekken, raemen ende resolveren. Sulcx den burgemrs ende vroetschap op den 15^e septembris 1636 op ten raethuijse bij malcanderen

vergadert wesende ende mede utten brede gemeente, te weten utt ijder quartier twe personen gecoren ende ontboden sijnde namentlijk: Andries Pieters, mr Andries Bonifacius utt het noordt west quartier, Evert Allerts ende Allert Heres uttet noortoost quartier, Jacob Jacobs ende Hijlcke Hamckes uttet suiidoost quartier, Pietert Pietersz d'olde ende Jelle Wijbes uttet suidwest quartier. En hebben malcanderen geresolveert, gelijk sij resolveren mits desen, dat de beijert geheelijcken utgeroijett ende affgeschafft sal werden. Dat het arme ofte gasthuijs voortaan gesticht ende bequaem gemaect sal werden tot een arme weeshuijs ende wel op alsulcke conditien ende articulen als naderhant bij burgemrs ende vroetschappe goet gevonden ende ingestelt sal moghen werden. Aldus gedaen ende geresolveert op den raethuijse. Ende is op huijden desen de 17^e novembris 1636 door twee utten burgemrn ende twee utten vroetschappe bevestight. Huijden op dato ut supra.

Sijmon Thomas	Gaerit Saeckeles
1636	1636
Agge Wijpckes	Reijner Florijs
Loijter	

De burgemrs mitsgaders de vroetschap binnen Stavoren op ten raethuijse aldaer collegialiter vergadert wesende insisteren voorgaende twee acten van protestatien tegens de persoon van Folckert Auckes gevallen ende hier voren ten resolutieboek geregistreert staende de datien den 13^e septembris ende de 4^e octobris 1636 resptivelijck.

Waeromme is 't dat wij bij desen auctoriseren ende committeren de heren Douwe Sijmons mede burgemr ende tegenwoordeghe volmacht op de lantsdach ofte deselffs gesubstitueerde omme de procuratie op de gemelte Folckert Auckes als mede volmacht geposseert ende tot Leeuwarden ten Collegie der E. Mog. Heren Gedeputeerde Staten staende geregistreert te doen annuleren, roijeren ende bij desen wel expresselijck te casseren also d' selve bij ons geannuleert ende voor gecasseert gehouden werdt. Aennemende ende belovende 'welgemelte here Douwe Sijmons ofte desselffs gesubstitueerde daeraff ende neffens dien in alles te bevrijen cost ende schaedeloos t'indemneren. Belovende mede t'approberen, van waeren te houden alles wes bij de E. Here Douwe Sijmons ofte sijn gesubstitueerde daerinne gedaen ende gebesoingeert sal moghen werden. Alles onder verbant so nae recht. 't Oirconde hebben wij desen door twee utten burgemrn ende twee utten vroetschap doen ende laeten bevestighen. Huijden den 16^e novembris anno 1636.

Sijmon Thomas	Agge Sijtjies
1636	44 1636
Heere Tomijs	Reijner Florijs

Op huijden den 31^e decembris 1636 hebben de burgemrs mitsgaders de vroetschappe tot Stavoren bijvonden tot veranderinghe van twee utten burgemrs, alles vermoghende 't reglement daeraff hiervoren geregistreert.

In den eersten hebben de burgemrs tegenwoordich wien van acht personen souden moeten affgaen is bij maniere van het trecken van bonnen bevonden voor desen jaere te sullen affgaen de personen hiernae benoempt

Als: Andries Andries Oudewagen

Laes Heres.

Volghende welcke sijn bij het trecken van bonnen volghens het reglement electuers geweest als volcht.

Lubbe Jarichs

Tzierck Jarichs

Douwe Douwes ingeloot van den Evert Hendrix
Folckert Auckes
Reijner Florijs

Op huijden den 2° januarij 1637 hebben burgemrs ende vroetschappe geprocedeert tot electie van stadts officieren als volght:

rentmr: Hijlcke Alberts

ontfanger Jan Wijbes

karckvoochden: Holle Piers en Claes Sijtties

gasthuijsvoochden: Hijlcke Albertsz en Focke Wijbrantsz

Aldus gedaen ende geeligeert op ten raethuijse der stede Stavoren.

Huijden den 2° januarij 1637.

In kennisse van mij F. 46 Eikema

Op huijden de 23° martij anno 1637 de burgemrs ende vroetschappe tot Stavoren, op ten raethuijse aldaer vergadert wesende, hebben met gemene stemmen ende also eendrachtelijck toegestaen Hendrick Jouckes, althans stadtsportier, de viskerije op 't suijschen de suijsersijll ende Scharnenburgh, de stadsgraft aldaer, voor den tijd van twee jaren, aanvanck nemende de 1° maj 1637 ende eijndighende de 1° maj 1639. Des dat de genoemde Hendrick Jouckes neffens sijn ampt ende 't tractement van dien in voorschr. tijde niet en sal hebben te eijnschen ende dat de portier sijn schuddinghe niet noordelijcker sal moghen zetten als de op ten wal aldaer staende.

't Oirconde heeft Hendrick Jouckes des benefens de praesident burgemr bevestigt .

Huijden op date ut supra

Hendrick Frijdach Hendrick IJoukes

1637

Formulier van de eed dien de vroetschap der stede Stavoren gehouden sellen (sullen sijn) te praesteren.

Wij ondergeschreven verclaeren mits desen dat wij het oorloch bij den geunieerde provincien in 't generaell ende bij desen lantschappe als medelidmaet van de selve in 't particulier, voormaels ende nu wederom tegens de coninck van Hispangien aengenomen, voor oprecht ende crijstelijck te houden ende sweren daeromme sonder enigh achterdencken dat wij de voorschr.

coninck, noch niemant van sijnentweghen, voortan niet meer holden voor overheer van dese landen ende dat wij daerom de selven met alle sijn aenhangh met alle ijver ende getrouwicheijt nae onse vermoghen beloven te helpen wederstaen. Ende voorts de eere Godes ende de waere crijstelijcke (religie), daer van hier openbaere professie gedaen wert, mitsgaders de privilegien ende vrijheijden der lantschappe van Vrieslant ende deser stede, alsmede de welstant van de tegenwoordighe staet van regeringhe tegens alle ende een ijegelijck nae onse utterste vermoghen te sullen helpen hanthouden en beschermen. Ende dat wij ons in ons ampt ende beroepinghe volghens ende nae inhouden van de ordre ons op huijden van weggen de Ho: Mo: Staeten Generael door den raedt overgegeven sullen quijten ende daerinne alle tijt voor ooghen hebben ende helpen bevorderen den meesten dienste ende welstant van 't vaderlant. So waerlijck moet mij Godt almachtich helpen.

De presente vroetschap voor 't merendeel op den raethuijse binnen Stavoren vergadert wesende hebben het formelie hier voren geregistreert, in handen van de Hooghmogende

Heren Raed van Staeten als A. Bruiningh ende Bigott verclaert d'selvighe bij dier voeghen te willen achtervolghen.

In kennisse ende ter praesentie van mij secr. tot Stavoren. Huijden den 31^e martij anno 1637. F. ⁴⁶ Eikema. 3 – 31 – 1637.

Op huijden den 28^e septembris 1638

Frans *Taeckes* als vroetschap de behoorlijcke eed, nae dat hem de formelier te voren gelest waere, gepresteert. In kennisse van mij secr. tot Stavoren.

F. Eikema 1638.

Op huijden den 17^e febr. 1639 heeft heeft Douwe Hendrickx als op huijden tot vroetschap in plaetse van mr. Hendrich Frijdach gecoren wesende de eed her voren verhaelt behoorlijck gepraesteert in handen van mij secr. actum ut supra F. Eikema.

Op huijden den 2^e martij 1639 heeft Jochum Wijbes als op huijden in plaetse van Garrijt Saekles als vroetschap gecoren sijnde de eed hievoren verhaelt behoorlijck gepraesteert in handen van mij secr. tot Stavoren.

Huijden op date ut supra.

F Eikema.

Op huijden den 27^e maj 1639 heeft Holle Piers als op huijden tot vroetschap in plaetse van Evert Hendrickx Croeger gecoren sijnde de behoorlijcke eed gepraesteert.

Actum ut supra.

In kennisse van mij F. Eikema.

Op huijden den 13^e julij 1640 Jan Jansz tot vroetschap gecoren sijnde heeft de eed behoorlijck gepraesteert in handen van mij praesiderende burgemr Agge Sijtties.

Actum ut supra.

In kennisse van mij F. Eikema.

De 13^e julij 1640 Allert Heres mede tot vroetschap gecoren wesende heeft op huijden de 1^e januarij 1641 de eed getrouwelijck gepraesteert. Actum ut supra. In kennisse van mij F. Eikema.

Op huijden den 24^e septembris 1641 heeft Wijbrant Annes als vroetschappe de eed behoorlijck gepraesteert.

Actum ut supra.

Op huijden den 12^e martij 1644 heeft Galtie Jans als vroetschappe de eed behoorlijck gepraesteert. Actum ut supra. *De laatste 3 regels zijn later doorgehaald!*

Forme des eedts die de magistraet tot Stavoren doet met aennemen van hun officie aen Sijn Gen. Stadthouder ofte derselver gecommiteerde.

Also ick neffens andere in dese stadt te regieren geordineert ben, so belove ende swere ick bij ende voor de Nederlantsche geunieerde provincien in 't generael ende dese provincie in 't particulier tot wederstant van de coninck van Hispanien, maller contenten, ende alle haer aenhangh op te setten lijff ende goet. De overheijt van de voorseijde provincien, als de Generaele Staeten, Raedt van Staeten ende de welgeboren graeve Willem van Nassou ende mitsgaders de particuliere Staeten van Vrieslant elcx nae sijn wettelijcke commissien, respectivelijck trou, hou ende gehoorsaem te sijn, alle 't gene wat de selve overheijden ten

meesten nut oirber ende profijtt van de gemene saecke in de landen en de steden van Vrieslant, 't sij in lantsregieringhe ofte chrijgsaecken nodich ende raetsaem vinden sullen, voor mij selfs trouwelijk te helpen effectuieren ende d'ingesetenen deser stadt tot gehoorsaemheijt, vrede ende enicheijt te wijsen ende t'vermanen.

De middelen bij de Staeten van dese provincie rede ingewillich ofte noch in te willigen te helpen hanthouden ende te bonoficien. Voorts alle mijn raedtslaghen tot meeste rust ende eendracht van dese provincie te richten. Die stadt met behoorlijcke fortificatien, amunitien, proviand, wacht ende ander nooddruft ende insicht wel te doen voorsien ende bewaeren. Ende ijder mensche, recht in desen stadt soeckende, tot sijne gerechticheijt te helpen, niemant in sijn recht wetenlijck te becorten ofte in enighe ontamelijcke maniere te beswaeren met des gemene stadts goet ende nutsinghe. Trouwelijk tot profijtte van de stadt te handelen ende mij door geenderleije boete, schade, eere, schande, vrintschap, gunste, haet ofte nijt tegens 't gene voorschr. is beweghen te laeten. Oock voor mijselfs generleije profijtt te soecken, dan so vele mij rechtelijck toegelaeten is. Benevens dien de ordre op ten raetsbestellinghe, ons op huijden van wegghen de Ho: Mo: Staeten Gene: door de raet overgelevert, in alle manieren te onderhouden ende doen onderhouden nae den inhoude van desen ende die secreten van de caemer niet te openbaeren. Sowaerlijck helpe mij Godt almachtich.

Op huijden den 31^e martij anno 1637 hebben de burgemrs voor 't merendeel in 't getal het formulier deses in handen van de Ho: Mo: heren A. Bruiningh ende Bigott, beijde mede Raede van Staeten der verenighde Nederlanden ende in desen gecommiteerden, mett behoorlijcke eed bevestight. Alles in kennisse ende ter presentie van mij secr. tot Stavoren. Huijden op date ut supra.

F. 46 Eikema. 3 – 31 – 1637.

In de marg stond o.a.:

Op huijden den 1^e januarij hebben Jacob Imes ende Andries Andries Oudewaghen, op huijden tot burgemr geeligeert, de behoorlijcke eed in handen presid. burgemr, Garrijt Saeckeles gepraesteert.

In kennisse van mij secr. tot Stavoren op date ut supra.

F 47 Eikema 1 – 1 – 1638.

Op huijden den 1^e januarij 1639 heeft Thomas Garrijts de eed behoorlijck gepraesteert.

Actum ut supra.

Op huijden den 16^e januarij 1639 heeft Douwe Douwes de eed behoorlijck gepraesteert op date ut supra.

Op huijden de 18^e januarij heeft Evert Hendrickx als burgemr. de eed behoorlijck gepraesteert in handen van de burgemr. Douwe Sijmens.

Op huijden den 1^e januarij 1647 hebben Gerbrant Jacobs ende Jan Wijbes als burgemr. de eed behoorlijck gepraesteert.

Jan Jacobs Haersma.

Den 1^e januari 1648 heeft Jan Janszoon, als burgemr geeligeert, wettelijck de eed behoorlijck in handen van de presid. burgemr. gepraesteert. Actum ut supra.

In kennisse van mij secr. Jan Jacobs Haersma.

Den 12^e april 1648 heeft de burgemr. Willem Allerts, als burgemr. in plaetse van de affgaende gekozen wettelijck de eed behoorlijck gepraesteert in aanw. van de presiderend burgemr. Actum ut supra.

In kennis van mij secr. Jan Haersma. 1648

Op huijden de 12° octobris anno 1637 de burgemrs. sampt de vroetschap op ten raedthuijse bij malcanderen vergadert wesende hebben geresolveert, gelijk sij resolveren mits desen dat eerst daeghs de rentmr. deser stede ter handen sal werden gestelt autentique copia utten aenteijkinghe van de los ende lijffrenten tot laste van de stad Stavoren te boecke geregistreert, opdat bekend ende een ijder mach weten hoeveel aen wien ende wanneer de betaelinghe geschiedt. Dien volghende dat de rentmr. van nu voorten (de rentmr.) de quitantie der los ende lijffrenten elcx appart in rekeninghe sal brengen. Alsmede dat in margine aengeteijkent werde de personen dien geraecken mocht te sterven ende de collecten affgelost ende gecasseert werde, ten tijde de rekeningh jaerlijcx visitatie daeraff geschiede. Ende dat oock wel alle jaeren 14 daeghen voor Jacobi de rentmr. ende ontfanger sijn behoorlijkke rekeninghe

Sal doen so behoort. Actum ut supra.

Reiner Everts Jacob Garbrants 1637.

Andries Andries Oudewaeghen Laes Heres

Onderaan en in de marge stond o.a.:

Op huijden den 1° januari 1642 heeft Jan Janse als burgemr. aengestelt de eed behoorlijcken in handen van de praesiderende burgemr.

Douwe Hendricx gepraesteert. Actum ut supra.

In kennis van mij F. Eikema.

Den 9° febr. anno 1642 heeft Wijbrant Annes als burgemr. de eed behoorlijcken gepraesteert.

Op huijden den 1° januarij 1643 heeft Douwe Sijmens als burgemr. in handen van de praesiderende burgemr. de behoorlijcken eed gepraesteert. Actum ut supra. In kennis van mij F. Eikema

Op huijden den 1° januarij 1644 hebben Douwe Douwes ende Laes Heres den behoorlijcken eed gepraesteert in handen van de praesiderende burgemr.

Actum ut supra. F. Eikema.

Op huijden den 1° januarij 1645 heeft de heere Douwe Hendricx als burgemr. de eed behoorlijcken gepraesteert. Actum ut supra. In kennis van mij secr. Jan Jacobs Haersma.

Op huijden den 6° januarij heeft Jochum Wijbes als burgemr. de eed behoorlijk gepraesteert. Actum ut supra. In kennis van mij secr. Jan Jacobs Haersma.

Op huijden den 1° januarij 1646 hebben Joost Jongestall ende Tierck Jarichs als burgemr. de eed behoorlijk gepraesteert. Actum ut supra.

In kennis van mij secr. Jan Jacobs Haersma.

1647 heeft de here Douwe Sijmens de eed als burgemr. behoorlijk gepraesteert.

In plaetse van de here Jongestall. Actum ut supra.

In kennis van mij secr. Jan Jacobs Haersma

Op huijden den 3° januarij 1638 electie van stadtofficieren als volgt.

Hijlcke Alberts rentmeester

Jan Wijbes ontfanger

Karckvoochden: Tziaerd Sijtties en Jacob Jacobs

Gasthuysvoochden: Focke Wijbrants en Frans Taijckes.

Aldus gedaen ende geelingeert op ten raethuijse der stede Stavoren
Op ten 3^e januarij anno 1638.
In kennisse van mij F. 47 Eikema. 1 – 3 – 1638.

5 febr. 1638. copie nr. 19.

De Staverse burgemeesters en de vroetschap beloven dat ze zich strict aan het reglement en het octrooi dat ze april 1637 hebben gekregen zullen houden.

Getekend door: Agge Sijtties (46 jaar), Andries Andries Oudewagen, Reiner Everts, Douwe Sijmons, Evert Hendrijcx Crogher, Jacob Garbrants, Gaerit Saeckeles, Tijarck Jaerijchs, Hendrick Frijdach, Jacob Jacobs, Willem Allerts, Reijner Florijs, Jan Sijemes *Froetsman*, Tomes Garrijts, Heere Tomijs

Also op huijden den vijfften febr. anno 1638 de burgemrs op ten raethuijse tot Stavoren vergadert wesende, aengemerckt hebben de onbehoorlijcke ende wel stoute intrede in de raedcaemer ter vergaderingh van burgemrs ende vroetschap van Douwe Hendrixx, Garrit Witte ende Frans van Hermans verleden saterdach, sijnde de derden deser nae noen, dien oock voor eerst niet en wilden vertrecken,maer metten burgemrs ende vroetschap over seeckere missive bij hen aen den burgemrs ende vroetschap overgehandicht te communiceren en spreecken. Ende also b.....

is dat de raetcaemer ter vergaderingh van burgemrs ende vroetschap in hun deliberatie niet verhindert en soude moghen werden, is 't dat wij bij meeste stemmen goetgevonden hebben dat men d'selve personen dien voorgaende in de vergaderinghe stoutelijck gecompareert ende in den vergaderingh verla... als voren gesecht, duer de stadtofficiere utten caemer te werpen.

Waertoe d'selve bij desen geautoriseert sijn. Actum op ten raethuijse. Op date ut supra.

Agge SSijtties (46) Andries Andries Oudewaechen

Evert Hendrijekx Crogher Reinier Everts, Douwe Sijmons

Jacob Garbrants, Gaerit Saeckeles, Jacob Imesz.

Also de burgemrs ende vroetschappen binnen Stavoren, op den 15^e septembris 1636 op den raethuijse bij malcanderen collegialiter vergadert wesende, hebben met overroepinghe, advijs ende goetvinden van de brede gemeente, naer costume ende oudergewoonte opgeroepen, beaemt ende geresolveert dat in plaetse van het gasthuijs, dat seer misbruijckt wordt, een arme weeshuijs tot profijtt, gerijff ende commoditeijt van arme wesen van burgers affcompstich daerinne worden gehantreijckt ende onderhouden moghen worden. So is't dat burgemrs ende vroetschap volghens voorschr. resolutie om redenen daerinne verhaelt, nae genomen informatie van naebuijerighe plaetsen, hebben tot voortgangh van het voorschr. armenweeshuijs met goede aendacht overlecht ende rijpe deliberatie mits desen gemaect seeckere poincten ende articulen waernaegereguleert sal worden als volcht:

In den eersten dat alsnu bij burgemrs ende vroetschap gecoren sullen worden drie bequaeme ende gequalificeerde weesms, te weten één utten burgemrs ofte vroetschap, twe utten brede gemeente, namentlijck één die professie doet van de gereformeerde gemeente ofte ten minsten toegedaene tot d'selve ende één van de minnotijten gesinde. Die welcke in alles de opsichte van het weeshuijs en de wesen sullen hebben.

2. Dat benefens de voorschr. drie weeshuijsms genomineert ende gecoren sullen werden twee burgemrs ende twee utten vroetschap, die welcke de voorschr. gasthuijse bequaem sullen laeten maecken tot een arme weeshuijs so sij ten besten bevinden sullen.

3. Item sal alle jaeren één van de weesmeijsters affgaen, dat de eerste twee jaeren bij lottinghe sal geschieden.

In welcken plaetse de burgemrs ende vroetschap telckens electie ende verkiesinghe sullen doen acht daeghen voor meijedach.

4. Dat de weesms alle jaere in den maent van aprill pertinent rekeningh, bewijs ende reliqua van hun administratie sullen doen aen den burgemrs, vroetschap fte der selver gecommiteerden.

5. Dat in het voorschr. weeshuijs toegelaeten ende aegenomen sullen worden echte burgers kijnderen, wiens vader ende moeder verstorven sijnde, thien ofte één van beijde de tijt van thien jaeren in desen stadt gewoont hebbende, sonder onderscheijt te maken van gesindheijden.

6. Dat alsulcke armewesen die in het weeshuijs moghen comen out moeten sijn drie jaeren ende daerinne niet langer moghen verblijven als toten ouderdom van achtien jaeren. Ofte ten ware sulcx om redenen langer bij den weesmrs bevonden mochte worden.
7. Dat de weesen hantwercken ende ambachten sullen leren en doen, nae dat de weesmrs believe sal, ende 't gene daervan 't profijtt mochte comen, sal tot derselver wese geïmploieert werden, gelijk sij oock naer gelegentheijt ter zee bestelt sullen werden. Ende wat bij alsulcks verdient mochte werden sal oock derselver profijtte aen cost ende cledinghe geïmploieert werden.
8. Dat alle het goet so roerlijck als onroerlijck, geen exempt, dat bij alsulcke arme weesenouders naegelaeten werdt sal comen ten profijtte van 't voorschr. weeshuijs. Dat sullen de weesen utten voorschr. weeshuijs gaende met een eerlijck cleed versien werden. Alles tot discretie van de weesmrs.
9. Dat oock alle goeden de selve weesen, in welcke tijt sij in 't voorschr. weeshuijs woonachtich sijn, van vrunden mochte aencomen sullen oock tot profijtte van het voorschr. weeshuijs mede comen. Ten minste so veel als hun cost, dranck, cledinghe ende hantreijckinghe sal comen te bedraeghen.
10. Dat de weesen, utt den weeshuijs sijnde comende te sterven, sonder wettighe kijnders ofte kijntskinderen nae te laeten, sullen alle desselfs goederen comen tot profijtte van het voorschr. weeshuijs.
11. Dat oude personen, het sij mans ofte vrouspersonen 15 jaeren in de stadt gewoont hebbende, begerich sijnde in den weeshuijse te wonen sullen daerinne mede moghen comen. Doch alles tot discretie ende goetvinden van de weesmrs met expresse appobratie ende believe van de burgemrs ende vroetschappe.
- Des dat alle haer goederen, oock dien sij comen nae te laeten, sullen comen tot profijtt van den voorschr. weeshuijse
12. Dat het voorschr. weeshuijs aengenomen sullen werden een paer echteluiden, eerlijck, vroom ende godtsalich, die welcke in alles goede toesicht, regeringhe, tucht ende hantreijckinghe sullen doen, de weesen in goede discipline te houden. Voorts de weesmrs alle eere ende gehoorasaemheijt bethonen.
13. Ende dat het voorschr. weeshuijs tot onderhout enighe opcompsten ende profijtten daer toe moghen hebben. Sullen daer toe eerst ende alvoren geïmploieert werden de profijtten ende opcompsten tot het voorschr. gasthuijs behorende. Oock merckelijcke penningen die als nu daer gegeven werden ende 't gene vervolgens meerder mochte comen.
- Sal oock, indien nood, nae gelegentheijt collecten gedaen werden. Sullen oock te profijtte comen de bossen ende oock de penningen van de lombert ende 't gene van 't lantschaps jaerlicx ter stede van verpachtingh compt in voeghen hiernaedeclareert staet.
14. Dat de burgemrs ende vroetschap met overroepinghe van de meesten articulen sullen verminderen ende vermeerderen nae gelegentheijt ende eijsch van saecken, so sij bevinden sullen tot welstant ende profijtte van de weeshuijse strecken. Oock indien utten articulen, 't gemaecte ende noch te maecken, enighe misverstanden souden moghen ontstaen, ofte andersints dat bij ijemand enighe questien gemouveert mochte werden, hetsij hoedanich die moghen wesen, sal alles staen ter interpretatie, verclaeringhe ende utspreecken van de burgemrs, ende vroetschap, met ofte sonder overroepinghe van de weesmrs so sij bevinden sullen te behoren. Welcke interpretatie, verclaeringhe ende utspreecke geachtvervolght sal werden ende oock wesen executabel.
15. Ende ten eijnde 't gene voorschr. is een ijegelijck openbaer ende bekent sal sijn, so is goet gefonden dat 't selve behoerlijcken sal werden gepubleert met bevell dat daer nae gereguleert sal werden. Versoekende aen een ijderen de milde hant daeraen te willen houden ende wercken van barmarticheijt ende weldadicheijt bewijsen.

Aldus gedaen ende gersolveert bij burgemrs ende vroetschap der stede Stavoren in kennisse onser handen, voor ons ende vanweghen den anderen hier ondergesteld. Huijden den 5^e martij 1638

is desen door de praesiderende burgemr en de naest praesiderende burgemr ende twe utten vroetschap voor hen ende vanweghen de gehele vergaderinghe verteijckent.

Huijden den 8^e maij anno 1638.

Gaerit Saeckeles

Jacob Imes

Hendrick Frijdach

Heere Tomijs

Register van de opcompsten en de profijjten dien jaerlijcx tot den weeshuijse genoten sullen werden so volght:

In den eersten de opcompsten ende profijjten tot den gasthuijse jaerlijcx behoort hebbende bedraeghen ongeveer	- 125-0-
Item ende also jaerlicx van den lantschappe voor de armen enighe penninghen betaelt werden, sal daeraff het weeshuijs de eene ende de armen der gereformeerde gemeente de andere helfte ontvanghen ende genoten werden. Compt voor 't weeshuijs aen parth jaerlicx	- 75-0-
't Gelt in de armenbossen. Jaerlijcx gestelt op	-150-0-
Utten arme oortiesgelden jaerlijcx te trecken ende ontganghen	-100-0-
Van de lombartsgelt	- 50-0-
Collecten te doen twemael 's jaers. De eene te doen in begin van junis ende de andere in decembris sal wel bedraeghen ongeveer	-300-0-
Des soondach naemiddachs in de karcke om te gaen versaemelinghe te doen sullende wel bedraeghen nae gissinghe	-150-0-

	-950-0-

In de marge stond:

Doch also enighe jaerlijckxe opcompsten ofte profijjten tot den weeshuijse gebrueckt sullen werden, die welcke de karckeraedt tot onderhout van de buijtenarmen geimployeert hebben, aengesien sij den opsicht daerover mede hebben, so werdt bevonden in redenen te bestaen dat sij aldien het weeshuijs tot vermoghen ende conditie compt de armen alle behoerlijcke hulpe ende bijstant te doen ende de karckeraedt tot behulp voor ende onderhout van de armen enighe penninghen te laeten toecomen. So tot verlijck als andersints.

Actum op ten raethuijse den 8^e junij 1638.

De voorschr. profijjte ofte enighe van dien te verminderen ofte vermeerderen naer gelegentheijt so langhe bij den weeshuijse te verblijven als de burgemrs ende vroetschap goet duncken ende bevinden sal. Sullen oock andere gelden ende opcompsten meerder te comen ende te beraemen tot den voorschr. weeshuijse mede ten profijjte geimployeert werden. Vertrouwende vastelijck dat verscheijdene besprecken tot onderhout ende profijjt van 't weeshuijs gedaen sal werden.

Hoewel de minnonijten gesinde swaricheijt maecken om jaerlijcx enighe penninghen tot het weeshuijs vastelijck te onthieten, sullen de arme wesen van minniste ouders affcomstich nochtans daerinne mede genomen worden, mits dat daervan sal werden opgeschoten wat in redelijckheijt bevonden sal werden te behoren. Ende oock hun te onderwerpen d' articulen dien bij een ijegelijcken naegecomen ende geobserveert moet werden.

Aldus gedaen ende geregistreert bij burgemrs ende vroetschappe tot Stavoren ende dese door twe utten burgemrs ende twee utten vroetschappe behoerlijck ende van wegghen de gehele vergaderingh bevestigt. Huijden den 5^e martij anno 1638.

5 maart 1638. Een samenvatting van de besluiten over het weeshuis.

Het stichten van een weeshuis is christenplicht.

Het gasthuis zal geschikt worden gemaakt voor weeskinderen en arme mensen moeten er ook kunnen wonen. Dit alles voor zover de geldelijke middelen reiken.

Op huijden den 10^e martij 1638 is bij burgemrs ende vroetschap binnen Stavoren, op ten raethuijse collegialiter vergadert wesende, tot opbouwinge van het armeweeshuijs als boumr. geordonneert ende gecommiteert Garrijt Saeckles burgemr, Thomas Garrijts mede vroetschap samt Frans Taijckes ende Allert Wijnckes utten burgerije. d'Welcke 't selvighe geaccepteert hebbende, belooft nae hun vermoghen daerinne te doen alles wes ten meesten nut ende profijtt van de voorschr. weeshuijse sal moghen strecken. Ende tot des hebben de burgemrs ende vroetschap aengenomen d'selve hun gecommiteerden neffens dien te bevrijen onder verbant so nae 't recht In kennisse van de presiderende burgemr en de naest presiderende burgemr ende utten vroetschap verteijckent. Op date ut supra.

Agge 46 Sijtjies

Andrijes Andrijes Oudewaegen

Hendrick Frijdach

Heere Tomes.

De Magistraat van Stavoren heeft bij plakkaat op 1 januari 1599 en 3 januari 1603 aan alle burgers en inwoners verboden om hun huizen of kamers aan vreemdelingen of mensen die van buiten komen te verkopen of te verhuren zonder de uitdrukkelijke toestemming van de stadsregering. Bij pene van een pond vlaams. Dit is bij "clockluydinghe" bekend gemaakt. Deze plakkat worden herhaaldelijk overtreden. De magistraat herhaalt deze bepalingen nogmaals en zegt erbij: "Bij pene die ter contrarije te doen bevonden wert, gehouden sal wesen tot sijn laste te nemen alle swaricheijden, 't sij bij versterven ofte andersints de incomende personen ofte desselffs kijnders in cost ende cledinghe te onderhouden sonder dat de karcke ende de stadt daer mede sal wesen beswaert, waer voor de verhuijeders ofte vercopers goederen sullen wesen verbonden. Op welcke de executie tot uitvoeringhe sullen wesen in 't werck gestelt. Alles nochtans tot dicretie van de gedachte magistraet. Op huijden den 12^e aprilis 1638."

In de marge

"Op huijden den 12^e aprilis 1638 dessen placcaete door de burgemr Jacob Garbrants ende mij secretaris nae behoerlijkck clockluydinghe gepubliceert. Actum ut supra. F. Eikema".

9 juni 1638. Wijbrant Garrijts wordt rentmeester in plaats van wijlen Hijlcke Alberts. Zijn borgen zijn de burgemrs Jacob Imes en Garrijt Saeckles.

Verder het gebruikelijke formulier. Ondertekend door:

Wijbrant Gerrijts, Gaerit Saeckles, Jacob Imnes en F. Eikema.

De burgemrs ende vroetschap op ten raethuijse den 15^e febr. 1638 verleden vergadert wesende hebben goet

gevonden dat men de instructie ende reglementen sampt
 articulen voorgaende in den jaere 1635 bij de brede gemeente
 gemaect, soude revideren ende doorsien ende dat op rapporteren.
 So sijn ten selven tijde ende tot dien eijnde, gecommiteert en desen ge-
 Autoriseert de E. Jacob Imes ende Garrijt
 Saeckles utten burgemrs sampt Hendrick Vrij-
 dach ende Jacob Jacobs utten vroetschap. Alle
 welcke resolutie dan als nu wederom
 bij der hant genomen sijnde hebben de burgemrs ende vroet-
 schap bij de selve articulen ende instructie gepersisteert
 ende mits desen d' selve personen gecommiteert om
 de selve articulen ende instructie te revederen
 ende 't gene bij hun daerinnne meerder mocht goet-
 gevonden mochte werden bij geschrifte te stellen
 ende de vergaderingh daeraff rapport te doen
 omme voorts daerinne bij de burgemrs ende vroet-
 schap bevonden sal werden meer behn.: 't Oir-
 conde hebben desen door twee utten burgemrs
 ende utten vroetschappe doen ende laeten bevestighen.
 Huijden de 8^e maj anno 1638'
 Agge 46 Sijtjes Andrijes Andrijes Oudewaegen
 Heere Tomijs Reiner Florijs

Op huijden den 11^e junij 1638, de burgemrs ende
 vroetschappe tot Stavoren op ten raethuijse
 vergadert wesende, gehooft 't rapport van
 Hendrick Vrijdach mede volmacht op ten tegen-
 woordighe lantsdach, so is nae communicatie
 bij burgemrs ende vroetschap geresolveert
 ende besloten dat, voor so veel in hun is, ten meesten prijsse ende
 profijtte van den lantschappe sal vercoopen werden de pastorie-
 landen. Dijen daeraff verders gecommiteert
 werden so behoort. Waertoe wij d' selve onse volmachten
 committeren mits desen in den selven vercope te consenteren.
 't Oirconde hebben de burgemrs ende de vroetschap desen door
 de praesiderende en de naest praesiderende burgemr ende één utten
 vroetschap doen en laeten bevetighen. Huijden op date ut supra.
 Gaerit Saeckles 1638 Andrijes Andrijes Oudewaegen
 Jacob Jacobzoon anno, 1638.

Op huijden de 7e januarij 1639 hebben burgemrn ende vroetschap
 geprocedeert tot electie van de stadsofficieren.
 Wijbrant Garrijts rentmeester
 Jan Wijbes ontfanger
 Karchvoochden: Jacob Jacobs (continueert) en Jacob Boeijes, glaesm.
 Gasthuijsvoochden: Frans Taijckes en Folckert Auckes.
 Aldus gedaen ende geeligeert op te raethuijse der stede Stavoren.
 Op huijden de 7^e januarij 1639. In kennisse van mij F 48 Eikema. 1-7-1639.

Articulen ende besteck al waeroppe de magistraet sampt de vroetschappe tot Stavoren presenteren te besteden de vollinghe van de dammen op 't suijd bij de suijder pijep ende 't waeter utt te oossen ende dat in voeghen so volcht.

In den eersten dat de aennemer gehouden sal wesen de bijde dammen, so binnen als buijden de piep te vollen mett goede droghe aerde ende d'selve onderhouden ter tijt ende so langhe dat 't werck ende metselingh van dien behoerlijcken wijst ende voorts tot contentment van de magistraet en de vroetschappe.

Item dat d'aennemer gehouden sal wesen 't waeter tuijschen bijde dammen utt te oossen ende droogh te houden tot contentment van de heren besteders.

Dat oock de aennemer de plaetse tuijschen, bij de dammen gelegen, sal ledich ende droog houden tot contentment van de besteders ende dat so langhe 't metselwerck als vooschr. op den hoochte behoerlijck sal wesen opgetrocken.

Dat d'aennemer gehouden sal wesen de materialen, ofte aerde daerinne van node, sal moeten haelen ter plaetse, alwaer hem van de heren besteders sal werden aangeweesen.

Dat de aennemer gehouden sal wesen terstont in 't werck te treden ende over veertien dagen naest comende 't werck behoerlijcken droogh te maelen. Bij pene van naeder bestedinghe op desselfs cost.

Dat de aennemer voor 't voltrecken ende onderhouden van 't vooschr. werck gehouden sal wesen goede ende gerechten borge te stellen ende dat de borgh alsof eijghen werck 't selve optrecke.

Dat de aennemer naedat het werck volghens bestek geeffectueert is, gehouden sal wesen sijn betalinghe sal genieten d behoerlijck getekent sijnde van de rentmr deser stede.

Dat de voorgaende articulen de comparant vermeldt ende te vorgelesen sijnde de aennemer Nanne Fries heeft beloofd te voltrecken. Daer voor alle sijne goederen gehepotheceert ende tot mede vertekeningh heeft Jan Harmens, schoenlapper alhier, hem borge gestelt ende stelt hem borgh voor den voltrecking onder renunciatie als vooschr. ende verbant sijner goederen. 't Oirconde henbben de comparanten desen beneffens mij secr. bevestight ende hebben voor vooschr. werck, ten besteck verhaelt, bedongen eens de somma van tweehondert ende twintich car gulden, de gulden tot 20 strs. Actum op ten raethuijse, den 21 martij 1639.

Dit is Nanne Fries selfs gesette hantmerck.

Dit is Jan Harmens *Blits* gesette hantmerck

F 48 Eikema 3 – 21 – 1639

Op huijden den 22^e junij anno 1639 de burgemrs, schepenen ende raed sampt de vroetschap tot Stavoren op ten raethuijse vergadert wesende, considerende dat de stadt Stavoren tot opbouwinghe van de suijderpiep in de stadtswall een somma penninghen van node heeft. Ende dat de stadt wel so veels meer aen den Lantschappe van fortificatiepenninghen te goede heeft, welcke penninghen so prompt so vermeent werdt niet wel sullen opcomen.

So ist dat burgemrs ende vroetschap goet gevonden hebben ende bij desen resolveren dat men tot betalinghe van de vooschr. stienen piep sal negotieren op lijffrenten de somma van twee duijsent vijff hondert car. gulden, tegens twaleff ten hondert voor 't jaer. Ende de penninghen aen den lantschappe staende te bueren wederom sullen werden geimploieert tot betalinghe van de obligatien staende op vooschr. stadt op losrenten voor so d'selve moghen impecteren. In kennisse der waerheijt hebben de burgemrs en de vroetschappdesen door de praesiderende en de naest praesiderende burgemr sampt twee utten vroetschap doen ende laeten bevestighen.

Huijden op date ut supra.

Douwe Sijmonsz Agge 47 Sijtjies

Laes Heres HPiers

20 augustus anno 1639.

Jan Wijbes ontvanger en collecteur van het schoorsteengeld, hoofdgeld en de hoornbeesten en paardepacht vanaf 1 – 11 – 1636 tot 1 – 5 – 1638 en van het schoorsteengeld en hoofdgeld van 1 – 5 – 1638 tot 1 – 5 – 1639 legt verantwoording af over zijn ontvangsten. Alles klopt en zijn rekeningen worden goedgekeurd. “In alles te indem neren en mits desen quiterende”.

11 – 9 – 1639. De rekening en de ontvangsten van de rentmeester – ontvanger lopen achter. De belastingen: hoofdgeld, schoorsteengeld, consenten en floreen worden niet op tijd betaald. De burgemrs worden gemachtigd om deze belastingen in te vorderen. Desnoods bij executie en eventueel verkoop van land om de achterstallige floreen te innen. Onder dit besluit staan 10 handtekeningen. “ ’t Oirconde hebben wij vroetschap desen elx met onse gewoontelijcke hantsschrijvinghe bevestight”. Normaal tekenen 2 burgemeesters en 2 leden van de vroetschap.

Op huijden den 7^e januarij 1640 hebben burgemrn ende vroetschap geprocedeert tot verkiesinghe van stadtofficieren als volght:

rentmr: Wijbrant Garrits

ontfanger Jan Wijbes

Karchvoochden: Jan Boijes (continueert) en Tziaert Sijttijes.

Gasthuijsvoochden: Folckert Auckes (continueert) en Agge Wijpckes Loijter

Aldus gedaen ende gearresteert bij burgemrs ende vroetschap tot Stavoren

Op ten raethuijse aldaer. Op date ut supra.

F 49 Eikema 1 – 7 – 1640.

Burgemrn, schepenen ende raedt
der stad Stavoren op ten raethuijse
aldaer collegialiter vergadert wesende,
in consideratie genomen hebbende
de ongeregeltheden geschiet ende gevallen
jaerlijckx op ten 28^e decembris, die genoempt
werdt Allerkijnderdach, alsmede op an-
dere daeghen mett Herodus spelen, utt-
welcke doen verscheijden maelen questie ende
querellen, jae tot trecken van messen
tegens ende metten ingesetenen
deser stede comen te ontstaen. So ist
dat tot voorcominghe van sulcx bij
burgemrs geresolveert ende besloten is,
dat van nu voortaan enighe burgers, in-
woonders ofte andere hen sal moghen
vervorderen alsulcke Herodes sullen te
moghen doen ofte in huijsen, schuijeren, caemers
ofte plaetsen te moghen doen. Bij pene hier
nae verhaelt.
Eerstelijck dat een ijder dien voor Herodus
ofte voor geck loopt sal verbuert hebben
een pont vlaems tot 6 ld.
Item indien de Herodus ofte geck gemaect werden in har-
bargiers ofte waertshuijsen sullen

verbuert hebben twe pont vlaems
voor den eersten mael, vier pont vlaems
ende voor den 3^e mael voor een geheel jaer
gesuspendeert te sullen sijn van hun neringh.
Dat bij aldien d'selve in een andere
der ingesetenen huijsen, schuijren offe caemeren
toegemaect werden sullen verbuert hebben
drie car. gulden tot 20 strs 't stuck.
Dat de genen voor geck loopt ende hem ver-
voeght tot een harbargiers ofte waerts-
huijsen ende de selvighe harbargier ofte waert
ofte ijemant van sijn huijsgesin enigh bier
ofte wijn te tappen genieten, de selvighe har-
bargier sal verbuert hebben ses car. gulden tot 20 strs
't stuck.

Dat oock alle degene die de gecken maect
ende daerbij is, de selvighe sullen verbuert hebben
een ijder drie car gulden 't stuck als voorschr.

Dat de contraventuers ende overtreders
deser articulen dien onder beschutt van hun ouders
ofte vormonders staen, daer voor sullen
de ouders ende de vormonders moeten betaelen
de bruecken in voeghen hier voren verhaelt.

Dat bij aldien de jongeluiden ofte jongers
bevonden worden voor geck te lopen, sullen
verbuert hebben 12 strs, waer voor de ouders
sullen moeten betaelen.

Alle welcke bruecken voren verhaelt sullen
geappliceert ende bekeert werden in voeghen
hier nae verhaelt. Naementlijck de
derde parth tot profijtte van de magistraet,
en derde parth tot profijtte van de armen
ende de derde parth tot profijtte van de wacht-
meijster ende sijn dienaers.

Aldus gedaen ende geresolveert op ten raet-
huijse der stede Stavoren. Actum den 9^e
januarij 1640. Ter ordonantie van de burgemrs voorschr.

F 49 Eikema.

Burgemrs, schepenen ende raed tot Stavoren, gesien de acte, de dato den 13^e febr. 1634
gemaect over 't vorderen van de delicten ende mesusen, ons door de secr. te voren gelesen,
so ist dat wij insisteren den selvighen acte. Aennemen d'selve in alle sijne poincten te achter-
volghen ende nae te comen. Ende een ijderen sijnen maent te *suijeren* so behoort.

Actum op ten raethuijse de 9^e januarij 1640.

Jacob Jansz	J. Jacobs
Agge Sijtjies	Douwe Hendrickd
Reiner Everts	Evert Hendrijckx Crogher
Douwe Douwes.	

Op huijden den 9^e januarij 1640, de burgemrn,

schepenen ende raedt der stadt Stavoren op ten raethuijse vergadert wesende, hebben geresolveert dat men van nu voortaan alle gebarghde goederen alhier aengebracht, terstont door personen sullen laeten taxeren ende daeraff den derdeparth tot barghloon aen den barger betaelen. 't Welck door de praesiderende burgemr. alsdan in sijn tijde sal moeten geschieden. Des dat de selvighen burgemr. geniete voor sijn verschott behoorlijcke interessen tot de volle betaelingh toe. Actum ut supra. Ter ordonantie van de burgemrs voorschr. F. Eikema. 1 – 9 – 1640.

Burgemrs, schepenen ende raedt der stadt Stavoren op ten raethuijse vergaedert wesende, verclaeren mits desen, dat also den suijder mullen metten huijsinghe cum annexis den onpartijdighe mannen de stadt toe getaxeert waere ter somma van 3175 ld. Ende aengemerckt hebbende dat de stadt om de muelen cum annexis te behouden niet profijttelijcken maer schaedelijck te wesen, oock mede in consideratie genomen de redenen voorgaende mett Thijs Alberts, Baernt Baernts ende Eijpe Tziercx, alle burgers deser onser stede, gevallen dat bij aldien de stadt de muellen tot taxatie aen hen mochte nemen, dat in alsulcken gevalle sij luijden de stadt ofte de burgemrs soude daeraff ontheffen. Ende om welke motiven dan ist dat wij burgemrs den voorgemelte Thijs, Baernt ende Eijpe den voorschr. suijdermullen metten huijsinghe, stedt ende plaetse daertoe behorende bij provisie wederom opdraeghen ende als eijghen toestaen hebben ende dat alles so goet ende quaet, groot ende cleijn als d'selvighe de stadt toegetaxeert is. Ende dat op gelijke somma van 3175, mitsgaders de costen daerover gevallen. Also dat de stadt daeraff cost ende schadeloos sal werden gehouden.

Alle 't welcke de voorschr. Thijs Alberts, Baernt Baernts ende Eipe Tziercx op ten raethuijse praesent sijnde, geaccepteert hebben.

Belovende oock mede de voorschr. stadt in 't geheel daeraff te bevrijen ende indemneren onder verbant haeren goederen ende submissie van alle gerechten. Aennemende ende belovende oock mede wij Thijs, Baernt ende Eijpe van nu voortaan alsulcke ordre op 't maelen van de graenen te stellen dat een ijegelijck backer aen de burger sampt een ijderen mensch daeraen een goet benoeghen sullen hebben ende daerinne te achtervolghen 't oude spreekwoort ende gelijk men seijt: die eerst compt die eerst maelt.

Ende bij faute van dien dat so wanneer neffens 't selvighe enighe wettelijcke clachte mochte voorcomen, so beloven sij de selvighe mullen cum annexis wederom de stadt tot taxatie te laeten volghen. 't Welcke sij in alsulcken gevalle nu voor alsdan, dan voor alsnu beloven t'achtervolghen, alles onder verbant, submissie ende reale executie als voorschr. 't Oirconde ende waere kennisse hebben Thijs Alberts, Baernt Baernts ende Eipe Tziercx desen beneffens de praesiderende ende naest praesiderende burgemr verteijckent.

Huijden den 3^e feb. 1640.

Hierna (zonder datum) een reglement voor de molenaars, dat Thijs Alberts, Eijpe Tziercx en Baernt Baernts voor zichzelf en samen met de andere bakkers hebben opgesteld.

Als molenaar op de zuider molen wordt Arien genoemd. Andere molenaars zijn Jan en Reiner. De molenaars zijn verplicht iedere dag langs de bakkers te varen om te horen of ze iets van of naar de molen moeten brengen. Verder veel boetebepalingen als de molenaars hun werk niet goed doen of niet op tijd malen, bijv. omdat ze dronken zijn. Voor het opleggen en

innen van boetes en het zoeken van een vervanger voor een nalatige molenaar moet de ouderman worden ingeschakeld.

20 juli 1640. De oude volmachten, Douwe Hendriks van de burgemrs en Laes Heres uit de vroetschap, worden opnieuw gekozen. Ze moeten op de landsdag een nieuwe stadhouder kiezen, nu graaf Hendrik gestorven is. Ze krijgen opdracht om zijn broer Willem te kiezen. Hij mag niets in de vrije electie van de magistraat en de raadsbestelling veranderen. Douwe Hendriks en Laes Heres brengen op 28 juli verslag uit. Willem Frederik is gekozen. Hij houdt de electie van de magistraat en de raadsbestelling volgens het octrooi dat de stad heeft gekregen.

20 augustus 1640. Reglement voor de grootte van vaten.

Wijn en biervaten moeten van minstens 13 duigen zijn gemaakt en haring en vleesvaten moeten minstens 12 duigen tellen.

Alle biervaten moeten ieder jaar door de stadsijkmeester (ijtiger) gemeten worden met de stadsschotel en buegel. Wijnvaten moeten gemeten worden met de stads halve kan. Haring en vleesvaten moeten gemeten worden met de schotel en buegel die in Enkhuizen worden gebruikt. De stadsijtiger moet eens per week langs de kuipers gaan om hun nieuwe vaten te meten en te brandmerken. Kuipers moeten hun eigen merk en de eerste letter van hun naam op hun nieuwe vaten aanbrengen. Brouwers mogen geen ongemerkte vaten gebruiken.

Wijn, bier, haring en vlees mogen niet in ongebrande of niet gemerkte vaten worden ingevoerd of verkocht, behalve bier en wijn uit vreemde en oosterse koninkrijken.

Op overtreding staat boete. Hiervan is 1/3 voor de magistraat, 1/3 voor de wachtmeester en zijn dienaars en 1/3 voor de armen.

Deze ordonnantie is op 10 september 1640 gepubliceerd. F 49 Eikema.

Also Jacob Imes, praesiderende, ende Agge Sijtties, naest praesiderende burgemr der stede Stavoren, van de burgemrs ende vroetschap, collegialiter op den raethuijse der voorschr. stede vergadert wesende, gecomiteert sijn om seeckere wech, de voorschr. stadt toebehorende, leggende op 't suijdt tuijschen Hilbrant Hilbrants erfsggn. huijsinghe ende aerff ende Jacob Everts cum suijs huijsinghe ende erven streckende van de Zijlroede suijdt waerts op aende stadtswall ofte bolwerck te besichtighen, roijen, lemijtpaelen te slaen ende behoerlijcken in de hoochte omme tot gericht gebruijckt te moghen werden, ist dat voorschr. burgemrs op den 8^e septembris 1640 volghens hen voorm. comissie ter plaetse voorschr. hebben veruoecht de selven wech nae uttwijzen van de sluijdtwall breed bevonden twaliff voeten metten stadtsroede gemeten, d'selve daerop affgeroijt ende lemijtpaelen gestelt.

Ende also de voorschr. wech seer leegh is ende niet doenlijck is, besonderlinghe bij tijt van regen, gebruijckt ende begaen can werden waer duer de gebuijers van dien van waeter te becomen gefrusteert werden, 't welck bij tijde van brant grote swaricheijt conde veroorsaecken. Gelijck sulcx bij request aen de E. magistraet overgegeven te kennen is gegeven ende bij oculaire inspectie claerlijck is gebleecken. Alwaeromme de voorschr. wech behoerlijck verhooght ende met puen gemaect sal werden, sonder dat ijemants ofte d'gebuijers deselve met enighe vuijllicheijt ofte andersints met enighe goederen sullen bewerpen, maer d'selve claer houden ende met een goot om het waeter te lossen, elcx voor sijn aerff claer te houden. Ende werdt de gebuijers geordoneert omme 't gene sij te nae gesett ofte gemaect hebben, 't selve daetelijck op te breecken, ofte bij naelaticheijt dat sulcx tot hun costen ghedaen sal werden. Voorts oock de plaetsen nae de suijder poorte streckende, de voorschr. stadt competerende, streckende van Douwe Jans aerffgen. hun huijsinghe ende erff aen de voorschr. stadtswall, 't welck alsnu bij Coert Jans bij provisie te gebruijcken toegestaen is. Voorts oock mede seeckere cleijne steegher de voorschr. stadt mede

toebehorende, van de stadtswech eerst genoempt westwaerts aen d' straete besichtiget ende bevonden d'selve op enighe plaetsen hoogh ende in somighe plaetse seer leegh, waerduer bij tijt van regen de voorschr. wech niet gebruijckt can werden. Alwaeromme goet gevonden is dat de hoochten wat verleeht ende de leeghten in geleijcheijt verhooght sullen werden ende d'selve so gemaect dat men dien bequamelijck sal moghen gaen, sonder dat de gebuijers ofte ijemant d'selve met vuijlicheijt ofte andere goederen sullen moghen bewerpen.

Op huijden den 4^e januarij 1641 de burgemrs ende vroetschap tot Stavoren, op ten raethuijse vergadert wesende, geprocedeert tot verkiesinghe van de stadts officieren voor desen jaere ende dat in voeghen so volght.

Rentmr. Garbrant Jacobs

Ontfangher Jan Wijbes

Karckvoochden: Tziaedt Sijtties (continueert) en Aette Harmens

Gasthuijsvoochden: Agge Wijpckes (continueert) en Garrijt Rijuerts.

Aldus gedaen ende gestempt ende gecoren. In kennisse van mij secr. tot Stavoren. Huijden den 4^e januarij 1641. F 50 Eikema. 1 – 4 – 1641.

28 – 8 -1641. Gekozen tot rentmeester Garbrant Jacobs. Zijn borgen zijn: Jacob Garbrants en Claes Jacobs. Verder het gebruikelijke formulier.

5 – 7 - 1641

Het laijcken van de Delft en de Gracht wordt uitbestede aan Cornelis Arijens. Beide wateren zijn te droog. Cornelis krijgt 4 halff koehoijspraemen van de stad. Voor het verdere gereedschap moet hij zelf zorgen. Voor het laijcken krijgt hij 10 strs per praam. Hij wordt per week betaald. Hij mag de modder voor eigen rekening verkopen. De modder die hij niet kwijt kan moet hij op een aangewezen plaats op het stads monnikenveld brengen. Opzichter is Agge Sijtties, lid van de vroetschap, tegen het gebruikelijke opzichtersloon. Cornelis moet over 3 weken beginnen en mag stoppen als de magistraat vindt dat het werk klaar is.

Bovendien werd besloten om dicht op het hoofd van de zuiderhaven “nae gedaene schoeinghe bij de stad selffs geslaeghen een regell paell, wel vastgemaect en met leggers en rimmen behoerlijck geschoeijt werden met plancken ende gevolt nae eijsen van 't werck”.

Ook werd besloten plaatsen achter de stad, waar dit nodig is, van wier te voorzien. Dit wier zal tegen betaling van burgers en vreemden worden gevraagd.

26 – 7 – 1641. De nu beroepen predikant krijgt 600 gulden salaris, uit te betalen in 4 termijnen. Dus ieder kwartaal *f* 150. Hij krijgt bovendien als vergoeding voor de huishuur *f* 50 per jaar.

7 – 8 – 1641. De vergoeding voor huishuur wordt met twee en twintig gulden verhoogd tot twee en zeventig gulden per jaar. (er staat echt twee!)

21 – 9- 1641. Het laijcken van de Delft en de Gracht, het repareren van de wierwerken en het betalen van verschillende stadsschulden kost veel. De stad heeft nog een behoerlijke som geld van “Het Land” te goed, maar het zal nog wel even duren voor die uitbetaald wordt en daar kunnen noodzakelijke stadswerken niet op wachten. De stad wil daarom voor 2000 gulden lijfrenten opnemen tegen 12 ten honderd. Als het geld van “Het Land”(Friesland) komt wil men hiermee obligaties (obliën:) aflossen die op losse renten staan.

Andrijes Andrijes Oudewaegen, HPiers, Agge 49 Sijtjes, Jacob Garbrants

“Op huijden den 6^e januarij 1642 de burgemrs sampt de vroetschap tot Stavoren geprocedeert tot verkeijssinghe van de stadsofficieren in voeghen hier nae verhaelt.

Rentmr. Garbrant Jacobs

Ontfanger Jan Wijbes

Karckvoochden: Aete Harmens (continueert) en Jan Wijbes

Gasthuijsvoochden: Garrijt Reiniers continueert) en Jacob Imes

Aldus gedaen ende geeligeert op ten Raethuijse der stede Stavoren.

Huijden den 6^e januarij 1642. In kennisse van mij F 51 Eikema 1 – 6 -1642”.

Rond de naam van Garbrant Jacobs was geschreven:

“Op huijden den 31^e augusti 1642, de rentmr. Garbrant Jacobs, voor burgemrs ende vroetschap op ten raethuijse vergadert wesende, heeft de genoemde burgemrs ende vroetschap bedankt voor de ere hem bewesen neffens sijn ampt, oversulcx de selvighe rentmr. mochte lijden dat een ander in sijn plaetse mochte werden gestelt. Daeraff desen acte”.

“Den 10^e martij 1642 voorn.

Is bij burgemrs, schepenen ende raedt sampt de vroetschap tot Stavoren op ten raedthuijse vergadert wesende geresolveert, dat de cooppenningen procederende van de vercofte huijsinghe naest het gasthuijs, bij de gasthuijsvoochden ontfangen sullen werden omme daermede het gasthuijs voor so veel ’t selve soude strecken te doen repareren.

Des daeraff houdende pertinent rekeningh so behoort. Actum ut supra.

Dito.

Is mede geacordeert dat Focke Wijbrants, kuijper ende stadtsitiger voor de jaeren 1640, 1641 ende 1642 ijder jaer voor tractement sal genieten veertich car. gulden, maeckende t’saemen 120 ld. Des dat hij selffs sijn schattinghe ende wacht gelijk een andere burger volghens de registers schuldich sij te doen. Actum ut supra.

Alles aldus geresolveert ende geacordeert bij burgemrs ende vroetschap. In kennisse ende ter presentie van mij secr. der voorschr. stede.

Actum ut supra. F 51 Eikema.

Op huijden den 21^e martij 1642 de burgemrs ende vroetschap op ten raethuijse vergadert wesende, gehoort hebbende het rapport van de heren Douwe Sijmons mede volmacht hebben gecommiteert Holle Piers burgemr. ende mede volmacht alsnu sullen reijssen nae den lantsdach omme benefens de andere heren volmachten van de steden te versoecken approbatie ende satificatie bij volmachten van de respectie Goo’s over den gegunde octroijen dien E. Ho: Mo: Ged: de steden respectivelijck verlenicht met belofte hen neffens dien schadeloos te houden. Onder verbant so nae recht. Actum ut supra.

Den 28^e martij 1642.

De burgemrs, schepenen ende raedt sampt de vroetschap op den raethuijse vergadert wesende hebben gecontraheert met Cornelijs Arijens laijcker nopende het laijcken alhier ter stede, ’t sij in de Delft, de oude Stadtsgracht ofte havenen, alwaer het van node sal sijn ende hem van de besteders sal werden aengewesen. Naementlijck dat de laijcker sal vast staen van nu aff tot Stavorense marckt om de stadt in ’t laijcken te doen ende benefens hem noch een laijcker bij hem te stellen voor den tijde van twee maenden ten minsten ende voorts so langhe als het de besteders belieft. Des dat de aennemer Cornelijs sal van een ijder praem, sijnde groot

een half koehoij te moghen voeren, te sullen genieten acht strs, des dat de stadt de praemen daertoe sullen doen. Ende bovendien genieten, boven voorgaende bedongen loon, eens voor all drie car. gulden tot betaelinghe van de oncosten over 't aennemen van de twie laijcker vallende.

Ende sal de aennemer alle weecken sijn verdiende loon genieten van de stadtsrentmr. voor so veel hij sal hebben uitgebracht. Actum ut supra. Dese oirconde hebben de praesiderende burgemr ende een utten vroetschap sampt de aennemer Cornelijs Arijens des vertiejckent op date.

Wijbrant Annes Heere Tomijs
Cornis Adrins.

Op huijden den 10^e septembris anno 1642 hebben de burgemrs ende vroetschap in Stavoren in plaetse van Garbrant Jacobs, voorgaende rentmr. ende op huijden tot vroetschap in plaetse van sijn vader Jacob Gaebrants gecoren, tot rentmr. gecoren Jan Wijbes, omme 't selve wel ende getrouwelijck te bedienen. Hij bij desen aengenomen heeft ende dat op alsulcken profijtt als voorgaende rentmrs genoten hebben. Actum ut supra. In kennisse van mij F. Eikema

Electie van de stadts officieren voor den jaere 1643.

Rentmr. Jan Wijbes
Ontfangher Jan Wijbes voorschr.
Karckvoochden: Jan Wijbes en Focke Hylckes
Gasthuijsvoochden: Jacob Imes en Anne Garrijts
Aldus gedaen ende geresolveert op ten raethuijse der stede Stavoren.
Huijden den 3^e januarij 1643.
In kennisse van mij F. 52 Eikema 1 – 3 – 1643.

Op huijden den 3^e januarij anno 1643 burgemrs ende vroetschap op ten raethuijs vergadert wesende, gesien het request bij enighe der burgers gepraesenteert beroerende 't maecken ende vloeren van clinckert voor de huijsen, ist dat bij desen geresolveert ende geordoneert is, dat de burgers ende inwoners als eijgenaers hunder huijsen voor d'selve met clinckerts op te cant te bevloeren vijff houtvoeten breed ende dat op dien hoogte ende lemijtt, bij de stadtsbouwmr. daer op te stellen. Die welcke bij desen daer toe geautoriseert werdt.

Actum ut supra. Ter ordonantie der selven
F. 52 Eikema 1 – 3 – 1643.

27 januari 1643. Een uitnodiging van de dijkgraaf van de contributie. Stavoren kiest Holle Piers uit de raad en Agge Sijtties uit de vroetschap. als gecommiteerden voor het opzicht en de schouwing van pael, kist en aardwerken. Als dit niet goed gebeurt en de gebreken niet worden verholpen zou de stad veel schade kunnen lijden.

Tussen de regels valt te lezen dat het dijkbestuur zijn zaakjes niet goed voor elkaar heeft. Ondertekend door: Wijllem Allerts, Andrijes Andrijes Oudewaegen, Wijbrant Annes, Jan Sijemes, Douwe Sijmons, Jan Jans, Holle Piers, Wijbe Jochems, Tijarck Jaerijchs, Jochum Wijebes, en Agge 51 Sijtjes.

30 juni 1643. "De dijk achter de stad verleden winter door de harde wijnt ende hoge watervloet grotelijcx geraseert ende gebrocken sijnde, wederom dient gehermaeckt te werden.

't Sij met een stienen muijer ofte andersints met een wier ende aerde. So is bij meeste stemmen mits desen geresolveert dat men de selve dijck wederom sal hermaecken ende voltrecken met wier ende aerde so de selve in voerghen is geweest ofte so veel swaerder als nodich ende te rade bevonden sal werden.

Tot opmaecken der selver geconsenteert is te sullen lichten op lossrenten voor eerst ende bij provisie de somma van drieduijsent car. gulden ende dat wanneer men d'selve tot betaelinghe van dien van noden sullen hebben. "t Oirconde hebben burgemrs. ende vroetschap desen verteijckent. Op date ut supra. Jan Jansen, Laes Heres, HPiers, Andrijes Andrijes Oudewaegen, Douwe Sijmonsz, Jan Sijemes, Agge 52 Sijtjies, Wijbe Jochems.

Zie ook 25 - 11 - 1650

30 – 6 -1643. "dat Agge Sijtties als bouwmr. voor een jaar tractement sijnde de 4^e juni laestleden verschenen soude genieten vijff ende twintich car. gulden ende sal daermede tot den 1^e januarij aencomende toe nae advenant van tijt betaelt werden tegens seventich car. gulden voor 1 jaer te rekenen".

5 – 7 – 1643. Ordinantie en statuut voor de turfdraggers.

De turfdraggers hebben zich verstout te veel te vragen voor het turfdragen.

Ze mogen voor het dragen van een schouw turf niet meer dan 10 strs. vragen.

Wanneer de turf 2 zolders hoog of van af de Delft tot achter in de schuur gedragen moet worden mogen ze 12 strs. vragen.

Voor een schouw lichte turf, zowel zwart als grijs, mogen ze niet meer dan 8 strs. vragen.

Als deze turf van 2 zolders hoog of van af de Delft tot achter in de schuur moet worden gedragen mogen ze 9 strs. vragen.

Wie meer vraagt wordt van het gilde der turfdraggers uitgesloten.

Op huijden den 5^e januarij 1644, de burgemrs ende vroetschap op den raethuijse vergadert wesende hebben geprocedeert tot stemminghe van de officieren als volgt.

Rentmr. Jan Wijbes

Ontfanger Jan Wijbes

Karckvoogden: Focke Hylckes ende Aete Harmens

Gasthuijsvoochden: Anne Garrijts en Jan Sijmens

Aldus gesaen ende gecoren op den raethuijse op date ut supra.

In kennisse van mij F Eikema.

15 -1 – 1644. In de raad ontstaan vaak misverstanden en problemen over de verdeling van het geld van de grote consenten. Het gevolg is verscheidene requesten en brieven naar het Hof van Friesland. De raad besluit deze kwestie eens en voorgoed op te lossen. Holle Piers en Agge Sijtties zullen deze zaak aan het Hof voorleggen (Theodorus van Saeckema, Mathias van Viersen en Albertus Petrus Jongestall) en zich bij hun uitspraak neer leggen. De gelden van de grote consenten die binnen komen voor er uitspraak is gedaan zullen in bewaring worden gehouden en daarna worden verdeeld volgens de uitspraak van het Hof.

11 – 4 – 1645. Marten van der Wolff en Jan Arisen Cromholt, burgers van Medenblik, vragen mede namens hun compagnons voor 25 jaar octrooi om in Stavoren een molen te mogen bouwen om west Indisch verfhout te breken. De raad staat dit toe en zal hen helpen om de beste plaats te zoeken en zal gedurende deze jaren niemand anders dit octrooi verlenen.

Als de molen begint moeten de eigenaren de Staverse armen een redelijke vertering aanbieden. (naar eigen dicretie)

Was getekend: Douwe Hendrikcx Schilmsma, Laes Heres en Jan Jacobs Haersma (secretaris).

22 – 4 – 1645. Onenigheid in de raad over het presidentschap. Sommige raadsleden vinden dat Andries Andries Oudewagen aan beurt is om president burgemeester te worden. De stadhouder beslist dat de burgemeesters na ouder gewoonte ieder om de beurt een maand president moeten zijn. Als degene die op 1 januari is gekozen aan de beurt is moet hij ook direct president burgemeester zijn en vervolgens degene die volgens het reglement aan de beurt is.

22 – 8 -1645. Rentmr. – ontvanger Jan Wijbes is achter met het maken van de registers, het innen van de belastingen en het doen van uitbetalingen. Ook over het jaar 1644. De burgemeesters hadden hem al verschillende malen boven op de raadszaal ontboden om de registers bij te werken zodat alle collecten en uitgaven naar behoren kunnen worden gedaan. Jan Wijbes wilde niet boven komen en zei tegen de bode dat hij niet langer rentmr – ontvanger wilde zijn. De stad is bang voor proceskosten, executies en deurwaarders en benoemt daarom Focke Wijbrens tot rentmr. voor het jaar 1644 en daarna. Secretaris Jan Jacobs Haersma wordt bij provisie tot ontvanger over het jaar 1644 benoemd om de schattingen te collecteren en uitkeringen te doen.

Ate Harmens is vorig jaar tot kerkvoogd gekozen, maar wil de boeken niet hebben en ook geen uitgaven en ontvangsten doen. Hij wil alleen kerkvoogd zijn als zijn collega de boeken krijgt.

In zijn plaats wordt voor de jaren 1645 en 1646 Thijs Alberts benoemd en voor de aftredende Anne Gerijts wordt Wijpcke Andries gekozen.

“Burgemrn, schepenen ende raad der stadt Stavoren op den raethuijse bij malcanderen vergadert wesende, gehoort d’dagelijxe grote clachten hoe dat eenighe soldaten ende andere personen dien alhier geen wacht ende tocht onderhouden haer soecken in te dringen om turff ende andere waren te dragen ende also d’goede ingesetenen te becorten, hebben derhalven geresolveert ende wel expresselijck geordonneert dat van nu voortaan niemant hem sal vervorderen om tot dienste van de burgerij turff ende andere waren in sacken te dragen, d’welcke geen wacht ende tocht hoeden en dragen, als oock soldaten dien hun pasborden nyet hebben. Hebben mede geresloveert dat de knechten van de voerluijden, geen burgers zijnde, alhier niet sullen vermogen eenighe beesten utt ende in de schepen te stouwen, maer sal moeten schieden en gedaen worden bij burgers ende ingesetenen wacht ende tocht dragende. Bij pene van straffe van utt d’stadt te moeten vertrecken ofte andersins als nae gelengentheijt befonden sal worden, waernaee een yder hem heeft te reguleren. Actum den 22 augusti 1645. Ter ordonantie der selver. Jan Jacobs Haersma”. (1238 – 1645 – 69?)

“Op huijden den 13^e septembris 1645 burgemrs ende vroetschap bij malcanderen op den raethuijse vergadert wesende, hebben bij meeste stemmen geresolveert dat Aggaus Gellius, rector ende orgelist alhier, voor zijn gedane diensten dien hij met bedienen van ’t predickamp verleden jaer heeft gedaen vermits onse stadt van een predicant ontblotet waere, sal genieten d’somma van één hondert ende vijftich car.gulden waeraff hem ordonnatie sal worden gepasseert. Actum ut supra”.

“Burgemrs ende vroetschap der stede Stavoren bij malcanderen op den raethuijse vergadert wesende, gehoort hebbende ’t voorstell van Jan Janssoon, praesident burgemr. aengaende den

saecke van de Worcummer bedijckte landen resolveren en de verclaren mits desen wij ondergeschr. dat wij van wegen onse stadt niet gedogen eenighe betalinghe van oncosten dien gedaen mochte worden over seeckere proceduijren tegens d'participanten van de selve Worcummer bedijckte landen geinstituteert ofte naemaels geinstituteert mochte worden aengesien wij ons dienaengaende geen partije maecken ende ons d'saecke alsnu niet te concerneren ende aen te gaen. 't Oirconde ende in kennisse onse handen. Actum den 13^e septembris 1645”.

“Op huijden den 3^e januarij 1646 zijn burgemrn ende vroetschap, wettelijck op den raethuijse vergadert wesende, wettelijck geprocedeert tot des stadtafficieren voor den jaer 1646 als volght:

Rentmr: Scholte Scholtes

Ontfanger: Scholte Scholtes voorschr.

Karckvoochden: Thijs Alberts (continueert) en Pier Holles

Gasthuijsvoocht: Wijpcke Andries (continueert) en mr. Andries Bonnifatius.

Aldus gedaen ende geeligeert ende genomineert in voegen voorschr. In kennisse van mij secr.

Actum ut supra. Jan Jacobs Haersma”. (1048 – 1646 – 273?).

“..... ende resolveren mits desen dat van nu voortaan d'losse interessen tot coste van de stadt

lopende betaelt sullen werden tegens vijff ten hondert sonder meer ofte andersins d'selve aff te losen ende te betaelen. Belastende derhalven onse rentmr. wel expresselijck de interessen niet hoger te betalen als tegen vijff ten hondert, d'welcke hem niet hoger in rekeningh gevalideert sal worden. Aldus gedaen ende geresolveert op den raethuijse voorschr. den 26^e januarij 1646.

In kennisse van mij Jan Jacobs Haersma. 1646”..

Burgemrs ende vroetschap der stadt Stavoren bij malcanderen op den raethuijse collialiter vergadert wesende, aengemerckt hebbende hoe dat nodich ware dat alle de bruggen sampt piepen ende poorten binnen voorschr. stede werde gerepareert ende vernieuwt, vermits d'selve tenemaal vergangen ende geraseert zijn. Is derhalven bij burgemrs ende vroetschap eendrachtelijck, om meerder schade voor te comen, geresolveert om alle d'bruggen, dien niet gerepareert zijn, met den aldereersten te vernieuwen ende met goede eecken plancken te overdecken ende voorts d'selve sampt poorten, piepen ende andere stadswercken nae behoren te doen repareren. Lastigende ende authoriserende bij desen d'here Douwe Sijmens mede burgemr. om tot meeste oirber ende profijtt van onse stadt te copen een partij plancken d'welcke dienstich tot 't maecken van voorschr. bruggen sullen wesen ende belovende hun handen dienaengaende van alles te holden schadeloos onder verbant van den stadt goederen geen exempt. Aldus gedaen ende geresolveert op 't raethuijs.

Actum den 30^e augustus 1646.

Praesenten: d'burgemrs Douwe Sijmens praeses, sequens Douwe Douwes,

Jochum Wijbes en Douwe Hendricx Schilisma.

Vroetschappen: Jan Wijbes praeses, Jan Jansen soon, Willem Allerts, Gerbren Jacobs ende Agge Sijtties.

16 – 7 – 1646.

ds. Mattheus Vomelius zegt dat hij, volgens zijn beroepingsbrief en ook volgens de kerkelijke orde, recht heeft op nog een kwartaal tractement. Hij wordt in het gelijk gesteld.

Praesenten: Burgemrs: Douwe Sijmens pres., Laes Heres sequens, Douwe Hendricx, Andries Andries Oudewagen, de heer Jongestall en Tierck Jaarichs.

Vroetschappen Wijbe Jochems pres., Jan Jansen soon, Holle Piers, Age Sijtties en Jan Wijbes.

“Op huijden den 4 januarij 1647 hebben burgemrs ende vroetschap bij malcanderen op den raethuijse vergadert wesende geprocedeert tot vergevinghe van de stadtsampten als volght voor den jaere 1647.

Scholte Scholtes continueert in 't rentmr. ampt
Scholte voorschr. continueert als ontfanger
Pier Holles continueert als karckvoocht
Epe Tiercx karckvoocht
Mr. Andries Bonfacius continueert als gasthuijsvoocht
Tomes Tijs gasthuijsvoocht
Aldus gedaen, genomineert ende gestemt”.

“Burgemrs ende vroetschap bij malcanderen wettelijck vergadert wesende op den raethuijse hebben eendrachtelijck geresolveert dat een nieuwe eeken vroetschapsbanck voor d'burgemrsbanck sal werden gemaect ende hebben bij desen tot de maeckinge van de voorschr. banck gecommiteert de burgemrs Douwe Schilmsa ende Holle Piers benefens de karckvoogden omme voorschr. banck te laten maecken. Belovende de handen van voorschr. gecomiteerden te houden schadeloos. Aldus gedaen ende geresolveert op den raethuijse.

't Oirconde in kennisse van mij secr., desen 4^e januarij 1646.

Presenten, burgemrs: d'here Jongestall praeses. Tiarck Jarichs, Laes Heres, Gerbren Jacobs, Jochum Wijbes, Jan Wijbes en Douwe Schilmsa.

Vroetschappen: Holle Piers, Gale Hampckes, Agge Sijtties, Wijbe Jochems, Andries Oudewagen, Wijbrant Annes, Jan Jansen soon, Willem Allerts”.

24 – 2 – 1647. Verbod op het trekken van messen en vechtspele en andere straatschenderijen. De boete is 25 car. gulden. Wanneer in een herberg met messen wordt gevochten moet de herbergier de dader met naam en toenaam bekend maken en als hij dit niet doet moet hij de boete betalen. De ordonnantie wordt bij clockluidingh bekend gemaakt, zodat niemand onwetendheid kan voorwenden.

“Burgemrs ende vroetschap der stede Stavoren bij melcanderen op den raethuijse vergadert wesende hebben geresolveert ende resolveren bij desen dat de brugh bij Alert Reijners brouwerij vernijert ende in zijn behoorlijke forme sal werden gemaect, ende die fleugels van de voorschr. brugh met hout sal werden gemaect.

Lastende bij desen de bouwmr. om d'selve op 't spoedichst te laten maecken. Actum den 3^e maj 1647”.

“Den selven dato

Is bij burgemrs ende vroetschap voorschr. geresolveert dat An Hiddes ordonantie sal werden gepasseert van eenighe waren ende medicamenten bij haer in de cranckheijt van Jayttie Muzen geleverd, die hij in de brand van Tiaerd Sijttie soutkeet heeft (God betert) heeft gekregen. D.. blijven recht op Tiaerd Sijtties voorn”.

“Den selven dito.

Is bij burgemrs ende vroetschap voorschr. bij melcanderen op den raethuijse vergadert wesende geresolveert ende geconsenteert, resolveren ende consenteren bij desen, dat Dirck Isbrants onse inwoonder op 't versoek bij de voorn. Dirck bij requeste gedaen om op den

31 – 1- 1648. Dominee Mattheus Vomelius krijgt wegens “de swaren dienste van ’t predikamt ende de grote oncosten dien mede tot zijn huijshoudinghe van nodich zijn” een salarisverhoging van 50 car. gulden. Zijn salaris wordt 650 car. gulden Uit te betalen in 4 jaarlijkse termijnen.

“Op huijden den 4^e januarij 1649 hebben burgemrn ende vroetschap der stede Stavoren bij malcanderen op den raethuijse vergadert wesende wettelijck geprocedeert tot vergevinghe van de stadsofficieren als volcht:

Scholte Scholtes continueert rentmr.

Scholte voorschr. continueert ontfangen

Karckvoocht : Tade Sijmens continueert

Diorre Eipres in plaets van Epe Tierx

Agge Sijtties boumr.

Aldus gedaen, gestemp ende vergeven. Atum in kennisse van mij secrtaris desen 4^e januarij 1649. Jan Jacobs Haersma 1649”.

“...bij meeste stemmen geresolveert, dat de vergevinghe van ’t rectoorschap alhier gecontinueert een maent nae dato deses. Aldus gedaen ende ... 10 april 1649”.

“Burgemrn. ende vroetschap der stede Stavoren, bij malcanderen wettelijck op den raethuijse vergadert wesende, aengemerckt hebbende hoe noodwendich ware, dat voor eerst pertinent metinghe van den treckwech tusschen Stavoren ende Sneeck door twee landmeters en ten overstaen van vier gecomiteerden werden gedaen. Soo ist dat wij eenparichlijck hebben geresolveert ende resolveren bij desen dat d’metinghe van voorschr. trechwech werde bij der hand genomen, waer bij wij expreselijck hebben gecomiteert ende comitteeren bij desen dat Jan Wijbes ende Tierck Jarichs utt den burgemrn, Agge Sijtties ende Reijner Everts Rovries omme den voorschr. metinghe eerst daeghs door twee lameters bij der hant te nemen. Ende voorts van haer besogne bij geschrifte stellen ende daeraff raportt te doen. Aldus gedaen ende geresolveert op den raethuijse voorschr. desen 24^e julij 1649.

Wijbe Jochems

Jan Wijbes

Jan Jansen Soon

Laes Heres

Tijareck Jarijchs

Jochem Wijbes.

20 julij 1649. Sommige herbergiers overtreden de lijsten op ’t stuk van de stadsdaelder en proberen in te breken in de ordonnanties. De magistraet stelt de voorschriften opnieuw vast en zegt dat iedereen zich hier precies aan moet houden. Ze verbieden Reijn Minnes om bier bij ’t vat in te leggen en om bier te tappen voor en aeler hij zijn achterstallige belastingen heeft betaald.

“Burgemrn..... hebben eenparichlijck Hendrick Douwes burger ende biersteker deser stede geaccordeert ende toegestanden dat hij tusschen d’valbrugh ende zijn erff buijten d’ Noorderpoort tot zijn coste een sluijttwal sal mogen laten maecken ende d’selve geduijrende zijnder possessie sal moeten onderhouden ende voorts een steckettinghe van de zuijdcant van de poort aen zijn nieuw geboude huijsinghe staende tot aenwijsinghe van de magistraet ende tot bevrijdinghe van zijn erff sal mogen setten, mits genietende ’t gebrueick van ’t voorschr. erff doch alles onvercort des stadts gerechticheijt.

Aldus gedaen ende gersolveert op ten raethuijse voorschr. desen 15^e augusti 1649”..

“.....in consideratie genomen hebbende 't versoek van mr. Augustinus Adulphi, onse stadt-chirurgus, so ist dat wij om redenen hebben geresolveertbij desen de voorschr. mr. Augustinus zijn tractement jaerlijcx met de somma van vijff en twintich car gulden. Also dat hij van Allerh. dach aff alle halff jaeren sal hebbenvijff en twintich car gulden.Desen 22^e septembris 1649”.

Grietman Johan van Aijlva van H.O.N. heeft op eigen houtje de rechtbank van zijn grietenij verplaatst van Stavoren naar een herberg in Koudum. Dit is tegen alle ordonnanties en de magistraat van Stavoren protesteert in Koudum. De volmachten van de dorpen geven hun grietman gelijk en de rechtbank blijft in Koudum. De Staverse Raad besluit nu te protesteren bij De Staten van Friesland (het zij de generale staten of de volmachten van het stedelijk kwartier), bij Gedeputeerde Staten en bij het Hof van Friesland.

Aldus desen 10^e december 1649

Getekend: Wijbe Jochems, Wjlllem Allerts, Wijbe Jochems, Andries Andries Oudewagen, Jan Wijebes en Tijarck Jarijchs

Uit de vroetschap: Agge 57 Sijtyes, Douwe Hendricx Schilisma, Laes Heres, Olseldorp, HPiers, Jacob Imez, Lijkele Peijteres, jan Sijemes, Jochem Wijebes, Gale Hamkes.

Eind 1649. Opnieuw een instructie voor Scholte Scholtes als rentmeester, waarbij hij zich garant stelt voor eventuele tekorten door fouten in zijn administratie. Precies dezelfde als in 1647. Ook nu ontbreken de namen van de borgen (deze regel is open gelaten en later niet ingevuld), de datum en de ondertekening.

“Op huijden den 3^e januarij 1650 hebben burgemrn ende vroetschap der stede Stavoren bij melcanderen op den raethuijse vergadert wesende, geprocedeert tot vergevinghe van de stadsofficieren.

Scholte Scholtes rentmr. continueert

Scholte voorschr. ontfanger continueert

Kerckvoochden: Douwe Hendricx Schilisma en Epe Tiercx

Gasthuijsvoochden: Jacob Imes en Tierck Jarichs

Reijner Everts Roo Vries boumr.

Aldus gedaen ende gestempt. In kennisse van mij secr.

Actum ut supra. Jan Haersma”.

“Burgemrn, schepenen ende raad sampt vroetschap der stede Stavoren bij malcanderen wettelijck op den raethuijse vergadert wesende, gesien ende geexamineert hebbende den resolutie in dato den 3^e januarij 1643, beroerende 't maecken van paetties van klinckert op d' kantt voor des burgers ende ingesetenen huijsinghe binnen dese stede ende dat op de brete van vijff voeten breett. Welcke resolutie wij burgemrn ende vroetschap op een nieuw wederom hebben geresumeertt ende geapprobeert, approberen ende resumeren d'selve mits desen, ordonnerende derhalven alle burgers ende ingesetenen omme alle paetties in voeghen voorschr. op 't spoedichste te laten maecken. Te verstaen dat in de Duple Buijrtt int midden langsheen 't pad gemaect sal werden op de brete van drie hout voeten ende dat op de hoogte ende lemitten bij de boumr. daertoe gestelt sal

wesen. Tot welcken wij d'boumr. daertoe special autoriseren om 't selve alles te effectueren. Aldus gedaen ende resolveert bij burgemrn ende vroetschap voorschr., desen 3° januarij 1650.

Laes Heres, Jan Sijemes, Wijllem Allerts, Wijebe Jochems, Jan Wijebes, O. Geldorp, Jan Jansen Soen, Douwe Hndriksx Schilmsa, Reinert Evert Roo Vries”.

“Op huijden 11 februari 1650.....ende consenteren bij desen in overdrachte Van de gerechticheijt van 't halve veer op Worcum

2 – 4 – 1650. Een verzoek van de diakenen van de Gereformeerde Gemeente. Ze bieden de stad 2 á 3 duizend gulden uit de armenkas aan om op rente te zetten. Met dit geld kan de stad andere obligaties aflossen. Wanneer de diakenen geld nodig hebben willen ze hun geld van de stad terug.

2 – 4 – 1650. In deze notulen staat de beslissing van de Raad. Zij gaat akkoord met het verzoek van de diakenen.

De diakenen hadden geld van “het Landschap” gekregen en wilden dit niet renteloos laten liggen. De stad krijgt 3000 car. gulden tegen 5 % en lost hiermee andere schulden af.

21 – 3 – 1650. Men probeert een eind te maken aan de ruzie tussen Johan van Aijlva, grietman en dijkgraaf van H.O.N. en Stavoren over het verplaatsen van de rechtbank van H.O.N. van Stavoren naar Koudum door de grietman.

De heren Jongestall en Grovestins moeten arbitrerem. Hun uitspraak is:.

“Voor eerst dat d'heer Johan van Aijlva naer voorgaende versoeck bij de Magistraett ofte hunne gecommiteerden dienthalven te doen gehouden sal zijn van nu voortaan t'allen tijde het recht van de voorschr. grietenije wederom te houden tot Stavoren ter plaetse daer het van oudts ende boven menschen memorie altoos gehouden is geweest. Alsmede de comparitien van rechts ende dijcsaecten volgens older gewoonte sonder daer in eenige veranderinge te mogen doen, directe ofte indirecte.

2. Dat de magistraet der stede Stavoren van nu voortaan de waer ofte rechtcaemer niet meer sal gebruijcken tot een gevangenhuijs, voorts d'selve versien voor dese reijs, sonder 't selve in consequentie te trecken met nieuwe kussens ende een taeffelspreijdt, deselve behoorlijk doen schoonmaecken ende gesloten te houde. Tot dien fine de secretaris van de grietenije den sleutel daeraff overleeveren soodat de Magistraett de selve niet sall mogen gebruijcken als tot noodtwendige comparitien op alsulcke tijden alsdaer geen gerecht werd gehouden.

3. De iniurien soo partien malcanderen hebben aengedaen deur 't confineeren ven wedersijds suppoosten ende dienaers werden gehouden voor gecompenseert ende gemortificeert als mede de costen daerover gevallen soo dat desen aengaende geen wijder vervolge voor den Hoove ofte elders hine inde sal geschieden

4. Dat de Magistraett goede sorge sall draegen dat hun

burgers ende ingesetenen niet sullen visschen ofte vogel-
vangen op plaetsen daer sij van oudts niet gerechtigd zijn,
ofte daer een ander privatiue de gerechtigheit alleen toecompt

5. Dat de heer Aijlva met sijn Ed. officieren tot Stavoren
op de comparitien van recht ende dijcksaecken sall mogen
inleggen bier ende wijn soo veel als naer geleegentheijt
van saecken sall vereijst worden in alsulcken plaets ofte
huijs als 't sijn Ed. gelieven sall, mits betalende
d'impost ende gerechtigheit daertoe staende naer
older gewoonte.

6. Dat de heere Aijlva en de Magistraet van Stavoren
malcanderen de handt sullen bieden (doch versocht sijnde)
in 't apprehendeeren van de fraudeurs van de publique
placcaten ende lijsten sampt andere misdaedigers.

7. Alsoo daer hine mede verscheijden costen sijn gedaen soo
in 't een als in 't andere werden deselve gehouden voor
gecompenseert.

8. Alsoo de parijen nopens de veerscheppen op Sneeck in proces
staen voor den Hove word 't selve gelaeten tot
decisie van den selven.

9. Soo de Magistraett van Stavoren een trekwech sall
willen maecken van Stavoren op Sneeck sal 't selve
doen met overroepinge van den heere Aijlva, laetende
't versoeck van den toll tot decisie van de Ed. Mo.
Heeren Staeten van 't Landt.

10. Dat de Magistraet op d'uijtschrijvinge van den heer
dijckgraeff in dijcksaecken deur hun gecommiteerden
neerstich sullen compareeren ende met deselve heer
houden goede correspondentie ende malcanderen in alle
voorvallende saecken die dijckagie raecken in vruntschap
sullen verstaen ende gerieven

Aldus uijtgesproocken binnen Leeuwarden den 21 martij
1650. (was onderteeckent) Wilhelm Fridrich
voorschr. zu Nassaw. A Jongestall, Sicco Grovestins stonde leger
Accordeert metten principale. In kennisse van mij A. Sohn
Nae gedaene collatie is desen met authentique copia befonden te accorderen.
Zijnde den principale van den desen onder Zijn Exellentie bevesticht.
In kennisse van mij secretaris der stede Stavoren. Jan Jacobs Haersma”.

13 – 9 – 1650. “Disputen en questien” over de verkiezing van een nieuw vroedschapslid in
plaats van Tierck Jarichs, die op 28 mei 1650 is gestorven. Er zijn 2 kandidaten, nl Thonis
Elias en Hendrick Douwes, die beide evenveel stemmen krijgen. Burgemrs en vroetschap
besluiten een einde te maken aan de ruzie door de keuze aan stadhouder Willem Frederik over
te laten.

21 – 9 – 1650. Eerst stond er april, maar dit is doorgehaald. Remonstrantie aan de stadhouder
Willem Frederik tegen het verplaatsen van de rechtstoel van H.O.N. door Johan van Aijlva,
grietman en gedeputeerde van Friesland.

De klagers in Stavoren beginnen bij een ordonnantie van de hertog van Saxon, die de rechtbanken van de plattelandsgrietenijen naar de steden heeft verplaatst omdat het daar veiliger was. Bij de remonstratie zijn 8 bijlagen. De eerste is een attestatie van oud secretaris Jacob Imes, waaruit blijkt dat de rechtsstoel van oudsher in Stavoren was gevestigd.

De 2^e en 3^e bijlage zijn uit 1580 en 1582 en opgenomen in het Resolutieboek na deze brief. Dan zijn er nog 3 bijlagen van de dorpen Hemelum, Warns en Oudega, waarin de inwoners van deze dorpen te kennen geven dat ze ook tegen verplaatsing van de rechtbank zijn. De laatste 2 bijlagen zijn protesten die de stad Stavoren naar de grietman heeft gestuurd. Ze zijn gebracht door stadsbode Fedde Hendrix.

Verder staat in dit protest dat de rechtbank alleen verplaatst kan worden als:

1. “het gemeijne volck der grietenije” het hier mee eens is. Dit is niet zo want de inwoners van Hemelum, Warns en Oudega hebben al geprotesteerd.

2. Als er een goede reden is. Die is er ook niet. De enige reden is dat de grietman van het bier dat tijdens de rechtsdagen wordt gebruikt de stadsbelastingen moet betalen en hij er zelf geen voordeel van heeft. De eigenlijke reden is een conflict tussen de gezworen bierdragers uit Stavoren en de dienaren van de grietman.

Getekend door O. Geldorp. Secr. Jan Jacobs Haersma tekent voor het afschrift..

Bijlage B. Een verzoekschrift van Douwe Jelles, burgemeester van Stavoren aan de stadhouder en het Hof van Friesland om de rechtbank van H.O.N. weer terug te plaatsen naar Stavoren, waar ze al langer dan 60 jaar is geweest. De grietman heeft de rechtbank nl. naar Hemelum verplaatst en dat is in deze turbulente tijden geen goede zaak. In de marge bij deze brief staat dat de gedeputeerden op 26 oktober 1580 besluiten dat de rechtbank weer naar Stavoren moet worden verplaatst. Getekend door D. Nijenhuijs.

Gedeputeerde Staten besluiten dat de rechtbank weer naar Stavoren moet worden verplaatst. Hiervoor tekent A. Harderwijk

De Staverse brief was ondertekend door D. Nijenhuis. De datum ontbreekt. Haersma tekent en zegt dat de kopie overeenstemt met het origineel.

Bijlage C. Een brief van Wijbrant Jelles, burgemr. en Utte Uttez Posthumes secretaris van Stavoren aan de volmachten van de steden op de Landsdag. Ook met het verzoek om de rechtbank van H.O.N. die de grietman naar Hemelum had verplaatst weer terug te brengen naar Stavoren. Ze wijzen o.a. ook weer op de moeilijke tijden. De steden steunen Stavoren en verwijzen naar het besluit van de Staten uit oktober 1580. “Actum int Jacobijns clooster bennen Leuwarden den 11 julij 1582”.

Secretaris Haersma verklaart dat deze kopie overeenkomt met het origineel. 2 febr. 1650.

6 – 10 – 1650. Een schrijven van stadhouder Willem Frederik over de verkiezing van een nieuw vroedschapslid in plaats van Tierck Jarichs. De stadhouder is in Brabant geweest. Hierdoor is de zaak zo lang blijven liggen dat intussen nog een lid van de vroedschap is overleden. De stadhouder adviseert om zowel Thonis Elias als Hendrick Douwes als vroedschapslid te benoemen. Zij hadden bij de verkiezing evenveel stemmen. Secretaris Jan Haersma tekent voor het afschrift in het Resolutieboek.

30 - 9 - 1650. De burgemeesters en de vroedschapsleden approberen de uitspraak van Willem Frederik en laten Thonis Elias en Hendrick Douwes toe als leden van de vroedschap.

Een verzoek aan de volmachten van de Staten uit 1643 en op 25 november 1650 gecopieert door Jan Jacobs Haersma. In 1643 staat dit verzoek niet in het Resolutieboek.

“Vertoont reverentelijck ende dienstlijck de Magistraett der stadt Stavoren, dat door den laesten tempeest en onweder de voorschr. stadt Stavoren groote schade heeft geleden aen hun

stadtdijcken , soo aerd als wijerdijcken, oock aen paelwercken van hun suijderhoofd. En vermits hun stadt beswaert is met ongeveerlijck vijertich duijsent glds aen lasten ende met weijnich incomen, soo dat d'stadt voorschr. t'eenemael onvermoghen is om hun geleden schade aen hun wercken en havenen te prepareren ende hermaecken. Alwaeromme den E. Magistraett ende gemeente van voorschr. stadt hun adresserende aen U. Ed. Mo. met vertrouwen dat U.Ed.Mo. sullen consideren 't gene verhaelt is ende erwegen des stadts lasten ende onvermogentheit ende daerbeneffens dat het gemeene beste daeraen gelegen is, dat dusdanen zeestadt negotierende ende trafiquerende in verscheijden landen ende coninckrijcken van de selve handelinghe ende neeringe niet mach worden gefrustreertt. Versoekende mids desen den Magistraett op gemelte U.E.M. believen tot soulagement van hun stadt te accorderen dat sij boven de ordinaris impositie op ijder canne wijn ende bier dat in hun stadt ende jurisdictie van dien ter tappe mach worden gesleten, d'stadt mach leggen een halve str en dat tualeff jaren lanck".

In de marge staat dat de Staten van Friesland dit verzoek op 13 – 3 – 1643 toestaan.

Een verkoopakte die secr. Haersma heeft gecopieerd op 6 – 12 -1650.

“Burgemrs, schepenen ende raed der stadt Stavoren met de gesworen gemeensluijden aldaer, doen condichlijen ende bekennen voor ons ende onse ingesetenen in officio hoe datt wij met goede deliberatie ende wel bedachten sinen vrije coops hebben vercoft ende vercopen mids desen den E. Mo. Heere doctor Gellius Jongestall, mede raadt ordinaris in den hove van Frieslant, seeckere acht huijssteden metten toebehoren ende erven ende alle gerechticheden van dien, gelegen binnen Stavoren achter d' karck ende kerckhoff int Spijckervelt, namentlijck ses op ten zuijdzijde van de Heerenstraett oost op gaende totte Koe-poort, Wijbe Jans Scherjer ten zuijden ende die twee van dien op ten noordzijde van selve Heerenstraet gelegen, Allert appoteecker ten noorden naest gelandett. Streckende alle die voorn. huijsssen voor wuijten halve olde stadtsgraft tot achter d'halve sloot aent stadtsbolwerck ende 't pad van de lijnbaen respectivelijck gelegen met sampt alle d'vordere gerechticheden ons van wegen stadt aldaer competerende. Des sal verstaen worden dat die voorn. Heerenstraedtt langhsheen tusschen zijn voorn.aerven breedt gemaect sal worden veertien holtvoeten. Te weten dertien voeten int midden met guede harde balcksteen bestraett ende op ider zijde vijff voeten te verblijven totte loijnen daerover te maecken, d'welcke Heerenstraett bij ons vercopers van weegen d'stadt met balckstien als vooren int geheel befluijert sal worden van vooren oost opgaende tot sooverre die huijsen op beijde zijden te maecken sullen comen te staen ende dan voorts t'eijnde vuijt sal de straete bij ons vercopers tot laste als vooren voor de eene helfte ende bij de voorgen. coper voor den ande helfte eens voor all behoerlijck gemaect worden. Mits nochtans dat die welgedachte coper d'selvighe straete in manieren boven verhaelt opgemaect ende voltrocken zijnde daernae die reparatie ende onderholdinghe vandien tot laste van den welgedachte coper sal coomen. Sijnde die voorn. acht huijsen ofte aerven beswaertt met een ses en twee lants

lasten, die de welgedachte heere copen daeroppe sal gehalten weesen te hoeden en draegen ende d'stadt daarvan te bevrijden ende voorts d'selvige acht huijssteden te bestraten, besluyt holden, betimmeren ende te beschudden met muijeren, stecken ende diergelijcke. Sal hij copen hem in alles dienaengaende hebben te reguleren nae d'articulen op te vercoopinghe van de gemelte huijssteden geconcipeerdt ende d'comparanten ten vercoopdaeghe int luydt te vooren gelesen.....

ende dit alles vercoft ende gegeven voor de somma van acht hondert ende vijff car. gld, het stuck van die gulden doende twintich str, alles vrij suiwer, costloos ende schadeloos gelt.....”..

T'oirconde ende waere kennisse

hebben onse stadtssecreet segel op te spacium dese gedruijckt, dies volgens tot hoeger gelove bij de praesiderende ende naest-praesiderende burgemr, twee van onsen gecommiteerde geswooren gemeentsluijden en de stadtssecretaris doen en laeten subscriberen ende verteijcken opt raethuijs binnen Stavoren desen twintichsten aprilis anno 1620. D'post sal wesen te

verstaen, dat also d'eijgenaers van de zuijderste plaetsen haer schuddinghe ende stecketten tot over die sloot langsheen

bij de stadtsvesten gaende hebben gesett ende d'sloott alsoo

tot haere respectieve aerven getrocken, sal daeromme d'wel

gedachte heere cooper gelijk recht hebben omme de ses aerven

op de zuijdzijde van de Koepoort leggende gelijcke veel oost-

waerts vuyt te setten. Actum ut supra. Onder stont het stadts

zecret segel in groenen wasse met een witt pampierties

overgetogen gedruijcktt. Vermits d'olderdom met een speld vast-

gehecht. Allert Thomas, A. Andris, Mr. And(ries) Bonfacius

Itsum nsdr chirurg, Douwe Rijnners, T. Fockes, elx met hun strecken.

Nae gedane collatie is desen met de principale befonden te accorderen.

In kennisse van mij secretaris der voorsch. stede desen 6^e december 1650.

Jan Jacobs Haersma”.

“Op huijden den 3^e januarij 1651 hebben burgemrs ende vroetschap der stede Stavoren, wettelijck op den raethuijse vergadert wesende, geprocedeert tot vergevinghe van de stadts officieren als volcht.

Scholte Scholtes rentmr.

Scholte voorsch. ontfanger

Karckvoochden: Epe Tierx (continueert) en Jan Wijbes

Gasthuijsvoochden: Jacob Imes (continueert) en Jan Sijmens (burgemr)

Reijner Everts Roo Vries continueert tot boumr.

Aldus gedaen ende geprocedeert tot verkiesinghe van de stadts officieren.

Actum ut supra. In kennisse van mij secretaris. Jan Jacobs Haersma”.

“.....gehoort ende geexamineert hebbende des supplianten demoedighe supplicatie soo ist dat wij deselve namentlijck Jan Sioerts ende Freerk Carstes beijde bierdragers..... hebben geaccorderdt ende geaugmenteert hun tractement jaerlijx elx met ses car. gld. Doch alles bij provisie. Aldus gedaen ende geresolveertt desen 1^e februarij 1651. In kennisse van mij secretaris Jan Jacobs Haersma”..

28 – 3 – 1651. Door de laatste storm veel schade aan het Grote hoofd van de zuiderhaven. Het hoofd moet een regel (beugel) palen worden hersteld. Stadsbouwmeester Renner Everts Roo Vries moet het werk laten uitvoeren.

“Burgemrn ende vroetschappe der stadt Stavoren,
wettelijck bij malcanderen op den raethuijsevergadertt
wesende, aengemerckt ende geconsidereertt hebbende den
grote ende menighefuldige resten bij de rentmr. aen ons
overgelevertt, d’stadt competerende, d’welcke al over
langhe ende in een ijder jaer ingevordertt ende gesuijvertt behooren
geweest te hebben. Ten aensien veel personen alsnu zijn vertroocken,
verarmt ende verstorven. ’t Welcke eendeels door de goedicheijt van de
rentmr. ende anderdeels door te slap executeeren van de wachtmr.
is geschiet, waerdeur d’stadt grote schade sal comen te lijden.
Tot voorcominghe van dien wij amptshalven schuldich zijn om
de stadtsaecken soo veel doenlijck te redden. Soo ist dat
wij burgemrs ende vroetschap voorschr. bij gemene stemmen goed
gevonden hebben in voegen dat van ijder quartier onser stede
utt de burgemrs ende vroetschap gecomiteerden werde gemaect
omme de defalianten voor haer op den raethuijse te roepen, d’selve
tot betalinghe te vermaenen, haer redenen ende motieven aen te
tekenen ende voorts van hun besoinngnes rapport te doen. Tot welcken
fine wij hebben gecomiteertt ende comitteren mits desen als volcht:
int noordwesterquartier:
burgemrs: Andries Andries Oudewagen, Reijner Everts Roo Vries.
Vroedschappen: Douwe Hendrix Schilmsa, Dr. O. Geldorp, Jan Wijbes
int noordooster quartier:
Burgemrs: Douwe Sijmens, Lijckele Piers, Willem Allerts, Gale Hampckes.
Vroedschappen: Tjonis Elias, Gerbren Jacobs.
int zuijdooster quartier:
Burgemrs: Jan Sijmens, Jochum Wijbes.
Vroedschappen: Jacob Imes, Hendrick Douwes.
Zuijdwester quartier:
Wijbe Jochums, Holle Piers, Agge Sijtties, Focke Hilckes.
Aldus gedaen, geresolveert ende goet gevonden op den raethuijse voorschr.
Den 13 martij 1651”..

“gehoortt hebbende ’t versoeck bij de gecomiteerden van Worcum nopens
’t maecken van een treckwech tusschen haer en ons gedaen,
’t selve geconsidereert ende overwogen hebbende ist
dat wij bij gemene stemmen hebben goed gevonden
ende geresolveert, resolveren ende vinden goed bij desen,
dat wij voor alsnoch ’t versoeck bij de voorschr. gecomiteerden
gedaen affslaen ende tot maecken van een treckwech
niet connen resolveren voordat den treckwech van
Groeningen op Leeuwarden sal wesen gemaect. Aldus
gedaen ende geresolveert op den raethuijse desen 10 novemb: 1651.

In de marge:

Presentes: burgemrs: Reijner Everts Roo Vries, Willem Allerts, Gale Hampckes,
Jan Sijmens, Jochum Wijbes, Wijbe Jochums, Andries Andries Oudewagen.

Vroedschappen: Scholte Scholtes, Agge Sijtties, dr. Geldorp, Gerbren Jacobs, Holle Piers, Focke Hilckes”.

: Op huijden den 3januarij 1652 burgemrs ende vroedschap der stadt Stavoren bij malcanderen op den raethuijse vergadert geweest, hebben geprocedeert tot stemminghe van stadsofficieren als volcht:

Scholte Scholtes: rentmr en ontfanger.

Karchvoochden: Jan Wijbes (continueert) en Holle Piers (burgemr.)

Gasthuijsvoochden: Jan Sijmens burgemr. continueertt.

Op huijden geresolveertt dat d’bedieninghe van de Gasthuijsopcomsten

.....
Agge Sijtties gestempt tot boumr.

Aldus gedaen ende gestempt op den raethuijse der stede Stavoren”.

30 xbris 1652 2 keer

“Burgemeijsteren, schepenen ende raedt sampt vroetschap der stede Stavoren doen condich ende verklaeren voor ons ende onse succissueren in officio in neen vrijen erfspacht verpacht te hebben ende verpachten bij deesen Frijsche Suerts ende Aegh Wijbesdhr echtel., burgers ende laekenkoopers onser stede seeckere ledige plaetse offe waeteringe genaemt Doije Fischerspoel, leggende op ’t zuijd bij de niuwe muer binnen deser stede. Hebbende den seedijck ten westen, den schans ofte bolwerck ten zuijden ende oosten, Doije Jans ende heeren werf ten noorden ende noord oost naest. Soo goet ende quaet, groot ende kleijn als deselve alder met alle actien ende toebehoorende gerechticheeden gelegen is, jaerlijcks voor vijf ende twintich strs op meijdach in een ijder jaar de welke sij aengenomen heeft op de verschrevene tijt promptelijck te betaelen aen onse stadtsrentemeester. Daervoor wij hem mits dese stellen in de vrie ende reale possessie van dien omme deselve tot hun profijtt te mogen imploieren ende gebruijcken. Aennemende ende belovende bij burgemeijsteren ende vroetschap in vorige qlt de voorgen. pachtenaers de voorschrievene poel cum annexis vrij van alle menschen op ende aenspraecke te leveren, te vaeren offe defenderen soo behoort. Doch in gevalle den seedijck alder ende achter de visschersbuijert geraeckte te spilieren ofte in te breecken sullen alsdan vejlich sonder verhingeringe enige vermogen uijt de voorschrievene poel offe plaetse de materie te haelen om de dijck wederom te maecken. Beloven weder sijdlijck ons nae ’t gene voorn. tot allen tijden te reguleren. Onder verbant onser goederen ende speciaelijck de voorn. leedige plaetse ende alle hetgene daerop wert gemaectt ofte geleijt. Mat: submissie in forma. Oorconlijck ende in kennisse des sats: regel ad causas prasideerende burgemeijster ende secreetlijck subscriptis sampt de hant van Frijsche Sioerts voor hem ende sijn wijf de rato caverende”..

“Aen de E: Magistraet der stede Stavoren.

Geeft met reverentie seer ootmoedich te kennen Siuert Thijsen medepoorter alhier, hoe hij suppliant ende sijn huijsvroue, gesene met vier kleijne kinderen in een geringe ende sooberen conditie ende staet is vervallen, vermits de wanwinst ende ongeluckige reijssen van zeevaert als andersins, soo dat hij bij deese duijre tijden hem met sijn huijsgesin quaelijck can generen. Ende vermits hij suppliant verstat dat het halve feer van Stavoren tot Worckum ende Bolswert door versturven van Jackle Doeckes vacant is

ende bij u bij iemant sal worden gebenefueert ende vergeven, waertoe hij suppliant geerne hem sal laeten wijllen gebruicken indien u hem wilde believen te benefueeren. Soo adresseertt hij suppliant hem aen U. L. versoeckende demoedelijck U. L. gelieve hem suppliant (aensiede sijn geringe stadi) met hetselve halve veer op Worckum ende Bolswert te begiftigen ende versien, presenterende hem in dienst der selver alsoo te draegen dat aen ijder daer in goet centantement sal genieten ende voorts daer inne te draegen de lasten so nae rechte behoerlijck is. Waertoe U L. faborabel gunst recommanderende dit doende.
Ter requisitie van suppliant:..

De suppliant, Siuert Thijsen krijgt het halve veer zo lang hij leeft. Hij mag het veer niet verkopen of vervreemden en bij zijn dood vervalt het veer weer aan de stad.

Gosse Bauckes, burger van Workum wil zich in Stavoren vestigen en vraagt consent om een wekelijks veer op Harlingen te beginnen. Requisitus: Pier Holles
21 januari 1652. Hij krijgt consent voor dit veer zolang hij leeft. Hij moet iedere dinsdag om 8 uur vertrekken. Hij mag het veer niet verkopen en mag de voerlieden op Workum en Bolsward niet in hun recht bekorten of hinderen. Hij moet 25 gulden betalen.

30 – 1 – 1652. Nog een instructie voor rentmeester Scholte Scholtes. Deze keer staan de borgen er wel bij nl: Gaetze Andries en Ulbe Gosses Cuijper en secr. Jan Jacobs Haersma tekent. Zie ook 1647 en 1649.

De sluis op het noord van Staveren is zo slecht dat ze niet meer valt te repareren. Er moet een nieuwe sluis komen, want alle reparaties zijn nutteloos. De Magistraat besluit dit werk ter hand te nemen.
In de marge is als datum 7 juli 1651 geschreven.

28 – 1 – 1652 Saecke Tolles heeft lange tijd op Franeker gevaren en vraagt nu consent om iedere week op woensdag een veer op Franeker te beginnen.
Hij krijgt een consent voor zijn hele leven, waarvoor hij 12 gulden moet betalen. Hij mag de voerlieden op Workum en Bolsward en de veerschipper op Harlingen niet in hun rechten bekorten. Hij mag het veer niet verkopen.

29 – 3 – 1652. De raad herhaalt het besluit om een nieuwe sluis te maken. Ze willen dit voorjaar nog beginnen. Gecomitteerden: Jan Sijmens prases en dr. Onias Geldorp en uit de vroedschap Hendrick Douwes prases en Gerbrant Jacobs. Zij moeten overleg plegen met de gecomiteerden van de resp. contributies over de aanbesteding van het werk.
5 -4 – 1652. Burgemr Holle Piers wordt door de Raad tot opzichter gekozen.

5 – 4 – 1652. Er is al veel gepraat en vergadert met Sioerd Piebes cum socije over achterstallige pachtpenningen. De raad besluit nu de achterstallige penningen met alle middelen in te vorderen. De wachtmr. krijgt opdracht om eerst de 438 gld - 7 strs - 2 pen waarover op 30 juli 1649 een afspraak is gemaakt in te vorderen van Sioerd Piebes en Tomes Tijs, gewezen pachters, na aftrek van de 203 gld. die al aan de rentmeester is betaald. Er blijft dan nog een schuld van 832 gld – 11 strs en 4 pen. over.

22 – 4 – 1652. Articulen ende besteck als waerop de heeren dijckgraven, dijckgedeputeerden, met de volmachten enz. “seeckere nieuwe eeckenhouten sluijs te noorden Stavoren

in plaetse van d'olde aldaer". Lang 120 voet en binnen de deuren of kolk 94 voet, wijd 25 voet, binnen 't slagbint 24 voet en de vloer 2 voet dieper als de oude sluis. In 88 artikelen. De Laatste regels: "Dat de aennemer gehouden sal weesen voor yder gulden sijnder bedongen loon in continentie te betaelen een oortien tot hoedingh der oncosten".

De aannemer moet met St. Jacob eerstkomende klaar zijn.

Aannemer: Jan jansen d'Jonghe tot Edam voor car.gld. 18700.

Jan Jansen Vieselaer d'Jonghe, ook Vijselaer en Viselaar.

17 – 5 – 1652. Articulen ende besteck voor het maken van 2 dammen binnen en buiten de noordersluis en het droogmaken (uit te hoosen) van de haven. Bij de openbare aanbesteding is Douwe Jelmers de eerste aannemer voor 2800 gulden. Het werk aan de buitendam wordt gegund aan Reiner Claes uit Scharl voor 2720 gulden. Hij moet Douwe Jelmers 20 gulden geven. Reiner Claes wordt ook aannemer van de binnendam voor 630 gulden en het droogmaken van de haven voor 1000 gulden.

Verdiepen Noorderhaven.

Commissarissen namens de Staten van Friesland en de Magistraat van Stavoren:

Douwe van Aijlva en Annius Jacobij Haersma.

De haven moet aan de kanten 5½ diep worden en in de midden 6 voet. De haven wordt in 6 percelen verdeeld met aanwijzing van de plaats waar de modder heen moet worden gebracht.

7 – 8 – 1652. Reijner Claes, dorpsrechter van Scharl zegt dat de nieuwe sluis met St. Jacobi klaar moest zijn. De aannemer is zeer negligent geweest. St Jacobi is lang voorbij en de sluis is eerst daaags noch niet klaar. Hij acht zich daarom van het waterhozen en het onderhoud der dammen ontslagen. Getekend: Reijner Claes en P. Hollenij (notaris).

De opdrachtgevers: Over St. Jacobi is nooit gesproken. Reijner Claes zou het werk doen tot de sluis klaar was. Volgens de opzichters is de sluis ook niet droog genoeg> Dit levert schade op aan het fundament. Men wil het werk op kosten van Reijner Claes opnieuw aanbesteden op 8 augustus 1652. Fedde Hendrix, de bode bezorgt Reijner Claes een copie.

Burgemr. O. Geldorp krijgt ook en copie. Reijner Claes protesteert.

8 – 8 – 1652. Een nieuw contract voor het onderhouden van de dammen en het drooghouden van de haven. Ondertekening: Jan Haersma.

Sijbolt Sijbolts, boer te Stavoren, neemt dit werk aan voor 65 gulden.

Borgen: Tzijtse Jacobs en Reinder Ulckes, burgers te Stavoren.

De Raad van Stavoren schrijft Reijnier Claes ook nog een protestbrief en stelt hem verantwoordelijk voor alle mogelijke schade door storm, onweeren hoge vloed en in de komende herfst. Reijnier brengt het land in gevaar als de dammen, die nooit hoog en sterk genoeg zijn geweest, doorbreken. Deze protestbrief wordt Reijnier Claes voorgelezen.

Getekend door burgemr Jan Sijmens, Wijpcke Jochems en Focke Hijlckes.

Afrekening van het verdiepen van de haven en het vernieuwen van de sluis in 1652

De weeckelijcx betalinghe volgens de registers bedragen de somma van f 8126 – 0 - 8

De weecken naederhants bij perceelen bestaat volgens d'besoines daeraf

zijnde bedragen d'somma van

f 1347 –10 -0

Enkele posten:

Lickle Jacobs voor steigerhout f 317 – 12 – 8

Pieter Worps, smid f 24 - 11 - 0

Harmen Siuerds f 7 - 0 - 0

Hans Freerx voor vracht van 33 plancken van Medenblick alhier gebracht

“Marten Gerrijts voor zijn diensten van de turfmand aen de toren op en neer te laten
 gaen voor de arbeijders in de haven f 8 - 0 - 0
 Van expensen ende oncosten om aenplackinghe ende omroepen tot Slooten,
 Op de Jouwer ende andere plaetsen te doen dat de verdiepinge van de haven
 solde geschieden f 8 - 7 - 0
 Voor verteringe tot Pompcke Pieckes gevallen over de betalinge weeckelijcx
 gedaen f 59 - 8 - 0
 Aen Heijn Claes getelt tot copinge van croijwagens 150 ld, noch door Pieter Sioerds aen
 Pieter Gerrits tot Bergerhern betaelt voor 110 croijwagens, ’t stuck 26 strs, 130 ld ende van
 vracht 11ld en 6 strs. Somma te samen f 291 - 6 - 0
 Heijn Claes en Agge Sijtties opsichters voor 102 dagen, d’eene bij noorden en de ander bij
 suijden de haven ende voorts t’samen in de haven. IJder 30 strs, alsoo te samen de somma
 van f 306 - 0 - 0.
 De verteringe over de bestedinge gedaen bedraeghende de somma van f 62 - 4 - 0”.
 De totale som voor het verdiepen van de haven bedroeg f 10891 - 4 - 12,
 waarvan het land (Friesland) 1/3 betaalde.
 15 april 1653. Afrekening van het vernieuwen van de sluis. Totaal f 21600 - 0 - 0.
 Hiervan moest Stavoren 1/3 betalen.
 Tzijdse Jacobs cum socijs voor watermaelen van ses weeck, weecx 120 ld = f 720
 Er wordt voor waterhosen verder nog meer dan f 800 betaald.
 Floris Jacobs kreeg voor vergraving van zijn land f 200
 De gecommitteerden inspecteren de nieuwe sluis op 13 juli 1653 en verklaren dat het werk
 klaar is en dat de aannemer zijn werk goed heeft gedaan.

Na het bestek en de afrekening van de sluis in 1652 volgt het besluit van 1576 om een sluis te
 bouwen. Dit verslag is waarschijnlijk gekopieerd door Jan Jacobs Haersma, maar dat staat er
 niet bij.

Het besluit werd genomen op het blokhuis in Stavoren in aanwezigheid van Caspar de Robles
 en 2 leden van het Hof van Friesland, Julius van Deekema en Hector van Aijta.

Zij sloten een overeenkomst met de verschillende partijen. Aan de ene kant de stad Stavoren,
 de requiranten en aan de andere kant de grietenijen Wijmbritseradeel, H.O.N. en
 Utingeradeel. Volmachten van Wijmbritseradeel waren Douwe van Roorda en Sicke Albada
 en Hoiyte Hoijtema de tegenwoordige dijkgraaf van Wijmbritseradeel. Douwe Thijettgesz en
 Haije Ottesz als gedeputeerden, Abbe Claesz volmacht van Koudum, Jan Sijtties volmacht
 van Hemelum en Thomas Douwes volmacht van Molkwerum. De laatste 5 waren tevens
 volmachten van H.O.N. en de volmachten van Utingeradeel. Samen de requireerden.

De uitkomst was om gezamenlijk een sluis te leggen in de zijlroede van Stavoren, uitkomende
 op de haven. De sluis moest van boven open zijn, zodat men er met schepen door kon varen.

De maten waren: van binnen 24 houtvoeten breed en samen met het verlaat 114 voet lang.

Het verlaat diende voor de uitwatering van de grietenijen.

Stavoren zou 1/3 van de inkomsten krijgen en de 3 grietenijen 2/3. De zelfde verdeelsleutel
 gold voor de onkosten. Wijmbritseradeel was “ontledicht van ’t leggen van de sluijs die ze in
 verleden jaere te Dijcxelijnde gelecht hebben gelijk oock die van Hemelum Oldephaert
 Noortwolden ende Uttingeradeel insgelijx gevrijt sullen wesen van de duijckelijzyl die sij in
 verleden jaeren op de haven van Stavoren geleght hebben”.

De requireerden mogen hun binnenwateren lossen op de nieuwe sluis. Mocht het nodig
 blijken nog een sluis aan te leggen voor de noodzakelijke waterlossing, dan zal Stavoren
 hiervan ¼ deel betalen.

Garrit Olphertsz van Stavoren werd tot ontvanger benoemd en moest ook de rekeningen van
 dit werk bijhouden.

Ondertekenaars waren: Caspar de Robbles Bijlij, Julius van Deeckema en H. Ayttha.
Hoijte Hoijtema tekende op 29 juni 1576 voor de copie.
Daar onder stond: “Die principale van desen is bij mijn heer Julius van Deeckema.

De volgende notuul is ook een copie van een oudere akte gemaakt door Jan Jacobs Haersma
Door het versterven van Frans Tetmans Eikema is het secretariaat vacant geworden. Op 30
maart 1641 wordt Jan Jacobs Haersma benoemd als secretaris. Haersma was eerder klerk
geweest in Bolsward en in andere plaatsen.

Ondertekend door: Douwe Douwes, Laes Heres, Douwe Hendrix, Reiner Everts, kapitein
Allert Heres, Jochum Wijbes en Jacob Imes.

Op 4 april legt Jan Jacob Haersma de eed af.

Hierna volgt de instructie van secretaris Jan Jacobs Haersma.

Er boven staat: “Extract uijt het daegelijckxe Resolutieboeck der Ed: Mo: Heeren Gedepte
Staten van Vrieslandt. Veneris den 14^e julij 1665 voor noen”, maar Jan Jacobs Haersma heeft
hem op 30 maart 1644 ondertekend.

Op huijden den 9^e januarij 1653, hebben burgemrs ende vroetschap der stede Stavoren,
bij melcanderen wettelijck op den raethuijse vergadertt wesende, geprocedeertt tot
stemminghe van de stadsofficieren als volchtt voor den jaere 1653.

Scholte Scholtes: rentmr. continueertt

: ontfanger continueertt

Karckvoochden: Holle Piers burgemr. continueertt

Epe tierx voor 2 jaeren

Gasthuijsvoochden: Jan Sijmens continueertt voor één jaer.

Floris Hannes voor twee jaeren.

Jochum Wijbes boumr. voor één jaer.

Aldus gedaen ende gestempt. In kennisse van mij secretaris desen 9 januarij 1653.

Jan Jacobs Haersma.

Op huijden den 4e novembris 1653 burgemrs ende vroetschap der stede Stavoren,
wettelijck bij melcanderen op den raethuijse vergadertt wesende, hebben Douwe Jacobs
Haersma in plaetse van Scholte Scholtes tot rentmr. ende ontfanger onser stede
genomineert ende gekkoren.

Jan Jacobs Haersma, 1654.

Op huijden den 3 januarij 1654 burgemrs ende vroetschap der stede Stavoren, wettelijck
bij melcanderen op den raethuijse vergadertt wesende, hebben geprocedeertt tot
stemminghe ende vergevinghe van stadtsampten voor d'tijt van één jaer 1654 als volchtt.

Eerstelijck 't rentmr. ampt

Burgemrs:

Douwe Hendrix Schilisma stempt d'burgemr Hendrick Douwes.

Agge Sytties stempt ende continueert Douwe Jacobs Haersma.

d'here Onias Geldorp stempt d'burgemr. Hendrick Douwes.

Jan Wijbes stempt d'burgemr. Hendrick Douwes.

Lijckle Pieters stempt d'burgemr. Hendrick Douwes.

Holle Piers stempt ende continueert Douwe Jacobs Haersma.

Hendrick Douwes

Vroetsshappen.

Floris Hannes stemt d'burgemr. Hendrick Douwes.
Wijbrant Annes stemt d'burgemr. Hendrick Douwes
Here Annius Haersma stemt ende continueert Douwe Jacobs Haersma.
Focke Hilckes stemt ende continueert Douwe Jacobs Haersma.
Jan Sijmens stemt ende continueert Douwe Jacobs Haersma.
Thonis Rompckes stemt de burgemr Hendrick Douwes
Jochum Wijbes stemt ende continueert Douwe Jacobs Haersma.
Reijner Suerts stemt d'burgemr Hendrick Douwes.

In de marge;

D'burgemrs ende vroetschappen der stede Stavoren Douwe Jacobs Haersma hebbende genomineert tot rentmr.van onwettelijckheijt van de persoon van Hendrick Douwes Gedaen als verstaende dat het rentampt deser stede noijt bij een regeerent burgemr is bedient, maer gebruijckelijck dat d'gene dien rentmr. zijnde, burgemr wordende, het rentmrampt heeft moeten verlaten.

Burgemrs ende vroetschappen, Douwe Jacobs Haersma hebben gecontinueert tot 't rentamptvan onwettelijckheijt van d'persoon van Hendrick Douwes gedaen, als verstaende dat hett rentampt deser stede noijtt bij een regerende burgemr. bedient maer gebruijckelijck dat die gene die rentmr. zijnde burgemr. wordende hett rentampt heeft moeten verlaeten.

d'burgemr. Douwe Hendrix Schilmsma ontfanger

Claes Agges karckvoochd voor 2 jaeren

Epe Tierx continueertt noch voor 1 jaer

Gasthuijsvoochden.

Floris Hannes continueertt noch voor 1jaer

Tonis Rompckes voor 2 jaeren

Reijner Everts boumr.

Wijbrant Annes havenmr. sonder dat hij enich tractementt off profijtt van de stadt sal genieten.

Aldus gedaen ende gestempt. In kennisse ende ter presentie van mij secretaris desen 3 januarij 1654. Jan Jacobs Haersma 1654.

Op dato voorschr. burgemrs ende vroetschap der stede Stavoren wettelijck bij melcanderen op den raethuijse vergadert wesende, dat alsoo Scholte Scholtes gewesen rentmr-ontfanger deser stede een merckelijcke somma van penningen volgens slott van reeckeninghe aen de stadt ten achteren is, als betalinghe ter minderinghe van dien hij Scholte Scholtes presenteertt alle zijn landen te willen geven. Welcke praesentatie burgemrs ende vroetschap verstaen binlijck te wesen als oock considerende dat het wanneer Scholte Scholtes de gepresenteerde landen aen andere personen mochte vercopen, waerdeur zijn andere crediteuren d'ogen solden werden geopent ende d'stadt lichtelijck van zijn competent gefrustreertt. Dan ter contrarie bij dese gelegentheijt d'stadt aen zijn betalinghes al connen geraecken. Dies volgens hebben goed gevonden zijn landen voor seeckere somma als betalinghe aen te nemen. Doch mett dien resarve dat Scholte Scholtes sal presteren dat zijn vordere crediteuren hun recht op d'landen hebbende sullen affstaen. Bij gebrecke dies sal d'stadt van coop weder wesen ontslagen. Hebbende tot dien eijnde gecomitteertt utt d'burgemrs Douwe Hendrix Schilmsma ende Jan Wijbes, utte vroetschap de here Haersma ende Wijbren Annes. Doch alles op report. Aldus gedaen ende geresloveert op den raethuijse voorschr.

Op huijden 3^e jan. 1655 hebben burgemeesteren en vroetschappen bij malcanderen op het Raedhuijs vergaderd en hebben na older gewoonte geprocedeert tot vergeving van de stadsampten van 't jaar 1655 als volgt:

Douwe Jacobs Haersma, rentmr. en ontvanger.

Claes Agges contunueert als kerckvoogd

Rinner Tierx voor 2 jaar als kerckvoogd

Thomes Rompckes continueer als gasthuijsvoogd.

Focke Hijlckes, gasthuijsvoogd voor 2 jaar.

Jochem Wijbes als bouwmeester.

Jan Sijmens wordt havenmeester.

Aldus gedaan, gestempt ende vergeven in kennisse van mij secr. actum supra Jan Jacobs Haersma.

Leeuwarden, 1^e may 1658.

Erentfeste Achtbare Wiese Voorsienighe Heeren besondere goede vrinden.

Wij hebben gesien uit den missieve bij de electeurs uijt 't vroedschap van u.e. ende achtb.stadt aan ons geschreven dat de selve sijn getreden tot nominatie van een dubbelt getal wegens het burgemrs.ampt vacant geworden door het versterven van Wybe Jochums.

Ende noythans uit het protest blijkt tot onse grote verwonderinge dat enige van van u.e. ende achtb. Vergaderinge Joucke Binckes Hennema hebben toegelaten sich bij dese nominatie in te dringen, niet tegenstaende interdictie die hem door de is aengedaen ende het protest bij de andere daarop gevolgt, oock selve onse desiesie van de 20^e schr. = dec.laestleden die u.e.ende achtbaere kennelijk hiebij copy gaet.

Soo is't dat bij dese nominatie verclaeren van nul en geender weerden te sijn, omdat de voorschr. Joucke Binckes Hinnema volgens onse voorchr. Decisie voor geen vroetsman can worden erkent noch aengenomen.

Begeeren ende ordonneeren voorsulx dat tot vernieuwde nominatie van het gedachte burgmsr.ampt treden ende hem Joucke Binckes Hinnema geensins verblijven sal admitteeren nogh toegelaten; ter eynde u.e. ende aghb.stadsreglement ende fundamentele wetten behooren gemainteneert ende onderhouden mogen worden

Voorts en syn bij niet minder ende ten grootsten verwondert dat de heer Haersma cum focijs voor als nogh in gebreecke blijft op onse voorige interative ende serieuze aenschrijvinge te reschribeeren daar wijhen versteken hebben te gemoet gevoert, dat hij sijn eigen richter niet en ken sijn ende dat wij bij langer utblieven van tegenberight finalijck in de saecken gedaghten te waghten sonder sijn beright hier naemaels in te waghten ofte hooren, begeeren voorsulx u.e. ende aghtbaere gelieven hem ten overvloed mede tot reschriptie aen te nemen gelijck oock wij voor't laetste sulx doen mits deesen

Ende coompt ons wel seer vremdt voor dat hij sijn aen de persoon van Joucke Binckes soo veel laet gelegen sijn dat hem noythans ons vergeeten is wat scheltwoorden hij tegens Joucke Binckes in de raedcaemer van de Ed.Mo.Heeren gedeputeerde Staeten onlanghs alhier sulx heeft uitgelaeten dat hij daervoor bij Ed.Mog. wierde gecorrigeert.

Wij beveelen U.E. en de Aghb hiermede in gods heilige bewaeringe ende bliieven altoos.

Actum Leeuwarden 1^e may 1658.

Hodie den 26 september 1667.

Burgemeesters Schepenen ende Raad der stad Stavoren extraordinare vergadert in delibratie gebracht of het niet geraadsaam was om den koemerckt van de Voorstraat te brengen en te ordonneeren bij den koepoort achter het kerckhoff op den plein aldaar

Waar op door omfraginge door pluraliteyt van stemmen is vast geset en geresolveert setten vast en resolveren midts desen dat den peerde en koemerck van nu voortaan op den plein bij den koepoort gehouden sal wesen en tot dien einde aldaar gelegentheyt gemaakt sal worden dat peerde en koe bequamenlijk aldaar fast sullen komen werden gemaakt

Dat van yder peerdt ofte koe voor stalgelt betaalt sal worden vier stuijvers te weten twee stuijvers voor de stadtsdienaars om daar op te passen en de vuylichheeden wegh te hemelen en twee voor de stadt om te imploreeren tot betalinge van de palen die op de koemerck sullen worden gemaect.

Aldus geresolveert op den Raadhuyse door pluraliteyt van stemmen .

Actum den 26 september 1667

Uit bovenstaande blijkt dat 'Stadhuis' taalgebruik in Stavoren ook niet vreemd was in de notulering op het 'Raadhuijs', de secretaris zal ook zeker de Latijnse schoolopleiding hebben gevolgd en afgerond, een Latijnse school was hier aanwezig.

*Zijn de in de op een na laatste zin gebruikte woorden **wegh te hemelen** een frisisme (**himmelje**), of is het oud Nederlands en komt van het woord hemels=schoon?, je kunt ook iemand ophemelen.*

De nieuwe markt zal hoogst waarschijnlijk gelegen hebben in de nabijheid waar nu de Bandstra's wonen.

Ja, en dan de functie van deze markt in het toch al afgelegen Stavoren, een rechtstreekse wegverbinding was niet aanwezig, behalve per schip of lopend langs de dijk via Scharl en Rijs en noordelijk via Molkwerum en Hindeloopen; lokale aanvoer en afname van vee, zal niet groot zijn geweest.

Den 26st. september 1667.

Resolutie op een schoolmeester en voorsanger te kiezen.

Burgemeesters Schepenen en Raad der Stede Stavoren extraordinaris op den Raadhuyse vergadert wesende en aldaar door den president geprooneert sijnde off dat het niet dienstig waarde dat men benefens den schooldienaar mr. Gerrijt Jacobs door sijn groote ouderdom en tegenwoordige swackheijt tot meerdere institutie van de jonge jeught en gerief der burgerije in den stadshuijsinge alwaar Jacob Janse Cromma in sijn leven school heeft gehouden en een bequamen persoon stelden om den jeught te institueeren als mede het voorlesen en singen in de gereformeerde kerke alhier te doen soo dickwijls sulx wort vereijst en hij Cromma het selfde te vooren hadde geexerceert waarop omgevraagt sijnde is door pluraliteyt van stemmen wiens handen hier onder staande geteyckent geresolveert dat men daar toe hebben beroepen Teuwes Tiaardts op een tractement van éénhondert car.gulden jaarlijx metten vrije woninge daar waar Jacob Janse Cromma in is verstorven en dat sijn bedieninge aanvanck sal nemen op alderheijligen den ..ste november 1667 aanstaande ter tijt en soolange als den magistraat en vroedschap sal welgevallen als interum mr.Gerrit Jacobs door sijn hooge ouderdom mochte comen te versterven ofte soo impotent mochte worden sijn dienst niet langer konde doen bij dier gelegentheijt als dan in plaatse door desen stellen sullen sij Teuwes Tiaardts sijn tractement percretie als de andere schoolmeesters alhier uit hande van stadsrentmeester op quart ofte vierendeel jaars ontvangen ter somme voorschreven.

Aldus gearresteert en geresolveert op den Raadhuyse extraordinaire vergadert door pluraliteit van stemmen hier onder verteekent den 26st. September 1667.

Presentibes: de burgemeesters: A.Symens praeses, W.S.Coycker, Gale Hamckes, Jan Uilckes, Scholte Scholtes, Rompcke Pieckes, Tiaard Wopckes,
Raadsluyden: Tijmen Jacobs, Focke Hylckes, Bente Holles, Hans Jarichs, Rienck Hendricks, Lyckle Pieters de oude, Wybrand Annes, Jan Symens Schellinger, Olof Reynders.

Den 27 Dec. 1667.

Burgemeester en vroedschap der stede Stavoren collegialiter na wettelijke convocatie op den Raadhuyse vergadert wesen hebben, volgens pluraliteit van stemmen geresolveert, sulx doen midts desen omme aan haar Ed. Ho. Mog. bekent te maken en met een advys te versoeken of de Capt. Jacob Binckes Hinnema in 't vroedschap alhire binnen Stavoren volgens 't octooy bij haar Ed.Ho. Mog. in den jaars 1637 aan de stadt Stavoren vergunt als dicteren het derde art. dat het ampt van een vroedschap niet sal en mogen van dan allen door versterven ofte vertreck van de selve nyt de stadt sal mogen continueeren ofte dat een ander bequam ingezeten in der selve plaats sal worden gestelt.

Douwe Andries Ockes mede Burgemeester binnen Stavoren reserveert hem na deciesie van haar Hoogheyt de Prinsesse Albertina Agnes en protesteert van onschadelijck de stadt aangedaande en gedraeght sich in alles na de acte van surruratie.

Wybren Fockes Coycker reservert sich en protesteert (ut su.)

Presentie:

Burgemeesters:Scholte Scholtes, Jan Uylckes, Douwe Andries Ockes, Rompcke Pieters, Tiaardt Wopckes, Allert Imes, Wybren Fockes Coycker,
Vroedschap: Hans Jarichs de Wilde, Rienck Hendricks, Wybren Annes, Jan Symen Schellinger, Olof Reynders, Symen Jacobs, Focke Hylckes, Binte Holles.

Aldus gedaan geresoveert en gesempt op den Raadhuyse der voorschr. Stede, huyden den 27th. December 1667.

Brief van Albertina Agnes aan de Raad van Staveren.

Eerenveste Achtb.Wijse en discrete Heeren besondere vrienden.

Waar dat wij rijckelijck bij ons selve hebben overwogen de quastie in uw Ed.en Achtb. Stede gemoveert of Jacob Binckes Hinnema Capitein onder het collegie ter Admiraliteit tot Amsterdam behoort te worden gecontinueert in het vroedschap der voorschr. Stede. Soo bevinden wij dat in 't gemeen tegens de fundamentele wetten en heijlsame practic van dese provincie is strijdende iemant te gelijk militaire en politijcke diensten is beclerende. Dien volgende is in 't besonder noch inden voorleden jaare bij een formele resolutie gearresteert dat al degeene de welcke haar tot militaire functies begeven selve niet tot kerckenvoogden sullen mogen aangenomen worden en alsoe wel de qualiteit van de overleden Lieutenant Admiraal Tierck Hiddes ons hadde coin...obligieren om voor sijn persoon enige besondere consideratie te hebben.soo ist echter sulx dat wij ons daarom van de voorschr.wette ofte practiq niet en willen ofte mogen dispenseeren in voege hij dan door rede vandien uijt het vroedschap tot Harlingen is uitgeslooten geworden.

Eensgelijck heeft Floris Postumus tot Bolswart soo haast niet geaccepteert de charge van commandeur van een compagnie marines of hij heeft met eenen oock terstond nyt het vroedschap aldaar moeten wijcken.

De wijle in de voorschr. wet en practyc en exemty opt het tegenwoordige subject allesints applicabel sijn te meer te opsichte van dat hij Jacob Binckes Hinnema hem buijten de provintie in militaire actueele dienste bevindt soo stellen wij vast dat hij in het vroedschap niet en can blijven sitten tensij dat sijn militaire employ alvorens resigneere waartoe in gevale hij niet en soude willen resolveeren soo verstaan wij dat u Ed.Acht. bevoegt en oock amptshalve verplicht ende schuldig sijn desselfde vroedschap plaats sonder uijtstel met een ander bequaam ingeseten te vervullen gelyck wij midts deese vriendelijck begeeren dat U.E. en Achtb.daar van in geen gebruicken willen blijven In sulcks toe versicht.

Eerenveste Achtbare wijse en discrete Heeren besonder goede vrienden bevelen wij deselve in Gods Heijlige protectie.

Leeuwarden den 14/24 december 1667.

U.E.en Achtb. Dienstwillige Albertina.

N.B.

Het opschrift was als volgt:

Den Erenveste Achtbare wijsen en discrete Heeren onsen besondere goede vrienden
Burgemeester en vroedschappen der stede Stavoren.

Nagedane collatie is desen met principale besondere te acordeeren in kennisse van mij
Secretaris Jacobus Fockens. 1667.

Benoeming ambten 25 april 1668.

Tot collecteursche van 't gemaal (wed.) van secretaris Jan Haarsma,

tot collecteursambt van schoorsteengelt,

tot „ van hooftgelt (hoorngelt, besaidelanden, peerden, turf en brandhout,
Jeltien Riuwerths wed.van Jan Hiddes.

Tot collecteur van het waeghrecht, Fedde Hendricks.

Stavoren, en 29 juni 1668.

Op huden de magistraat der stad Stavoren door Outger Jans cum facio geadsiteert met de deurwarder Pybe Luyties en de Boode Pyter Hettes getoont sijnde seeckere wyn heeft op naam van Douwe Tieerdt aan d 'Ed. mog. heeren gedept.d. gepresenteert nopens Sleycken van een vatie en fles brandewijn bij Hendrick Jans gedaan, als mede versocht sijnde te mogen hebben deselfde (kaach?) oock seeckere twe faties en een fles brandewijn die door ouwe Willem, pagter van stadsdaalder in de peilinge ten huijse van Aarnt Aarnts mede brandewijntapper buijten sijn befonden en op het raadhuijs sijn gebracht hebbende magistraat ten antwoord haar de (kaach?) te laten volgen en nopens de brandewijn alsoo de selve door van ouwe Willem sijn aangetast en in bewaringe gebracht oock de selfde niet wilde laten volgen maar op sijn (perieb?) in bewaring wilde laten holden dat parthijen haar te neffen conde procederen soo sij verstonden laten de hun dien aangaande tegen elcke andere sal recht versoeckende dat door deurwarder en boode voornoemt in dier voege van hun weder relaas mag worden gepasseert welck haar voor het afgaan van raadhuijs is te vooren gelesen in kennisse van mij,

Actum ut su.... sum.... ats secris Honburgh not.publ. 1668.

Mercuri, den 10 juni 1668.

Burgemeesters en vroedschap der stede Stavoren na gedane convocatie op den raadhuijse vergadert wesende en also deur de president geproponereerd sijnde dat hen die citatie van secr. van der Heijde deur de boode Fedde Hendricks waare gedaan wesende van inhoud of de magistraat der voorschr. stede haar ook partij in het opbouwen van de nieuwe Cruydtoorn willen maacken op welcke burgemeester propositie 't samentlijk en eenpaarig op voorschr. raadhuijse is geresolveert dat sij aangaande het afbouwen van voorchr. cruidtoorn haar partij in de saecke willen stellen.

Aldus gedaan geresolveert en gearresteert op den raadhuijs der voorschr. stede in kennisse van mij secr. op dato voorschr. J. Fockens 1668.

Mercury, den 24 juni 1668.

Burgemeester schepenen en raad sampt vroedschap der stede Stavoren bij malcander op den raadhuijse bijeen vergadert hebben geresolveert en goedt gevonden om eenige gelde wegens de stadt voorschr. op lijfrente te negotieeren bedraagende de somme 1100.... tegen eenige losse rente staande tegens vijftenaf te doen.

Aldus gedaan geresolveert en gearresteert op den raadhuijs der voorschr. stede in kennisse van mij secr. J. Fockens.

Den 3 juli 1668.

Burgemeesters vroedschap enz. vergadert bijeen om eenige noodwendige wercken de stede belangende te gemaecken als volgt besloten:

De brug bij Hidde Alberts in plaats van de oude een nieuwe te doen maacken waartoe de burgm. Alert (Yuwue?) uijt de raad en Douwe Leyns uijt de vroedschap sijn gecommiteert om het opsicht op de selve te hebben.

Item: om de coepootrts te repareren en gemaacken waartoe dat van de magistraat en vroedschap gecommiteert sijnde burgm. Focke Hylekes uit den raad en den olde burgm. Jan Symens Schellinger uit den vroedschap.

Item: om het suiderhoofd op het sijd bij de haven te repareren sijn gecommiteert de burgm. Rienck Hendricks uijt de raad en Sipcke Hendricks uit den vroedschap.

Item: om den nieuwe muij op het sijd bij de scharnerbrug te repareren sijn gecommiteert de burgm. Gale Hamckes ende Tiaerd Wopckes beijde uit de raad en d'olde burgm. Symen Jacobs end d'olde burgm. Hans Jarichs de Wilde beijde uijt de vroedschap.

Item: om de reijd voor de stadt te repareren sijn gecommiteert de burgm. Jan Ulckes uijt de raad ende d'olde burgm. Bibte holles uijt de vroedschap.

Aldus gedaan 1668.

Den 22 september 1669.

Op dato voorschr. de magistraat der stede Stavoren en na gedane recht bij malcanderen op den raedhuijse vergadert wesende hebben geresolveert en vastgesteld resolveert en stellen vast midts desen dat d'burgerij voor dit jaar 1669 op Staverse merck niet sal optreken, maar in toecomende jaar sestienhondert seventig op Staverse merck in de wapenen sullen worden gebracht en also optreken.

Aldus gedaen en geresolveert op den raedhuys deser voorschr.

In kennisse van mij secr. datum ut sustra.

Den 8 february 1670.

Burgemeesters en vroedschap der stede Stavoren bij malcander na gedane convocatie op den raedhuys vergaderd wesende nopende de saecke van de Capiteyn Jacob Binckes of die in't

vroedschap horde te continueren en selve gestemt onder..... conditie als navolgende resolutie sal medebrengen :

Galtie Galties continueert,
Focke Hylckes út supra,
Wybrand Coycker stelt het eenmaal tot dishesitie van haar hooghey,
Jan Ulckes continueert,
Rompcke Pyters út supra,
Lickle Pyters d'olde út supra,
Rinke Holles continueert,
Scholte Scholtes út supra,
Hans de Wilde út supra,
Douwe Reyms út supra,
Olof Reynders út supra,
Symen Jacobs's continueert soo hij is,
Alart Ymes continueert.

Op dato als boven burgemeesters en vroedschappen der voorschr. stede op den raadhuijse vergadert wesend en aldaar aangehoort hebben 't voorstel door de presiteerende burgrmeester Galtie Galties geproporeert betreffende de saecke van de Ed. capteyn Jacob Binckes of die in't vroedschap binnen onse stadt behoorde gecontinueert te worden .

Op welke propositie bij de burgemeester Galtie Galties als preases gedaen omgevraagt sijnde en bij pluraliteyt van stemmen voorschr. Capteyn bij burgemeester en vroedschappen gecontinueert onder dese twee condities te wetende de eene soo lange sijn Ed. de militaire macht als capiteyn excerseert of sich in militaire diensten bevint noyt tot burgemeester binnen onse stadt genomineert geeligeert san worden ende d'andere soo lange sijn Ed. de militaire functie als capiteijn excerseerende tot geen volmacht van de landschappen van Frysland sal mogen worden gecommitteert om aldaer eenige functies 't land detreffende te excerceeren en bedienen.

Aldus gedaen en geresolveert op den raedhuysse der voorschr. stede den 28 febr. 1670.
J.Fockens.

Den 27 februari 1670.

Burgemeesters vroedschap der stede Stavoren bij malcander op den raedhuysse na gedane convocatie vergadert wesende en aangehoort hebben 't rapport van den Ed. heer Capteyn Jacob Binckes 'tgeene in last van d'Ed'heeren Burgm.Rienck Hendrixs, vroedschap Hans Jans beide volmachten ten landsdage binnen Leeuwarden ware gegeven en uit d'selve verstande hebbende dat het versoeck van subsidie ponden tot het maken van een muyr achter onse stadt bij leden van Oostergo en Sevenwolden 'teenmaal waere van de hand gewesen en bij de d'stede en Westergo in bedenkeninge waere genomen soo dat wel te bemercken staet 't selve tot gene effect te sullen geraecken evenwel nogtans hebben gedachte burgemeester en vroedschap de middel saecken te beramen en geen bequamer tot het maecken van de seedijck hebben connen nijt vinden als dat onse burgerij en ingesetenen van dien beswaert mochten worden met sestich car.gulden van een aam (= 1vat) spaansche e' brandewijn en tien car.gld. van een aam rinse e' franse wijn sampt gedistilleerde waters die ter tappen worden gesleten als mede de twalefde penne van 't beestiaal en de twalefde penne van turf en brandhoudt 't geene binnen onse stadt ofte jurisdictie van dien geconsiemeert mochten worden ende die voorschr. beswaerenisse van de staeten van land becomen hebbende nopende 't maecken en onderhouden van 'd seedijck steeds en altoos sal worden geimploieert en aangewent.
Aldus gedaen geresolveert en gearresteerd op den raedhuysse der voorschr. stede datum ut antes.

Present:

Burgemeesters:

G.Galties
Focke Hylckes
Wybrand Coycker
Jan Ulckes
Lyckle Pyters‘d olde
Rompcke Pieckes

Vroedschap:

Scholte Scholtes
Binte Holles
Hans Jarich de Wilde
Barend Everts
Douwe Leyns
Olof Reynders
Symen Jacobs
De Capiteyn Jacob Binckes
Alert Ymens

Presentie (margine stand)

Burgemeesters: Wybrand Fockes Coycker, Jan Ulckes, Rinck Hendrix, Lickle Pytters ‘d Olde, Focke Hylckes.

Vroedschap: Hanne Jans, Tiaerd Wopckes, Douwe Leyns, Symon Jacobs, Alerd Ymes, Scholte Scholtes, Gale Hamckes.

Burgerij: Aucke Hendricx Brouwer, Hylcke Wybrens, Jacob Wybes, Tiaerd Sjoerds, Dirck Clasen Ruijda, Andries Everts, Alexander Sanders.

Den 14^e april 1670.

Burgemeesters schepenen en Raedt sampt Vroedschap der stede Staveren na gedane convocatie bij malcander op den Raedthuuse vergadert wesende ende aangemerckt hebbende de groote schade ende verwoestheyt de achter onse stadt 1669 door de hooge watervloet ende inudatie in den laatste en de jongsten harde storm en oloopde wateren aan onsen seedijck door’t voorgenoemde der selver is geleden even als seer nodige om den selve in’d verwoest stand niet te laeten leggen dat tot reperatie en opmaeckinge der selve de goedste ende bequamste middel mochte worden bevaem om de selve in prestium statum ... in meliorem statum te mogen brengen als den selve voor dese is geweest om in toecomende tijden de stormen sam inudatie der wateren (daer God wil voor ons bewaeren solde) tegenstaen en den oloop van’t water ende ‘tgewelt der selve sal comen verwercken; soo is’t dat gedachte magistraet en vroedschap met overroeping van de gecommiteerde onser burgerij en ingesetenen onser stadt namen hier te neffens in de margine staen geinsereert hebben geresolveert en gesolveert mede desen van achter onse stadt in den seedijck een regelpael van goede en bequame balcken te slaan eb d’selve mede wel te rimmen en met plancken te schraijen.

Aldus etc. etc. J. Focken 1670.